

Raport strategic privind monitorizarea Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020 - 2017 -

Agentia pentru Dezvoltare Regionala Nord-Est a elaborat cu sprijinul parteneriatului regional, Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020 (PDR NE). In conformitate cu prevederile Metodologiei privind Planificarea Dezvoltarii Regionale 2014-2020 (elaborata si transmisa de Ministerul Dezvoltarii Regionale, Administratiei Publice si Fondurilor Europene), PDR NE este monitorizat anual, evidentiindu-se starea si evolutia indicatorilor socio-economici la nivelul regiunii, gradul de indeplinire a tintelor asumate, precum si stadiul implementarii proiectelor prioritare ale regiunii.

Acest document reprezinta raportul strategic aferent anului 2017.

CUPRINS

Capitolul 1 - Starea si evolutia socio-economica a regiunii.....	2
1. Localizarea geografica.....	2
2. Cadrul natural al regiunii.....	3
3. Structura sistemului de asezari.....	4
4. Structura socio-demografica a populatiei.....	6
5. Infrastructura.....	16
6. Mediu.....	38
7. Economia regiunii.....	48
8. Turism.....	58
9. Agricultura si dezvoltare rurala.....	66
Capitolul 2 - Situatiia curenta a indicatorilor de monitorizare.....	70
Capitolul 3 - Portofoliul de proiecte prioritare aferent PDR Nord-Est 2014-2020	79

CAPITOLUL 1 - STAREA SI EVOLUTIA SOCIO-ECONOMICA A REGIUNII

1. Localizarea geografica

Regiunea Nord-Est acopera zona de nord-est a tarii si este o parte a vechii regiuni istorice a Moldovei, fiind compusa din sase judete: Bacau, Botosani, Iasi, Neamt, Suceava si Vaslui. Suprafata regiunii este de 36.850 kmp, reprezentand 15,46% din suprafata Romaniei.

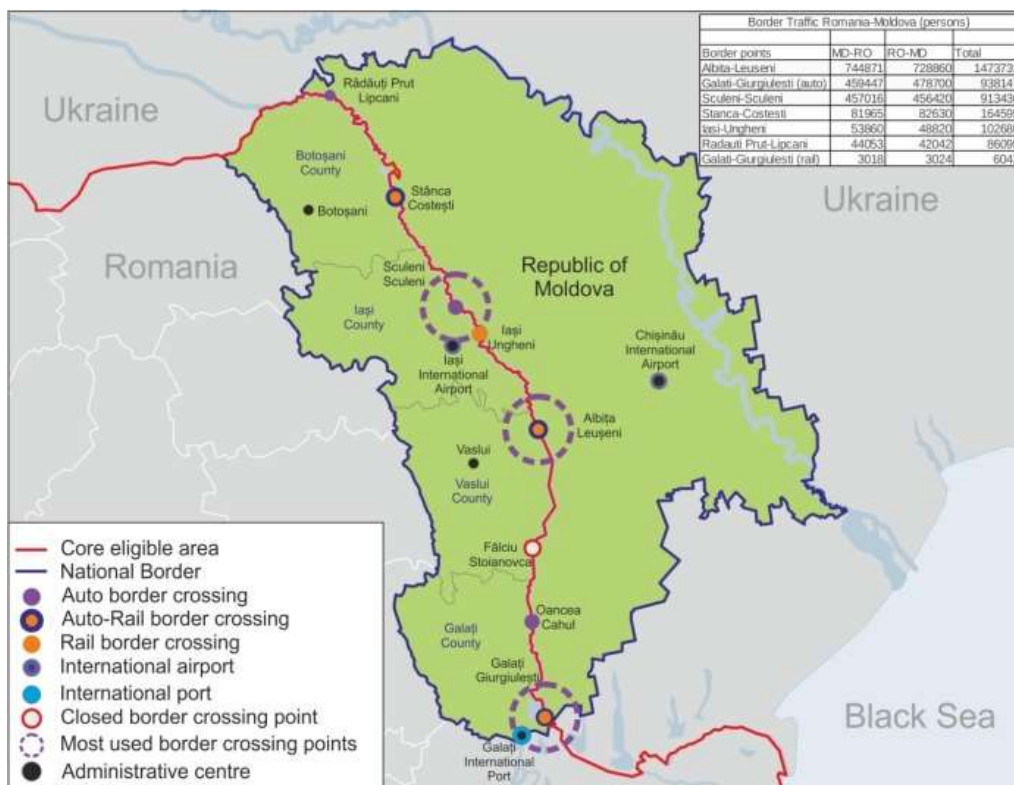
Geografic, regiunea se invecineaza la nord cu Ucraina (184,2 km de granita), la sud cu judetele Galati si Vrancea (Regiunea Sud-Est), la est cu Republica Moldova (562,3 km de granita), iar la vest cu judetele Maramures si Bistrita-Nasaud (Regiunea Nord-Vest) si judetele Mures, Harghita si Covasna (Regiunea Centru). In regiune exista un singur punct rutier de trecere a frontierei catre Ucraina - Siret (SV) si unul feroviar - Vicsani (SV). Catre Republica Moldova exista patru puncte rutiere de trecere a frontierei - Radauti-Prut (BT), Stinca (BT), Sculeni (IS), Albita (VS) si doua feroviare: Ungheni (IS) si Falciu (VS) - traffic suspendat. Cel mai apropiat oras de dimensiuni mai mari aflat la mai putin de 50 de km de granita este Cernauti (259 mii locuitori), iar orasele de

peste 500 mii locuitori aflate in vecinatatea regiunii sunt: Chisinau (672 mii) - 130 km, Bucuresti (1,9 mil.) - 230 km, Odesa (1 mil.) - 270 km, Lviv (729 mii) - 300 km.

Patru dintre judetele regiunii fac parte din trei Euroregiuni transfrontaliere. Prin intermediul Programului Operational Comun Romania - Republica Moldova 2014-2020, respectiv a Programului Operational Comun Romania - Ucraina 2014-2020, pot fi realizate investii in domenii precum: educatie si cercetare, dezvoltare si inovare, patrimoniu cultural si istoric, infrastructura de transport transfrontalier, tehnologia informatiei si comunicatiilor, siguranta si securitate. Bugetele alocate acestor programe sunt de 89,1 mil. Euro (RO-MD), respectiv 66 mil. Euro (RO-UKR). Ariile de cooperare includ 4 din cele 6 judete ale Regiunii Nord-Est: Botosani, Iasi si Vaslui in Programului Operational Comun Romania - Republica Moldova 2014-2020, respectiv Suceava si Botosani in Programului Operational Comun Romania - Ucraina 2014-2020.

Ariile de cooperare din cadrul Programului Operational Comun Romania - Republica Moldova

2014-2020, respectiv a Programului Operational Comun Romania - Ucraina 2014-2020

Sursa: Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene

2. Cadrul natural al regiunii - resurse naturale

În regiunea Nord-Est, zona montană ocupă 28% din teritoriul, zona subcarpatică - 12% și zona de podis - 60%, oferind posibilități variate de amenajare a teritoriului. Întreaga hidrografie aparține bazinelor hidrografice ale Siretului și Prutului.

Din punct de vedere biogeografic, flora și fauna regiunii fac parte din regiunea alpină (în vest), regiunea continentală (în centru și nord-est) și din regiunea stepică (în est și sud), cu o gamă variată de plante și animale. Regiunea dispune de o gamă largă, diversificată de resurse ale subsolului: minereuri (uranifer, polimetalic),

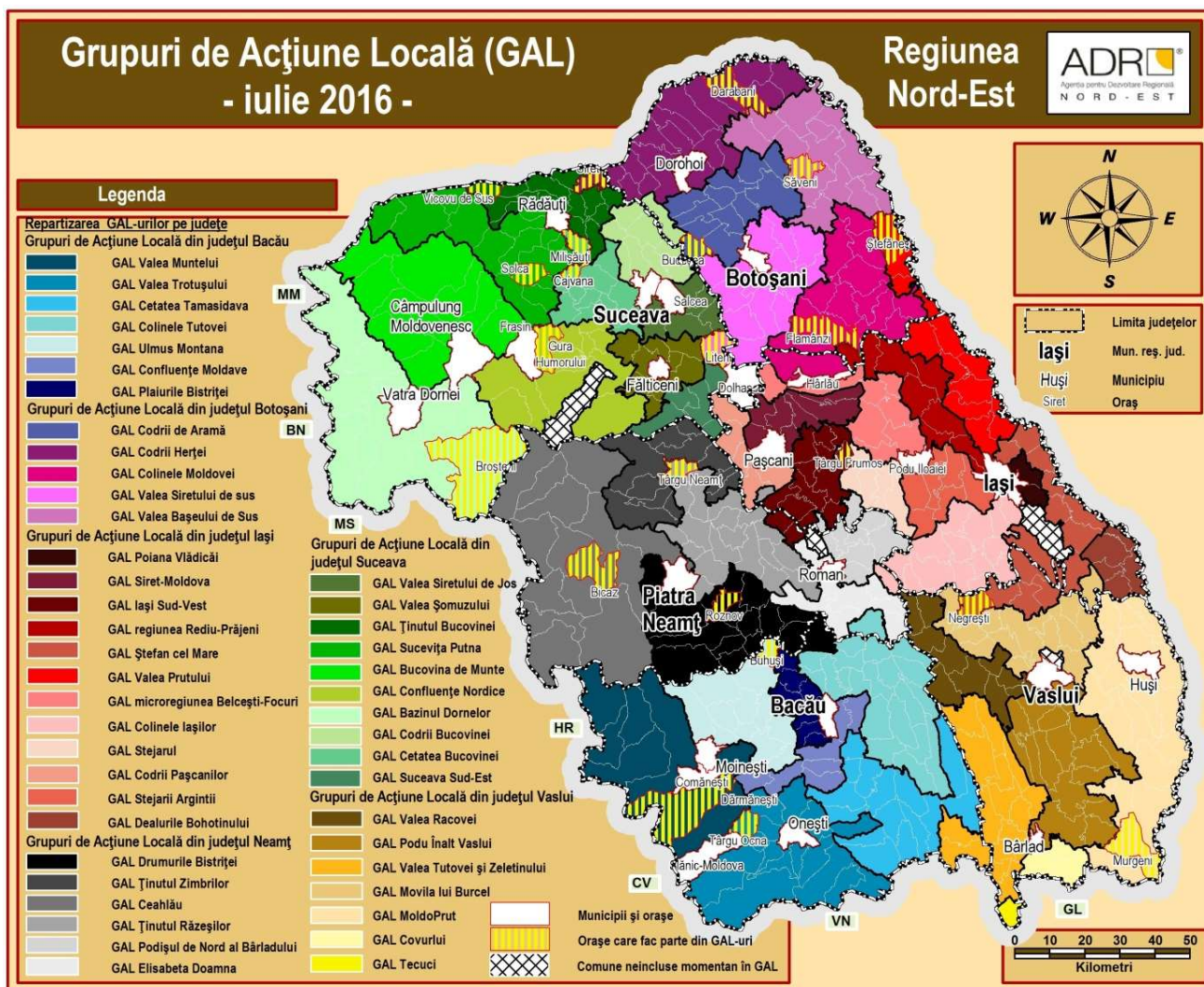
mangan, sare gemă, sulf, tuf ardeziec, nisip cuarțos, turbă, gips, săruri de potasiu, namoluri, roci utile (andezite, calcare, argile, gresii, nisipuri și pietrisuri), petrol și gaze naturale, carbune brun, sisturi bituminoase, ape minerale (terapeutice, carbogazoase, plate).

În ceea ce privește riscurile naturale, există unele zone cu risc potențial semnificativ la inundații pe râurile Siret, Prut, Jijia, Moldova, Bistrița, dar și pe unii afluenți ai acestora, în timp ce județele Vaslui, Bacău și Iași se află în zona cea mai puternic afectată de un potențial cutremur de mare intensitate.

3. Structura sistemului de asezari

Regiunea Nord-Est are o populatie rezidenta de 3.248.211 locuitori¹, in scadere fata de anii anteriori (cu 15.353 fata de 2015 si cu 29.201 fata de 2013), situandu-se pe primul loc intre cele opt regiuni ale tarii (16,4% din populatia totala a Romaniei). Populatia regiunii este concentrata in 46 centre urbane si 506 comune. Ponderea populatiei rurale in populatia totala este de 58,3%.

In regiune exista 5 localitati urbane mari - municipiile Iasi, Bacau, Botosani, Piatra Neamt si Suceava, 14 localitati urbane mijlocii - 11 municipii si 3 orase si 27 localitati urbane mici - un municipiu si 26 orase (din care 12 cu mai putin de 10.000 locuitori)².

Grupuri de Acțiune Locală din Regiunea Nord-Est

Fata de anul 2013³, in anul 2017, numarul GAL-urilor a crescut la 47, fata de 32 in 2013,

acoperind 99% dintre comunele regiunii Nord-Est. Doar 4 comune nu fac parte din GAL-uri⁴: Comuna

¹ Conform bazei de date TEMPO - INS pentru anul 2016 (populatie rezidenta la 1 iulie). In varianta aprobata a PDR Nord-Est 2014-2020, au fost folosite datele INS privind populatia stabila. Incepand cu anul 2015, INS furnizeaza doar date privind populatia rezidenta si cea domiciliata, rezultand diferente mari intre datele folosite pana acum (pentru perioada anterioara anului 2014) si cele disponibile de acum inainte; datele vechi fiind eliminate din sistem.

² Pentru aceasta clasificare s-a folosit populatia domiciliata la 1 iulie 2016, intrucat nu exista date la nivel de localitate pentru populatia rezidenta. Sursa: Baza de date TEMPO - INS

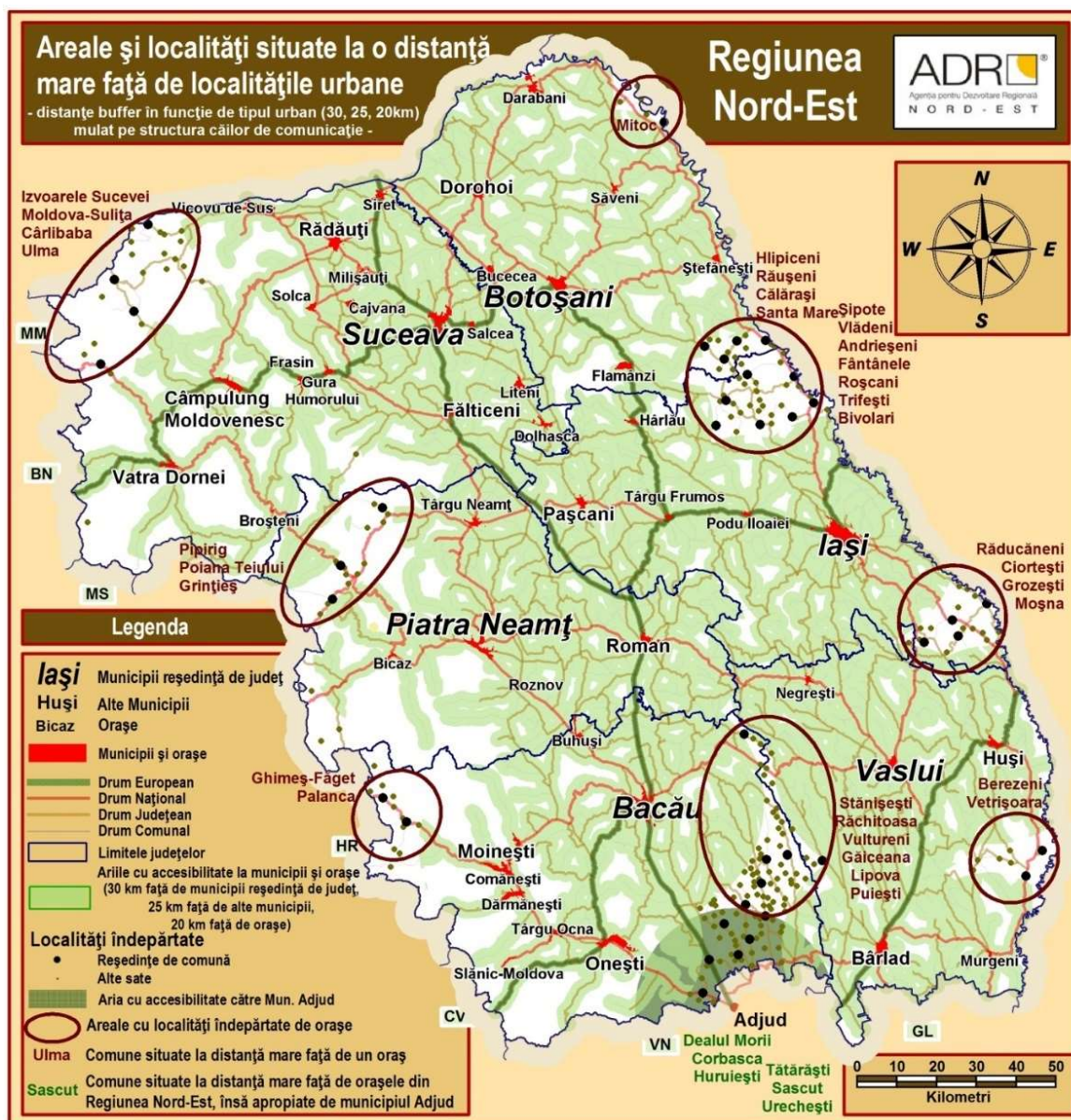
³ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁴ Conform listei publicate pe site-ul MADR - Raport de evaluare a Strategiilor de Dezvoltare Locala

Sabaoani, judetul Neamt; Comuna Schitu Duca, judetul Iasi; Comuna Malini, judetul Suceava; Comuna Muntenii de Sus, judetul Vaslui. Din cele 29 de orase din regiune, 22 fac parte din GAL-uri, iar 2 dintre acestea au peste 20.000 de locuitori (Buhusi si Tirgu Neamt). Orasele care nu fac parte din GAL-uri sunt: Slanic Moldova, Frasin, Salcea, Dolhasca, Podu Iloaiei, Harlau si Comanesti. Populatia inclusa in asociatii de tip GAL ajunge la 2,4 milioane de persoane⁵, populatia per GAL variind intre aproximativ 20.000 de persoane si

aproximativ 90.000 de persoane. Mai mult, toate GAL-urile au finalizat procesul de realizare a strategiilor de dezvoltare locala cu cu sprijin prin PNDR sub masura 9.1⁶.

Mentionam, ca in cadrul apelului de proiecte 5.1 din POCU 2014-2020 au fost declarate admise pentru finantarea elaborarii strategiilor de dezvoltare locala tip DLRC (CLLD) 7 localitati urbane din regiune: Bacau, Botosani, Suceava, Moinești, Onesti, Dorohoi si Husi. Astfel, se vor crea/adapta 7 GAL-uri in mediul urban.

În regiunea Nord-Est 40,38% din populație trăiește în zone dezavantajate, din care 5,66% în zone dezavantajate pe locuire, 12,51% în zone dezavantajate pe ocupare, 14,77% în zone

dezavantajate pe capital uman, 4,29% în zone marginalizate și 3,15% în alte tipuri de zone. Cele mai mari ponderi ale populației aflate în zonele dezavantajate se regăsesc în județele Botoșani

⁵ Conform datelor TEMPO INS - populația domiciliată la 1 ianuarie 2016

⁶ Conform datelor din noiembrie, 2017

(55,95% din populatie) si Suceava (48,18% din populatie). Mai mult, 28 din cele 29 de orase si 2 din cele 17 municipii din regiune au peste 50% din populatie in zone dezavantajate.⁷

Dispersia teritoriala a localitatilor urbane la nivelul Regiunii Nord-Est nu este echilibrata, existand mai multe zone lipsite de orase pe o

raza de 25-30 km - totalizand apr. 188 mii persoane. Cea mai locuita zona cea din estul judetului Bacau - vestul judetului Vaslui. Daca excludem apropierea de municipiul Adjud (nu face parte din Regiunea Nord-Est), zona mentionata anterior insumeaza aproximativ 50 mii persoane.

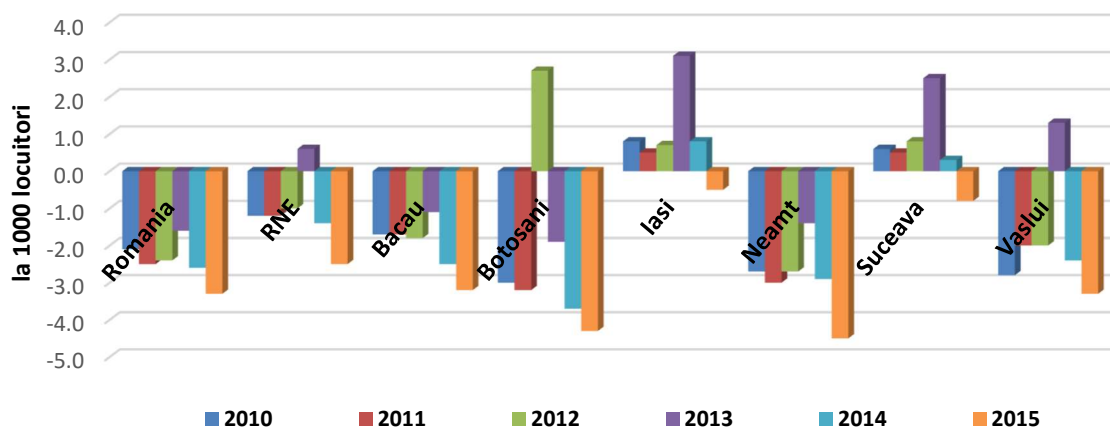
4. Structura socio-demografica a populatiei

4.1 Evolutia populatiei si potentialul demografic

Conform datelor statistice existente la 1 iulie 2016, populatia cu domiciliul in Regiunea Nord-Est era de 3.924.954 locuitori, reprezentand 17,6% din populatia totala a tarii. Sub acest aspect, dintre cele opt regiuni de dezvoltare, regiunea Nord-Est are cel mai mare numar de locuitori. Distributia pe judete este urmatoarea: Bacau - 745.279 loc, Botosani - 454.664 loc, Iasi - 923.354 loc, Neamt - 575.857 loc, Suceava - 744.677 loc si Vaslui - 481.123 loc. Totodata,

populatia rezidenta in Regiunea Nord-Est (indicator introdus de catre INS incepand cu 2012) a fost de 3.248.211 la 1 iulie 2016, reprezentand 16,4% din populatia tarii. Distributia pe judete a populatiei rezidente este urmatoarea: Bacau - 598.041 loc, Botosani - 392.709 loc, Iasi - 789.324 loc, Neamt - 453.602 loc, Suceava - 628.602 loc si Vaslui - 385.933 loc. Comparativ cu anul 2013⁸ populatia rezidenta a scazut cu 0,89%.

Rata sporului natural a populatiei domiciliata

Sursa: prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS

In anul 2013, rata sporului natural in Regiunea Nord-Est era de 0,6%⁹, fiind primul an cu o valoare pozitiva, dupa o serie de 4 ani consecutivi in care s-au inregistrat valori negative. In anul 2014, sporul

natural revine la valori negative, intrand pe un trend descrescator, ajungand la -3,2% in 2015.

⁷ Informatiile sunt prelucrate sau preluate din raportul privind implementarea CLLD in Romania, proiect al Guvernului Romaniei si Bancii Mondiale - Elaborarea strategiilor de integrare a comunitatilor urbane marginalizate: Atlasul zonelor urbane marginalizate din Romania, 2014

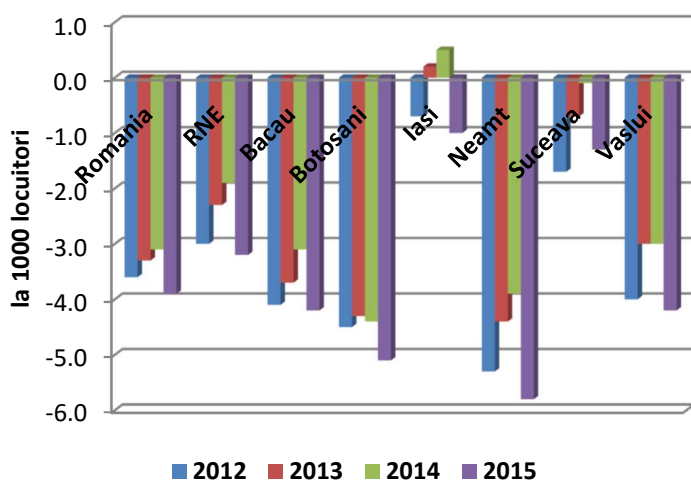
⁸ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁹ Date recalulate de catre INS, publicate in ianuarie 2017

Din graficul prezentat se observa ca judetele Iasi si Suceava sunt singurele care, in perioada 2006-2014 au avut un spor natural pozitiv; cu un varf in 2013. Conform datelor din 2015, toate judetele regiunii au inregistrat o rata negativa a sporului natural. Referitor la diferentele existente pe medii de rezidenta, in zona urbana s-au inregistrat valori pozitive pana in 2014 (inclusiv), iar in cea rurala valori negative (in crestere).

Urmare a modificarii metodei de calcul al indicatorului (noua baza de calcul o reprezinta populatia rezidenta) in perioada 2012-2015 se constata o modificare substantiala a ratei sporului natural, in Regiunea Nord-Est inregistrandu-se valori semnificativ mai mici: -3‰ in 2012, -2,3‰ in 2013, - 1,9‰ in 2014 si -3,2‰ in 2015.

Rata sporului natural a populatiei rezidente

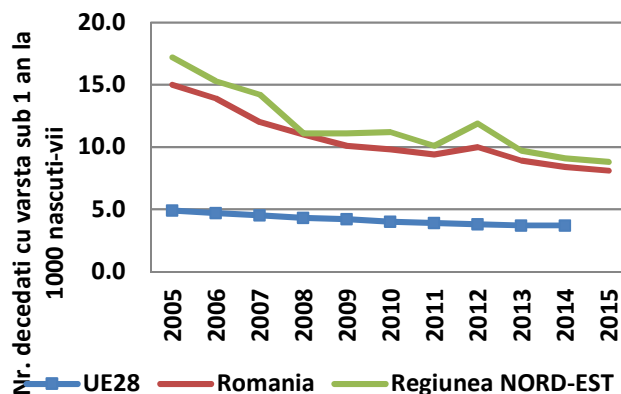

Sursa: prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS, EUROSTAT

Ca exceptie, in mediul urban din judetul Iasi se inregistreaza valori pozitive pentru toata perioada analizata, precum si in judetele Vaslui si Suceava pentru perioada 2012-2014. Pe plan intraregional situatia cea mai putin defavorabila este in judetul Iasi cu o rata a sporului natural de -1‰ (2015). Rata mortalitatii infantile inregistreaza un varf in anul 2012 atat la nivel national (10‰), cat si la cel regional (11,9‰), descrescand in perioada ulterioara (9,7‰ in anul 2013¹⁰, 9,1‰ in 2014 si 8,8‰ in 2015 la nivel regional).

Sursa: prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS

Rata mortalitatii infantile

Analizand situatia pe judete si pe medii de rezidenta, in privinta ratei mortalitatii infantile pentru decedatii cu resedinta obisnuita in Regiunea Nord-Est, in anul 2013 11 cele mai ridicate nivele in mediul urban se inregistreaza in judetele Suceava (9,1‰) si Botosani (13,6‰), iar cele mai scazute in judetele Iasi (5,3‰) si Vaslui (5,5‰). In mediul rural cele mai mari nivele ale ratei mortalitatii infantile sunt in judetele Botosani (14,7‰), Vaslui (14,3‰), iar cel mai scazut in judetul Bacau (9,5‰).

Totodata, la nivel regional, rata mortalitatii infantile era de 7,8‰ in mediul urban (valoare usor superioara nivelului national de 7,2‰), in timp ce in mediul rural era de 11,1‰ (valoare similara nivelului national - 10,9‰).

Per total, judetele cu cele mai mari nivele ale ratei mortalitatii infantile erau Botosani (14,3‰) si Vaslui (10,4‰), iar cu cele mai mici nivele judetele Iasi (7,9‰) si Bacau (8,7‰).

In perioada 2014-2015, in mediul urban, rata mortalitatii infantile a scazut usor pana la nivelul de 4,9‰ (2015). In zona rurala s-au inregistrat valori in jurul nivelului de referinta din 2013, respectiv 11,6‰ in 2014 si 10,4‰ in 2015.

Cresteri in zona rurala s-au inregistrat in judetele Vaslui, Suceava si Iasi.

¹⁰ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est. Datele pentru acest an sunt recalculate de catre INS si publicate in ianuarie 2017

¹¹ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Evolutia comparativa a ratei de substitutie, %

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013*	2014*	2015*
UE 28	110,11	107,33	104,26	101,55	98,59	95,02	92,79	90,88	89,02	87,32
Romania	142,18	135,70	128,77	122,82	112,97	105,32	88,29	84,16	81,83	81,01
RNE	168,65	160,58	153,42	146,71	134,95	126,80	99,37	96,86	97,31	99,18
Bacau	159,39	152,00	144,86	137,88	129,40	122,46	89,10	87,22	88,01	89,81
Botosani	160,32	153,72	148,83	143,44	133,70	128,72	98,99	96,62	98,28	102,11
Iasi	198,27	185,25	174,18	164,98	143,35	128,46	121,12	115,11	111,88	109,73
Neamt	148,50	142,57	136,58	131,05	123,03	117,12	79,38	78,53	80,45	84,08
Suceava	174,82	167,75	160,91	154,76	143,61	136,57	107,05	105,20	106,01	108,30
Vaslui	159,10	151,84	146,28	140,02	132,31	126,69	89,58	89,10	92,18	96,94

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS, EUROSTAT

*Pentru perioada 2012-2015 s-a utilizat populatia rezidenta ca baza de calcul

In anul 2013¹² valoarea ratei de substitutie in regiune (0,96) a fost superioara fata de cea inregistrata la nivel national (0,81) - practic 96 tineri cu varsta cuprinsa intre 15-24 ani revin la 100 persoane cu varsta cuprinsa intre 55-64 ani. Mai mult, trebuie mentionat ca indicatorul a fost intr-o descrestere anuala continua, de la un maxim de 1,68 (2006) la 0,96 (2013). La nivel judetean, doar judetele Suceava si Iasi au valori ale ratei de substitutie superioare fata de cea inregistrata la nivel regional. Cel mai afectat judet de fenomenul de imbatranire este Neamt cu o rata de substituire de numai 0,80.

In schimb, in perioada 2014-2015, la nivel comunitar, respectiv national continua tendinta de scadere a indicelui de substitutie. La nivel regional (cu exceptia judetului Iasi) se constata o usoara crestere a indicelui de substitutie, nivelele inregistrate indicand echilibrare - pentru moment - intre cele doua grupe de varsta mentionate (97% in 2014 si 99% in 2015). Exista insa riscul ca pe masura ce dimensiunea grupei de 55-64 ani va creste, sa se ajunga la situatia inregistrata in prezent pe plan european si national (indice de apr. 80%), regiunea urmand a se confrunta cu un fenomen sever de imbatranire demografica.

4.2 Resursele umane

4.2.1 Forta de munca

Conform metodologiei Balantei fortei de munca, in anul 2012¹³, la nivel regional, oferta potentiala de forta de munca, exprimata prin populatia activa civila, insuma 1.302,9 mii persoane. Rata de activitate a populatiei¹⁴ avea nivelul 54%, mai

mica decat nivelul national (64,6%). Diferenta dintre rata de activitate pe sexe este mica, pentru barbati fiind de 54,2%, iar pentru femei 53,9% (nivel regional).

	2013	2014	2015
Populatia activa civila in RNE, mii persoane	1289	1263,1	1227,2
Rata de activitate in RNE	53,1	62,9	61,5
Rata de activitate in RO	64,6	70,7	70,3

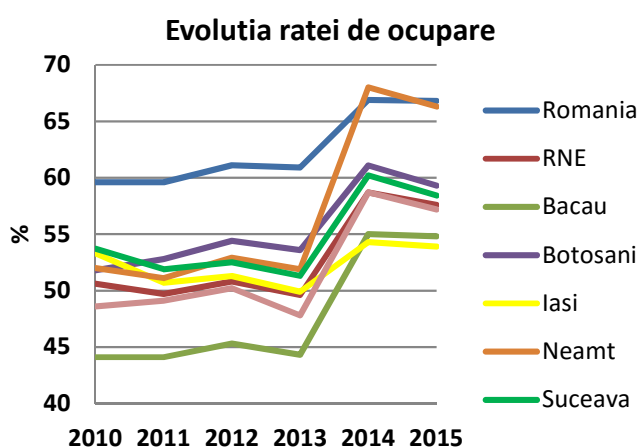
Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

¹² Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

¹³ Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

¹⁴ exprimata ca raportul dintre populatia activa civila si resursele de munca

Daca in 2013 nivelul acesteia stagneaza, in 2014 are loc o crestere pana la 62,9% (inferioara valorii nationale). In 2015 se constata o scadere a ratei de activitate atat pe plan national, cat si pe plan regional. De mentionat, nivelul in regiune este cu 10 pp mai mic fata de nivelul national. Analizand situatia pe judete, in anul 2014 se constata ca in judetul Neamt se inregistra cea mai mare rata de activitate (70,6%), urmat de Vaslui (64,4%). Cea mai mica rata de activitate s-a inregistrat in judetul Iasi - 56,4%. Diferenta dintre rata de activitate pe sexe este in continuare foarte mica (barbati - 61,9%, femei - 61%). Rata de ocupare¹⁵, in anul 2012¹⁶ era la nivel regional de 50,8% si national de 61,1%.

Sursa: prelucrari din Baza de date TEMPO - online, INS
 In anul 2013 se inregistreaza o usoara descrestere a ratei de ocupare la nivel regional si national, urmata de o crestere semnificativa in anul 2014. Anul 2015 aduce o usoara scadere a ratei de ocupare in regiune, aceasta ajungand la 57,6%. Cresterea (din 2014) deriva nu din cresterea totalului populatiei ocupate (in scadere, de altfel), ci din descresterea accentuata a resurselor de munca (aprox. 420 mii de persoane mai putin in anul 2014 la nivel regional fata de anul precedent). Judetul cu cea mai spectaculoasa evolutie este Neamt, cu o crestere de apr. 12pp., ajungand pana la 68%, urmata de o usoara scadere in 2015 (66,3%).

La sfarsitul anului 2015, populatia ocupata civila a regiunii Nord-Est era de 1.149.400 persoane, reprezentand 13,7% in totalul populatiei active ocupate a tarii.

La nivel regional cea mai mare parte a populatiei ocupate activeaza in servicii (46,8%) si agricultura (35,1%), in timp ce in industrie ponderea este de numai 18%.

In agricultura, ponderea populatiei ocupate este foarte mare (35,1%), cu 32% mai mult decat nivelul existent la nivel national. Acest aspect reprezinta un punct slab important intrucat, in populatia ocupata in acest domeniu figureaza in special lucratorii pe cont propriu, lucratori familiari, cei care produc bunuri agricole destinate consumului propriu si/sau vanzarii directe, practic persoane care practica o agricultura de subzistenta si in mult mai mica masura salariatii.

In industrie, procentul inregistrat (18%) este inferior celui national (22,4%) - cea mai mare parte a persoanelor ocupate (88,5%) activand in industria prelucratoare.

Si in servicii situatia este similara cu cea din industrie, procentul populatiei ocupate in acest domeniu la nivel regional (46,8%), fiind inferior fata de cel national (53,5%) - cele mai multe persoane activand in comert (28,5% din total persoane ocupate in servicii) si constructii (14,4%). Invatamantul, sanatatea si administratia publica sunt singurele sectiuni ale serviciilor unde ponderea populatiei ocupate este superioara nivelului national.

Urmarind distributia populatiei ocupate pe judete se constata ca cele mai mari ponderi sunt in judetele Iasi (24%), Suceava (19%), Bacau (17%), iar cele mai mici in judetele Vaslui (11%) si Botosani (12%).

Continuand analiza pe activitatile economiei nationale se constata in raport cu profilul economic al fiecarui judet diferente fata de valorile inregistrate la nivel regional.

Astfel, ponderea populatiei ocupate in agricultura este superioara nivelului regional (35,1%) in judetele Botosani (44,9%), Vaslui (43,2%), Suceava (38,9%) si Neamt (37,8%) si inferioara in judetele Bacau (27,1%) si Iasi (27,4%). Mentionam ca in niciun judet al regiunii

¹⁵ raportul dintre populatia ocupata civila si resursele de munca

¹⁶ Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

nu se inregistreaza nivele inferioare celui national (24%).

In industrie, doar in judetele Bacau si Neamt ponderea populatiei ocupate este superioara valorii regionale. La polul opus, cele mai mici valori sunt in judetele Iasi, Botosani si Suceava. Totodata, in toate judetele regiunii, industria prelucratoare detine cea mai mare cota din populatia ocupata in industrie (peste 85%).

Nici in cazul industriei nu exista niciun judet in regiune care sa aiba o valoare a populatiei ocupate superioara fata de valoarea nationala. Pentru sectiunea constructii, cele mai mari nivele ale ponderii populatiei ocupate sunt in judetele Bacau si Iasi, in timp ce cele mai mici sunt in judetele Botosani si Vaslui. O situatie aproximativ similara se inregistreaza si in comerț, unde primele locuri le detin judetele Neamt, Bacau si Suceava.

Se observa ca invatamantul si sanatatea (inclusiv servicii sociale) sunt singurele

activitati ale economiei nationale, pentru care, in unele judete in regiune, se inregistreaza o pondere a populatiei ocupate mai mare decat cea de la nivel national. Astfel, este cazul judetelor Bacau, Iasi si Vaslui pentru sanatate si toate judetele regiunii pentru invatamant.

Cele mai mari ponderi ale populatiei ocupate in servicii sunt in judetele Iasi (55,8%) si Bacau (52,8%), iar cele mai reduse in judetele Botosani (37,8%) si Vaslui (38,9%).

Totodata, in anul 2015, se constata la nivel regional, o crestere a ponderii populatiei ocupate in servicii (cu 2,8 pp fata de 2014 si 3,5 pp fata de 2013) si o scadere in agricultura (cu 4,3 pp fata de 2014 si 4,9 pp fata de 2013).

In raport cu datele existente (conform metodologiei AMIGO), evolutia ratei de activitate, respectiv de ocupare pentru Regiunea Nord-Est, pe medii de rezidenta, pentru intervalele de timp 2008-2012¹⁷, respectiv 2013-2016 este urmatoarea:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rata de activitate pentru grupa de varsta 15 ani si peste									
Total RNE	62,2	61,1	59,1	59	59,5	59,8	60,1	62,2	60,5
Mediu urban	55,4	53,9	53,1	53,5	53,9	53,8	55,3	56,1	55,2
Mediu rural	67,6	66,6	63,7	63,2	63,7	64,4	63,6	66,7	64,3
Rata de ocupare pentru grupa de varsta 15 ani si peste									
Total RNE	59,6	57,7	55,9	56,3	57	57,2	57,6	59,9	58,7
Mediu urban	51,1	48,4	47,4	48,7	49,5	49	50,8	53,2	53,2
Mediu rural	66,1	64,7	62,4	62	62,7	63,3	62,6	64,9	62,7
Rata de ocupare pentru grupa de varsta 20-64 ani									
Total RNE	66,1	65,7	69,9	70,3	71,3	71,8	72,7	75,7	74,9

Sursa: prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS, EUROSTAT

Se constata ca la nivelul Regiunii Nord-Est rata de activitate, precum si rata de ocupare a inregistrat, in general, o crestere continua in perioada analizata, atat in mediu urban cat si in cel rural, exceptia fiind anul 2016, in care aproape toti indicatorii au inregistrat o scadere. Din totalul populatiei ocupate civile, 46,7% sunt

femei, fiind usor superior valorii nationale (46,3% - 2015) si a celei comunitare (45,9% - 2015).

De mentionat ca in perioada 2015-2016 nivelul ratei de ocupare pentru grupa de varsta 20-64 ani a atins tinta prevazuta de Strategia Europa 2020 (75%).

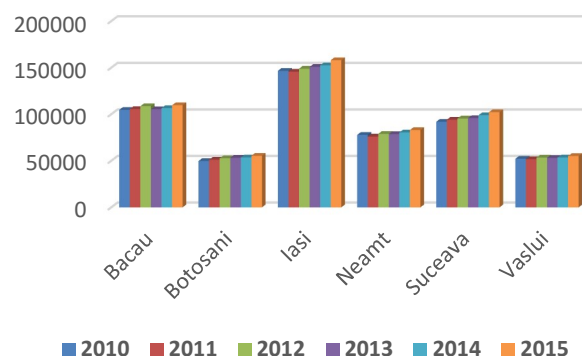
¹⁷ Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

- **Salariati**

În regiune, în anul 2013¹⁸, numărul mediu al salariaților era de 536.899, în scădere cu 11,9% față de 2007 (an în care s-a înregistrat numărul maxim de salariați). Această scădere caracterizează și fiecare județ al regiunii.

În perioada 2014-2015 se observă o creștere (4,9%) la nivel regional a efectivului de salariați, ajungând la 563.378 persoane. Aceeași tendință se poate constata și la nivelul fiecărui județ.

Efectivul de salariați la sf. anului, pe județele regiunii Nord-Est, nr.

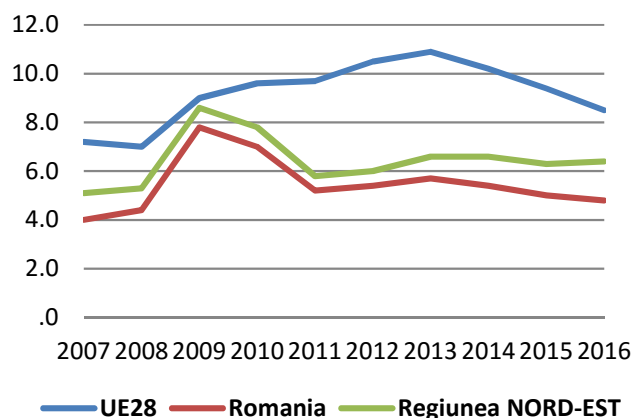
Sursa: prelucrări date din Baza de date TEMPO - online, INS

4.2.2. Somaj

La nivelul anului 2016, în regiunea Nord-Est erau înregistrați 78.073 someri, în scădere față de anul 2013 (85.343 someri), aproape de nivelul anului 2012¹⁹ (78.203 someri), dar în creștere față de 2015 (77.786). Dintre aceștia 61,8% erau bărbați, iar 38,2% femei. Din total doar 18,7% primeau indemnizație de somaj. Analizând pe categorii de personal și nivel de pregătire, 49,1% din totalul somerilor (beneficiari de ajutor de somaj) au studii primare, gimnaziale și profesionale, 40,8% studii liceale și postliceale și 10% studii superioare. Dintre somerii neindemnizați, 92,8% sunt cu studii primare, gimnaziale și profesionale, 6,3% sunt cu studii medii iar 0,9% sunt cu studii superioare.

Rata somajului²⁰ a atins în anul 2016 valoarea de 6,4% la nivel regional, superioară față de valoarea națională de 4,8%.

Rata somajului, %

Sursa: Prelucrări date din Baza de date TEMPO - online, INS
 Față de anul 2012²¹ rata somajului este în ușoară creștere, tendință inversă față de cea de la nivel național și comunitar.

¹⁸ Anul 2013 constituie anul de referință în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est. Datele pentru acest an au fost recalulate de către INS și publicate în ianuarie 2017

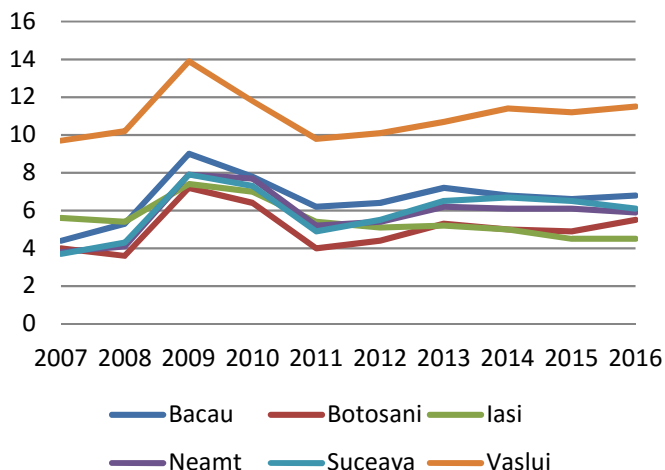
¹⁹ Anul 2012 constituie anul de referință în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

²⁰ Definită ca raportul dintre numărul de someri înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă și populația activă civilă

²¹ Anul 2012 constituie anul de referință în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

Pe plan intraregional judetele cu cele mai mari rate ale somajului sunt Vaslui (11,5%) si Bacau (6,8%), avand o tendinta de crestere atat fata de 2012, cat si fata de 2015.

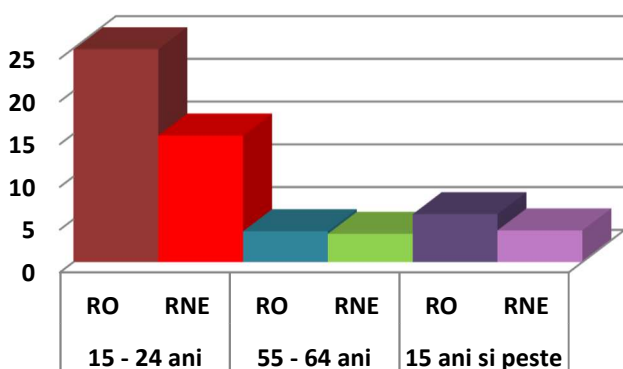
Rata somajului pe judete, %

Sursa: Prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS

In anul 2016, pentru grupa de varsta 15-24 ani, ponderea numarului de someri BIM in total populatie inregistreaza cel mai ridicat nivel (in scadere cu 0,1 pp fata de 2015 si cu 2,9 pp fata de 2013²²) dintre toate grupele de varsta - 9,2%.

Rata somajului BIM in 2016, pe grupe de varsta, in mediu urban, %

Sursa: Prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS

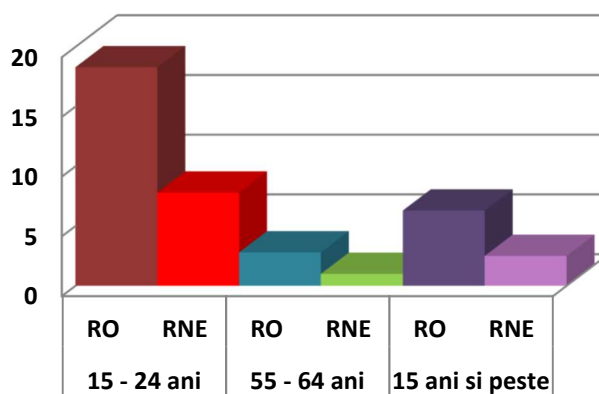
Mai mult, in mediul urban, rata somajului BIM pentru aceasta grupa de varsta se situeaza la

nivelul de 14,8% (in scadere cu 2,4 pp fata de 2015 si cu 11,5 pp fata de 2013).

Desi nu se ridica la valorile somajului grupei de varsta analizate anterior, populatia cu varsta cuprinsa intre 25-34 si 55-64 de ani din mediul urban este afectata de somaj (BIM) in proportie de 4,6%, respectiv 3,3% (in scadere de la 10,5% si 6% in 2013).

Pe medii de rezidenta, ponderea numarului de someri BIM pentru grupa de varsta 25-34 de ani este mai mare in mediul urban (4,6%), fata de mediul rural (2,6%). Diferenta este mai accentuata pentru grupa 15-24 de ani, cu ponderi de 14,8%, respectiv 7,8%. Se observa o scadere a ratei somajului BIM pentru toate grupele de varsta, mai pronuntata in mediul urban, in timp ce in mediul rural se inregistreaza o usoara crestere a acestei rate (mai ales pentru grupa de varsta 15-24 ani). Urmarind distributia pe genuri, rata somajului BIM pentru grupa de varsta 25-34 este mai mare la barbati (3,7%), fata de femei (3,4%). La grupa de varsta 15-24 ani nivelul este de 8,7% pentru barbati, respectiv 9,9% pentru femei.

Rata somajului BIM in 2016, pe grupe de varsta, in mediul rural, %

Sursa: Prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS

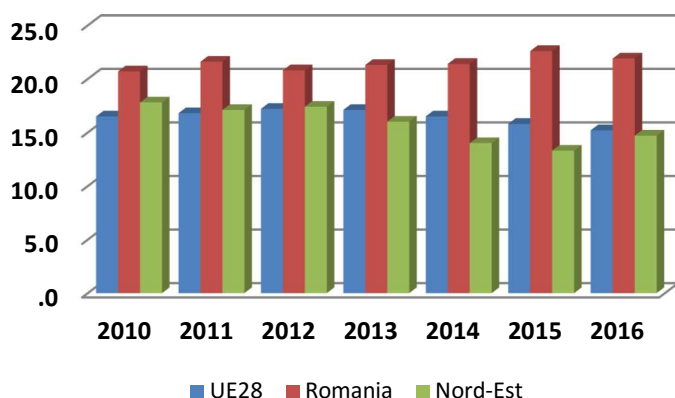
²² Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

O categorie aparte o reprezinta tinerii cu varsta cuprinsa intre 18 si 24 ani, care nu sunt angajati, nu sunt inclusi in sistemul de invatamant sau de formare profesionala (NEET). In perioada 2012-2015, la nivelul Regiunii Nord-Est, cat si la nivel comunitar se constata o scadere a procentului de tineri NEET, in timp ce la nivel national tendinta este de crestere. In anul 2016

se constata o crestere a nivelului regional cu 1,4 pp fata de anul precedent, contrar tendintelor nationale si comunitare. In anul 2016, la nivelul Regiunii Nord-Est, procentul tinerilor NEET a fost de 14,7%, nivel apropiat de cel comunitar (15,2%) si inferior nivelului national (21,9%), in scadere fata de 2013²³ (16%). Pentru grupa de varsta 15-24 ani nivelul acestui indicator a scazut de la 12,1% in 2013 la 10,4% in 2015, urcand pana la 11,3% in 2016 - nivel regional, fiind cel mai ridicat nivel din perioada de monitorizare.

Sursa: Prelucrari baza de date EUROSTAT

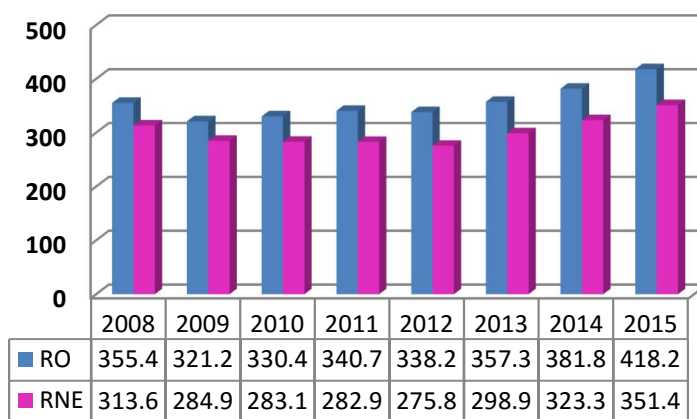
Tineri NEET de 18-24 ani, %

4.2.3. Nivelul de trai, saracia si excluziunea sociala

In perioada 2014-2015²⁴, desi a avut loc o crestere continua a salariului mediu net lunar, Regiunea Nord Est se situeaza in continuare pe ultimul loc in tara cu 351 euro/luna, cu 16% mai putin fata de nivelul national. La nivel judetean, singurul judet care depaseste media regionala este Iasi (404 euro/luna - 2015), cel mai mic salariu mediu lunar inregistrandu-se in judetul Neamt (305 euro/luna - 2015).

Salariul mediu net lunar, EUR

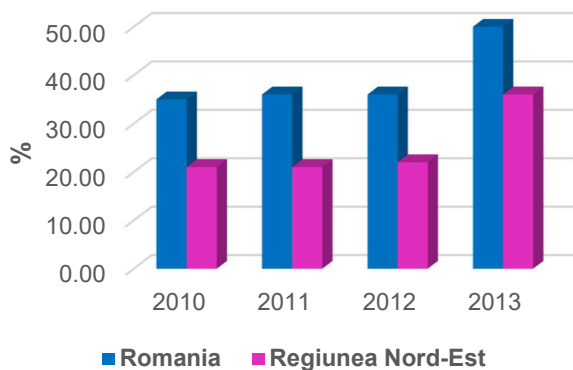
Sursa: Prelucrari date statistice Baza de date TEMPO - online, INS

²³ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

²⁴ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Comparand puterea de cumparare standard pe locuitor in regiune cu media europeana constatam ca in perioada 2010-2013 aceasta a crescut de la 21% la 36% in 2013. In acelasi timp media nationala a crescut de la 35% in 2010 la 50% in 2013.

Putere de cumparare standard pe locuitor, procent din media UE28

Sursa: Prelucrari date statistice EUROSTAT

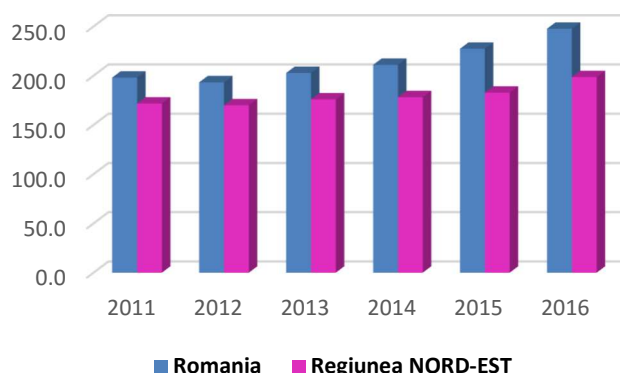
Analizand nivelul veniturilor totale medii lunare, dintr-o gospodarie pe persoana, pentru perioada 2011-2016, se constata cresterea valorii acestui indicator pana la valoarea de 198,6 euro/persoana in 2016, la nivel regional (crestere cu 8,6% fata de anul precedent). Cresterea in lei la nivel regional este cu 9,7% (fata de 2015). Totodata, analizand nivelul acestor venituri pe categorii sociale si profesionale, se constata ca la nivel regional somerii si agricultorii au nivelul cel mai scazut al veniturilor (113,6 euro/persoana somera si 128,3 euro/agricultor).

Riscul de saracie sau excluziune sociala este un concept multidimensional, indicand procentul populatiei care se incadreaza in cel putin una din urmatoarele trei situatii:

- au venituri disponibile inferioare pragului de saracie;
- sunt intr-o stare de deprivare materiala severa;

- traiesc intr-o gospodarie cu o intensitate

Venituri totale medii lunare/pe persoana dintr-o gospodarie, euro

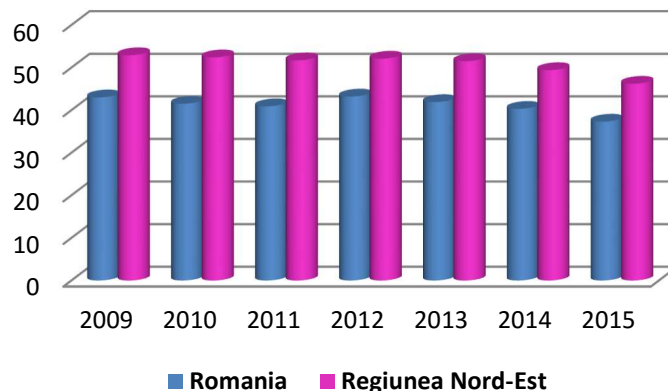

foarte redusa a muncii.

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In perioada 2013-2015 nivelul ratei riscului de saracie sau excluziune sociala a scazut cu 5,9 pp

Evolutia ratei riscului de saracie (excluziunii sociale), %

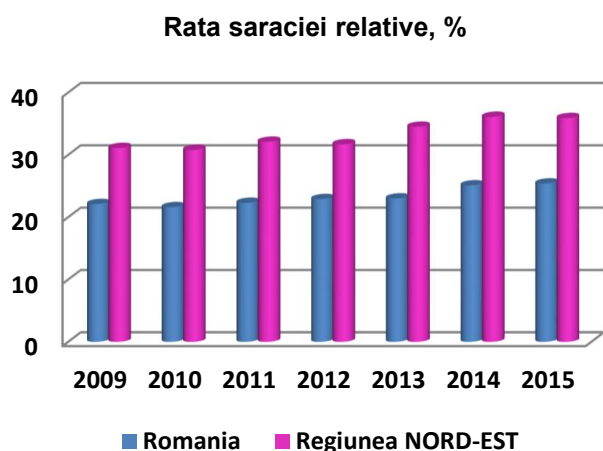
fata de 2012²⁵, ajungand la 46,2%. Cu toate acestea valoarea indicatorului este superioara nivelului national (37,3%-2015).

Sursa: Prelucrari date statistice Baza de date TEMPO - online, INS

Rata saraciei relative se defineste ca fiind ponderea persoanelor sarace (dupa metoda relativa de estimare) in totalul populatiei. Se considera sarace persoanele din gospodariile care au un venit disponibil pe adult-echivalent

²⁵ Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est. Datele pentru acest an sunt recalulate de catre INS si publicate in noiembrie 2016.

(inclusiv sau exclusiv contravaloarea consumului din resurse proprii) mai mic decat nivelul pragului de saracie.

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In 2014, valoarea acestui indicator a crescut cu 6 p.p. fata de 2012, atingand cea mai inalta valoare din perioada 2008-2014 (36,1%), fiind in acelasi timp si cea mai mare dintre toate regiunile tarii. In anul 2015 se constata stagnarea la nivelul de 35,9%.

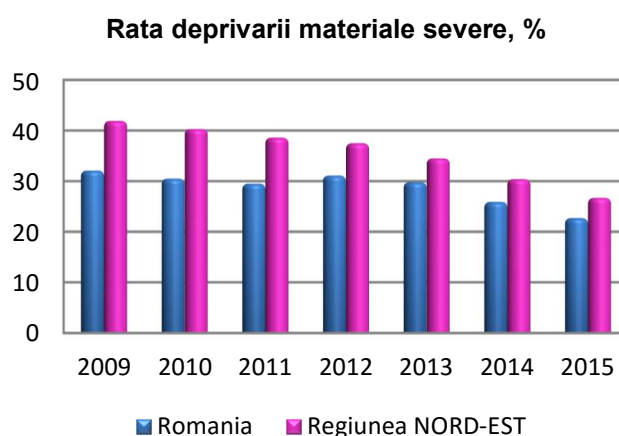
Rata deprivarii materiale severe reprezinta ponderea in total populatie a persoanelor in stare de deprivare materiala severa, adica a persoanelor in varsta de 18 ani si peste care, datorita lipsei resurselor financiare, nu isi pot permite cel putin patru dintre urmatoarele situatii:

- Achitarea la timp, fara restante, a unor utilitati si a altor obligatii curente;
- Plata unei vacante de o saptamana pe an, departe de casa;
- Consumul de carne, pui, peste (sau alt echivalent de proteina) cel putin o data la 2 zile;

- Posibilitatea de a face fata, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevazute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului national de saracie);
- Detinerea unui telefon fix sau mobil;
- Detinerea unui televizor color;
- Detinerea unei masini de spalat;
- Detinerea unui autoturism personal;
- Asigurarea platii unei incalziri adecvate a locuintei.

Analizand datele statistice pentru perioada 2013-2015²⁶ se constata ca desi acest indicator are valori superioare mediei nationale, trendul este descrescator, ajungand la valoarea de 26,7% in 2015.

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

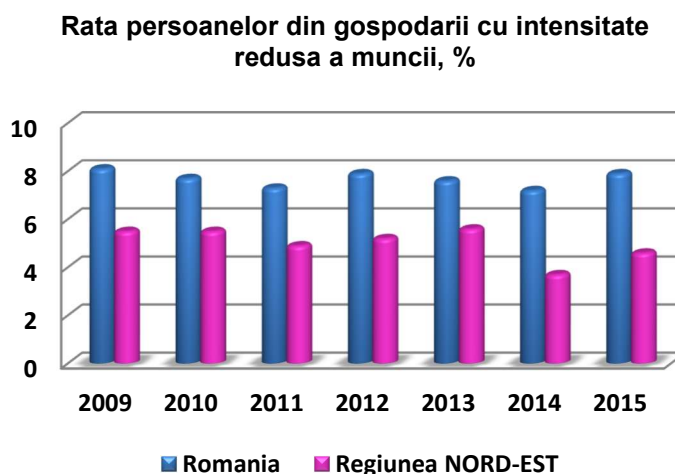

²⁶Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Datele pentru acest an sunt recalulate de catre INS si publicate in noiembrie 2016.

Pentru perioada 2013-2015²⁷, la nivelul Regiunii Nord-Est se constata o evolutie oscilanta a ponderii persoanelor sub 60 ani care traiesc in gospodarii cu intensitate redusa a muncii, in concordanta cu tendinta existenta la nivel national. Astfel, dupa scaderea din 2014, in anul 2015 valoarea indicatorului creste pana la 4,6%. De remarcat ca acest nivel este sub valoarea inregistrata la nivel national (7,9%).

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

5. Infrastructura

5.1. Infrastructura de transport

Context european si national

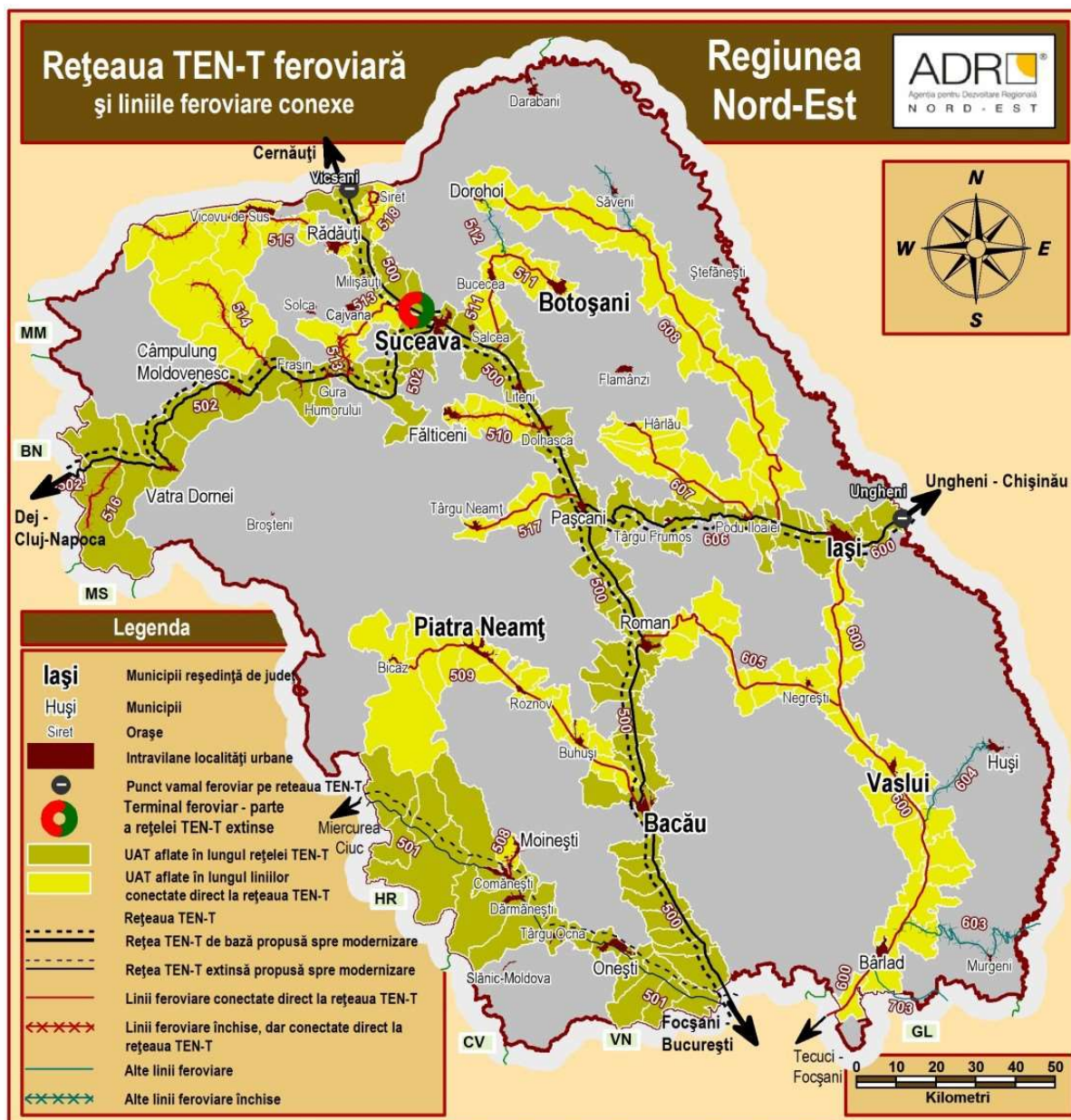
La nivel comunitar, noile orientari strategice aferente perioadei de programare 2014-2020 pun un accent deosebit pe cresterea accesibilitatii, conectivitatii si mobilitatii in vederea fluidizarii traficului si reducerii poluarii fonice si atmosferice.

In vederea crearii unui document cadru al infrastructurii de transport la nivelul Romaniei,

s-a elaborat la nivel national **Master Planul General de Transport al Romaniei pe termen scurt mediu si lung**, document care este conceput pentru a oferi o strategie clara pentru dezvoltarea sectorului de transport din Romania pentru urmatoorii 15 de ani. Documentul a fost aprobat de catre Guvernul Romaniei in septembrie, 2016.

²⁷ Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est. Datele pentru acest an sunt recalculat de catre INS si publicate in noiembrie 2016.

Reteaua TEN-T feroviara

Analizând rețeaua feroviara din regiune, se observă că majoritatea liniilor funcționale se conectează direct la rețeaua TEN-T feroviara (cu excepția liniilor 512 - nefuncțională și 703) la care se adaugă și o serie de linii nefuncționale momentan²⁸: 508, 510, parțial 513, 514, 515, 516, 518, iar municipiul Suceava, conform Regulamentul (UE) nr. 1315/2013 a fost desemnat terminal feroviar - rutier.

Ca puncte de trecere a frontierei pentru rețeaua feroviara de bază au fost desemnate pentru

Ucraina - Vicsani, iar pentru Republica Moldova - Cristesti Jijia (Ungheni). Rețeaua feroviara a regiunii Nord-Est cuprinde și numeroase tronsoane de cale ferată neelectrificată, fapt care determină o viteză mai scăzută a trenurilor. Liniile neelectrificate sunt: toată magistrala 600, secțiunea situată la nord de Suceava din magistrala 500, liniile operaționale 509, 511, 605, 607, 608, 703, precum și toate liniile închise.

²⁸ Date disponibile în luna noiembrie 2015

Conectivitate primara

Pe traseul TEN-T feroviar se afla 3 municipii resedinta de judet: Bacau, Iasi si Suceava, 5 municipii (Campulung Moldovenesc, Onesti, Pascani, Roman si Vatra Dornei), respectiv 11 orase si 73 de comune, procentul populatiei din UAT-urile mentionate reprezentand 36,2% din populatia regiunii²⁹.

Conectivitate secundara

De-a lungul liniilor conectate direct la reseaua TEN-T de baza se afla 3 municipii resedinta de judet: Botosani, Piatra Neamt si Vaslui, 5 municipii (Brlad, Dorohoi, Falticeni, Moinesti, Radauti), 9 orase si 79 de comune, reprezentand o pondere de circa 25,9% din populatia regiunii. Dintre acestea, municipiile Moinesti, Falticeni si Radauti, orasele Siret si Vicovu de Sus, precum si 14 comune (reprezentand 5,9% din populatie), se afla momentan de-a lungul unor linii conectate direct la reseaua TEN-T, insa inchise. Reteaua de cai ferate in regiune se prezinta la un nivel comparabil cu media pe tara in ceea ce priveste dotarea tehnica si lungimea tronsoanelor (conditiile geografice si de amplasament impun unele restrictii de circulatie). Astfel, ponderea retelei regionale de cai ferate in total retea nationala de cale ferata este de 15,03% la sfarsitul anului 2012. In perioada 2013-2016 nu s-au produs modificari semnificative, la sfarsitul anului 2016 procentul acesta fiind de 15,05%.

Conectivitate terciara

Dintre municipiile din regiune, doar Husi nu este amplasat de-a lungul retelei TEN-T feroviar sau a liniilor care se conecteaza direct la aceasta. Orasul Murgeni se afla, de asemenea, pe o linie neconectata direct la reseaua TEN-T feroviara, (inchisa), la fel ca linia de cale ferata care traverseaza orasul Saveni. Populatia aflata in Husi, Murgeni si Saveni, precum si in celelalte 9 comune aflate de-a lungul liniilor neconectate direct la reseaua TEN-T reprezinta 1,9% din

populatia regiunii, majoritatea aflandu-se de-a lungul unor linii inchise.

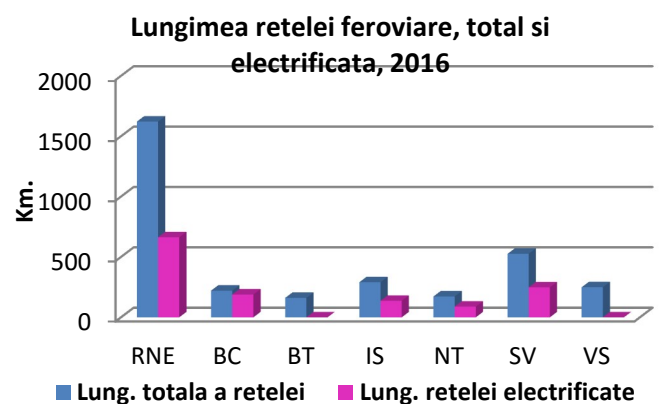
Zone lipsite de infrastructura feroviara

In regiune exista unele areale fara acces la calea ferata (in care se regasesc si 7 orase - Slanic Moldova in Bacau; Darabani, Flamanzi si Stefanesti in Botosani; Brosteni, Cajvana si Solca in Suceava). Principalele motive ale lipsei conectivitatii sunt reprezentate pe de o parte de configuratia terenului, in aceasta categorie incadrandu-se: sudul judetului Suceava si nordul judetului Neamt (partea central-nordica a Carpatilor Orientali), vestul judetului Vaslui si estul judetului Bacau (colinele Tutovei), iar pe de alta parte de lipsa de interes in derularea unor proiecte investitionale care sa vizeze extinderea retelei de cale ferata in Regiunea Nord-Est.

Astfel, se poate observa ca 43,8% din populatia regiunii nu are acces la reseaua de cai ferate ale regiunii, la care se adauga 7,8% din populatie aflata de-a lungul liniilor inchise, ponderea totala ajungand la 51,6%.

• Infrastructura feroviara

In perioada 2013-2016 (raportat la anul de referinta 2012) se constata ca lungimea cailor ferate din regiune si Romania a ramas (aproape) neschimbata.

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

²⁹ Datele privind populatia Unitatilor Administrative-Teritoriale sunt preluate din baza de date TEMPO INS -

indicatorul Populatia dupa Domiciliu la 1 iulie 2015 (date provizorii)

Evolutia comparativa pentru calea ferata in exploatare, 2010-2016

Unitate teritoriala	Suprafata totala (kmp)	Lungimea cailor ferate, km						Densitatea liniilor ferate pe 1000 kmp in 2016
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Nord-Est	36850	1620	1620	1620	1621	1620	1621	43,9
Romania	238391	10777	10777	10768	10777	10770	10774	45,1

Sursa :Baza de date on-line TEMPO al INS

Transportul feroviar de marfuri, 2016, mii tone

	Descarcari provenind din alte regiuni	Incarcari cu destinatia alte regiuni	Trafic intraregional
Regiunea Nord-Est	2562,4	7214,1	254,4
Total regiuni	23707,6	23707,	16771,8

Sursa: Publicatia „Transportul de pasageri si marfuri pe moduri de transport” - INS

In ceea ce priveste traficul de marfuri pe reseaua feroviara, incarcările cu destinatia alte regiuni reprezinta cca. 30% din total incarcari la nivelul tuturor regiunilor (produse rafinate din petrol, produse chimice si fibre manufacturate, produse din cauciuc si mase plastice), in timp ce la descarcari provenind din alte regiuni, respectiv trafic intraregional Regiunea Nord-Est are o pondere mult mai modesta de 10,8%, respectiv 1,5%. Comparativ cu anul 2013³⁰, se constata ca in 2016 traficul intraregional a scazut cu 15% in Regiunea Nord-Est, incarcările avand ca destinatie alte regiuni au scazut cu 6,2%, iar descarcările provenite din alte regiuni au scazut cu 5,1%.

Comparativ cu situatia existenta in anul anterior, traficul intraregional a scazut cu 13%, incarcările avand ca destinatie alte regiuni au scazut cu aproape 10%, iar descarcările provenite din alte regiuni au crescut usor, cu 1,9%.

Reteaua TEN-T rutiera

Reteaua TEN-T de baza traverseaza Regiunea Nord-Est atat de la nord la sud, cat si de la est la

vest prin partea mediana, asigurand, pe de o parte, conexiunea capitalei Bucuresti cu Ucraina prin nordul regiunii (traversand municipiile Bacau, Roman, Falticeni, Suceava si ajungand la punctul de trecere a frontierei Siret), cat si conexiunea cu vestul tarii (Timisoara, Cluj, Targu Mures) a partii de est (Piatra Neamt, Iasi) a Regiunii Nord-Est si apoi cu Republica Moldova (cu punct de trecere a frontierei pe reseaua de baza - Ungheni³¹). Reteaua TEN-T extinsa include conexiunea municipiului Bucuresti cu municipiul Chisinau pe directia SV-NE, traversand municipiile Barlad si Husi din regiunea Nord-Est, respectiv legatura municipiului Bacau cu municipiul Brasov.

Pe reseaua TEN-T rutiera sunt amplasate 10 municipii, 5 orase si 82 de comune, unitati cu o populatie totala de 1,6 milioane locuitori³².

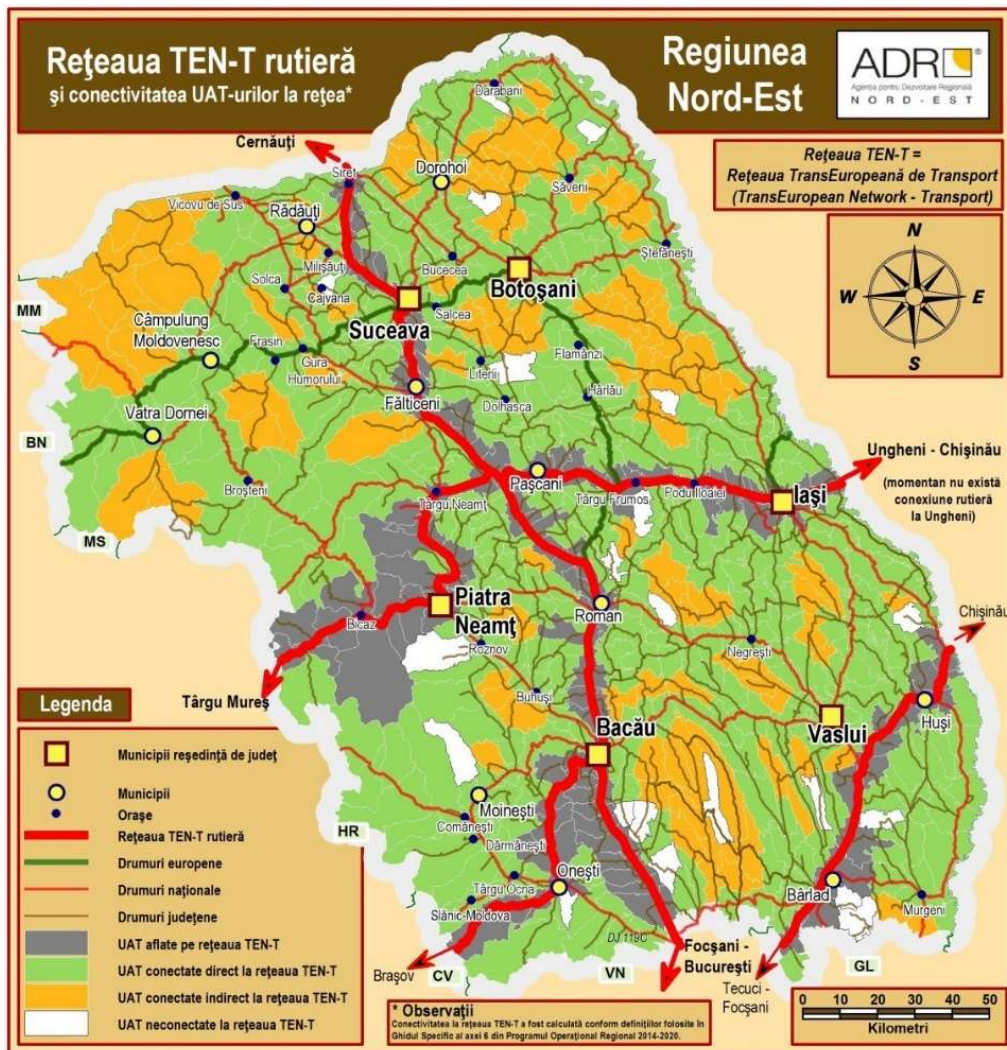
Conectivitatea directa

Drumurile nationale sau judetene care se intersecteaza cu coridorul TEN-T asigura conectivitatea directa. Unitatile administrative-teritoriale aflate de-a lungul acestor drumuri sunt conectate direct la reseaua TEN-T, acestea insumand aproximativ 1,9 milioane de locuitori (48,2% din populatia regiunii). In aceasta categorie intra 7 municipii, 23 de orase si 295 de comune.

³⁰ Anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

³¹ Momentan nu exista aceasta legatura rutiera peste raul Prut

³² Datele privind populatia unitatilor administrative-teritoriale sunt preluate din baza de date TEMPO - INS, indicatorul Populatia dupa domiciliu la 1 iulie 2015.

Conectivitatea indirectă
Drumurile naționale sau județene care realizează legătura la un coridor TEN-T prin intermediul unui drum național modernizat reprezintă conectivitatea indirectă. Unitățile administrativ-teritoriale aflate de-a lungul acestor drumuri sunt conectate indirect la rețeaua TEN-T. Populația acestor UAT-uri ajunge la aproximativ 370 mii de locuitori (9.5% din populația regiunii) din 109 comune.

Fara conectivitate

Drumurile care nu se intersectează cu un drum național care la rândul lui să se conecteze cu rețeaua TEN-T sunt considerate ca fiind neconectate la rețea. Unitățile administrativ-teritoriale aflate de-a lungul acestor drumuri cuprind cca. 83 de mii de locuitori (2,1% din populația regiunii) din 20 de comune și un oraș (Cajvana, județul Suceava).

• Infrastructura rutieră

Regiunea Nord-Est este străbatută de o serie de coridoare rutiere europene, după cum urmează:

- București - Bacău - Roman - Suceava - Siret (punct de control și trecere a frontierei) - E85

- Suceava - Vatra Dornei - Cluj Napoca (E 576) care face legătura cu E 60 Cluj Napoca-Oradea
- Bacău - Brașov - Pitești - E 574 (care face legătura cu E 70 Craiova - Vidin - Skopje)
- București - Bârlad - Albita (punct de trecere a frontierei) - Chișinău - E 581 care străbate județul Vaslui
- Roman- Târgu Frumos cu ramificație către Botoșani (E 58) și Iași - Sculeni (punct de trecere a frontierei) (E 583)

Proiectele care vizează construcția /reabilitarea/modernizarea infrastructurii rutiere, la nivelul Regiunii Nord-Est, prezente în Masterplanul General de Transport al României se regăsesc în anexa 5.8. Conform site CNAIR (noiembrie 2017) este prevăzută a se realiza varianta ocolitoare a municipiului Bacău în perioada 2016-2018, pe direcția S-E-N făcând legătura între DN11-DN2-DN15.

Variantele ocolitoare prevazute in Masterplanul General de Transport a se realiza pana in 2023 sunt inscise in aceeasi anexa. Totodata, pana in prezent a fost realizata varianta ocolitoare Iasi Sud.

Situatia drumurilor nationale, judetene si comunale la nivel national, regional si judetean - 2015

Categorii de drumuri publice		RO	RNE	BC	BT	IS	NT	SV	VS
Total drumuri publice, km	Total	86080	14830	2454	2504	2487	2039	3143	2203
	Modernizate	33928	5361	937	770	530	566	1787	771
	Cu imbr. usoare rutiere	21068	2683	459	509	603	595	247	270
	Pietruite	20660	4897	826	778	923	779	930	661
	De pamant	10424	1889	232	447	431	99	179	501
Densitate drumuri publice pe 100 kmp de teritoriu		36,1	40.2	37	50.2	45.4	34.5	36,7	41,4
Drumuri nationale, km	Total	17612	2663	449	422	356	419	627	390
	Modernizate	16600	2467	429	338	342	407	613	338
	Cu imbr. usoare rutiere	808	160	19	49	14	12	14	52
	Pietruite	189	36	1	35	-	-	-	-
	De pamant	15	-	-	-	-	-	-	-
Drumuri judetene, km	Total	35361	5392	923	675	994	727	1133	940
	Modernizate	13280	2127	449	244	166	71	831	366
	Cu imbr. usoare rutiere	13635	1515	236	280	429	426	34	110
	Pietruite	6513	1479	225	151	328	230	203	342
	De pamant	1933	271	13	-	71	-	65	122
Drumuri comunale, km	Total	33107	6775	1082	1407	1137	893	1383	873
	Modernizate	4048	767	59	188	22	88	343	67
	Cu imbr. usoare rutiere	6625	1008	204	180	160	157	199	108
	Pietruite	13958	37382	600	592	595	549	727	319
	De pamant	8476	1618	219	447	360	99	114	379

Sursa: Publicatia „Lungimea cailor de transport in 2016” - INS

Comparativ cu situatia din anul 2013³³, in 2016 se constata ca lungimea totala a drumurilor publice in Regiunea Nord-Est a crescut cu 729 km, ceea ce reprezinta 61% din totalul cresterii la nivel national. Aceasta evolutie se regaseste in special in cresterea lungimii drumurilor comunale nemodernizate din judetul Botosani (308 km). Din aceasta cauza, desi lungimea drumurilor modernizate in regiune a crescut cu 7,3% in 2015 si 11,5% in 2016, procentul lor in total drumuri publice a ramas aproximativ constant (34,08% in 2013 la 34,76% in 2015 si 36,1% in 2016). In ceea ce priveste repartizarea drumurilor modernizate pe judete, se constata ca modificari

mai importante in 2016 fata de 2013, au avut loc in judetele Iasi (crestere cu 29,9%) si Botosani (crestere cu 16,8%).

La nivel regional ponderea drumurilor judetene modernizate era de aproximativ 40%, in timp ce a drumurilor comunale modernizate de 11,3%. (2016). Fata de anul de referinta 2013, se constata urmatoarele:

- Crestere cu 12% a lungimii drumurilor judetene modernizate;
- Crestere cu 73,9% a lungimii drumurilor comunale modernizate.

Fata de anul precedent, in 2016 modificarile semnificative sunt:

³³ Anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

- In judetul Suceava, 163 km drumuri comunale au fost modernizate, reprezentand o crestere cu 90% a lungimii drumurilor comunale modernizate;
- In judetul Vaslui, 45 km drumuri judetene de pamant au fost aduse la statutul de drum pietruit;
- In judetul Suceava, 17 km de drumuri de pamant si pietruite au fost imbunatatite cu imbracaminti usoare rutiere.

Accidente de circulatie rutiera, pe judete, in perioada 2013-2016

Ani	RO	RNE	Bacau	Botosani	Iasi	Neamt	Suceava	Vaslui
Numar accidente								
2013	24827	3618	722	316	854	501	805	420
2014	25355	4004	716	397	919	561	955	456
2015	28944	4633	771	456	1128	666	1145	467
2016	30751	5067	795	493	1257	756	1221	545
umar persoane accidentate (morti)								
2013	1861	314	50	24	53	55	87	45
2014	1818	296	66	15	40	55	88	32
2015	1893	327	75	30	51	49	89	33
2016	1913	344	59	31	48	69	105	32
Numar persoane accidentate (raniti)								
2013	31464	4547	915	376	1097	639	1017	503
2014	32334	5051	922	505	1153	754	1143	574
2015	36807	5786	977	566	1395	839	1458	551
2016	39552	6449	969	602	1662	940	1598	678

Sursa: „Vehicule inmatriculate si accidente de circulatie” – INS

In perioada 2014-2016 (comparativ cu 2013³⁴) se constata o crestere a numarului de accidente si al persoanelor accidentate pe drumurile rutiere. Tendinta este aceeaasi pentru toate judetele regiunii si in concordanta cu cea nationala.

Astfel, in 2016 a avut loc o crestere a numarului de accidente cu 39% fata de 2013 si o crestere a numarului persoanelor accidentate cu 39,7% fata de 2013. Situatii mai grave exista in judetele Botosani (crestere cu 57% a numarului de persoane accidentate), Iasi (crestere cu 48% a numarului de persoane accidentate) si Suceava (crestere cu 54% a numarului de persoane accidentate).

Din numarul total de persoane accidentate in Romania, in 2016, 16,3% au fost inregistrate in Regiunea Nord-Est.

• Infrastructura aeriana

Transportul aerian in regiune este sustinut de o infrastructura specifica formata din trei aeroporturi care deservesc curse interne (catre Bucuresti), cat si externe. Cele trei aeroporturi sunt situate in Bacau, Iasi si Suceava.

In acord cu Retelele Economice Primare definite prin modul rutier si feroviar, se propune in Master Planul General de Transport al Romaniei, o ierarhizare a aeroporturilor din Romania pe baza rolului si potentialului acestora de a atrage atat trafic intern cat si trafic international. Astfel, aeroporturile regiunii se vor incadra in urmatoarele clase:

Aeroport	Populatie in zona de captare	Clasificare viitoare
Bacau	1.702.721	Aeroport Hub International
Iasi	1.040.752	Aeroport Hub International
Suceava	972.480	Aeroport Regional

Sursa: Master Planul General de Transport al Romaniei

³⁴ Anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

În perioada 2014-2016 se constată o creștere a numărului de pasageri transportați, de la un număr total de 556.375 în 2013³⁵ la 1.351.780 în 2016 (creștere cu 143%).

Aeroportul Bacău (George Enescu), situat la 6,5 km sud de municipiul Bacău, asigură infrastructura necesară efectuării în condiții de siguranță a zborurilor aeronavelor de până la 400 tone. Aeroportul are o pistă cu o lungime de 2500 metri și o lățime de 80 metri, fiind situată la altitudinea de 185 m. Aeroportul deservește atât populația județului Bacău cât și pe cea din județele învecinate.

Amplasarea geografică favorabilă în zona centrală a Moldovei, cât și conectarea la magistrala feroviară 500 (București-Suceava) și la drumul

European E85 (București-Suceava) facilitează accesul populației la aeroport, fiind atuurile importante pentru dezvoltarea viitoare. În prezent, pe Aeroportul Bacău operează curse aeriene regulate ale companiei Blue Air cu zboruri directe către Milano (Bergamo), Londra (Luton), Roma (Fiumicino), Bologna, Bruxelles, Dublin, Torino (Caselle), Liverpool, Catania și Madrid.

Începând cu anul 2015 au început lucrările de modernizare a aeroportului Bacău. Prima investiție (2015-2017) de valoare aproximativă de 20,4 mil. Euro vizează construirea terminalului de pasageri, a turnului de control, parcare și a terminalului intermodal. A doua investiție (2017-2020) vizează modernizarea pistei și a căilor de rulare.

Statistici de trafic pentru Aeroportul Bacău, trafic pasageri, 2013 - 2016 (intrări-iesiri)

An	Pasageri, nr.	Variație față de anul
2013	305.043	-22,5%
2014	306.582	0,5%
2015	363.166	18,4%
2016	414.786	14,2%

Sursa: „Transportul aeroportuar de pasageri și marfuri” - INS

Aeroportul Iași se află situat la 8 km nord de Iași, la o altitudine de 120 m, fiind destinat traficului aerian intern și extern de pasageri, având o pistă de decolare-aterizare de 2.400 metri lungime.

Accesul la aeroport se face pe drumul județean DJ 282G și apoi pe DJ 282I. Aeroportul Iași se află în zona de graniță a Uniunii Europene cu țările estice, poziția sa fiind una de o importanță deosebită având în vedere cooperarea transfrontalieră. Relativă apropiere față de Vaslui, Botosani și Neamț permite satisfacerea cererii de transport aerian pentru locuitorii din aceste zone, care au astfel avantajul accesului rapid spre aceste centre urbane.

Ca program regulat de zbor, activitatea aeroportului Iași este caracterizată de operările cu

aeronave aparținând companiilor Tarom, BlueAir, WizzAir și Austrian Airlines. De pe Aeroportul Internațional Iași, sunt deservite destinațiile: Roma (Fiumicino), Bologna, Torino, Londra (Luton), Catania, München, Tel Aviv, Paris, Bruxelles, Köln, Viena, Venetia, Madrid, Barcelona, precum și Cluj, Timișoara și București. Prin proiectul de modernizare desfășurat în perioada 2013-2015 (finanțat prin POS-T 2007-2013), s-a construit o nouă pistă (flexibilă), o nouă cale de rulare și un nou terminal.

Investițiile viitoare vizează realizarea unui nou terminal de pasageri, terminal cargo și a unui hangar pentru avioane

Statistici de trafic pentru Aeroportul Iași - trafic pasageri, 2013 - 2016 (intrări-iesiri)

An	Pasageri, nr.	Variație față de anul anterior
2013	231.364	34,7%
2014	269.510	16,5%
2015	381.709	41,6%
2016	879.981	130,5%

Sursa: „Transportul aeroportuar de pasageri și marfuri” - INS

³⁵ Anul 2013 constituie referința prevăzută în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est

Aeroportul Suceava (Stefan cel Mare) este situat pe teritoriul orasului Salcea, la aproximativ 15 km est de Suceava si 40 km de Botosani, accesul fiind asigurat prin drumul national DN29.

In septembrie 2015, Consiliul Judetean Suceava a luat decizia transmiterii in administrarea Regiei Autonome Aeroportul „Stefan cel Mare” Suceava a mai multor cladiri ale Centrului Economic Bucovina Suceava (CEBS) pentru amenajarea noilor terminale pentru plecari si sosiri si pentru

transporturile cargo. Cursele regulate sunt asigurate de catre compania TAROM pe relatia Suceava - Bucuresti si WizzAir catre Londra, Venetia, Milano, Bologna, Roma si Treviso. In 2015 a fost finalizat proiectul "Modernizare suprafata de miscare si balizaj, turn de control si amenajarea terenului in vederea amplasarii sistemului de navigatie tip ILS la Aeroportul 'Stefan Cel Mare' Suceava" in valoare de 39,5 mil. euro (POS Transport 2007-2013).

Statistici de trafic pentru Aeroportul Suceava - trafic pasageri, 2013 - 2016 (intrari-iesiri)

An	Pasageri, nr.	Variatie fata de anul anterior
2013	19.968	-20,7%
2014	220	-98,9%
2015	2.355	970,4%
2016	57.013	2320,9%

Sursa: „Transportul aeroportuar de pasageri si marfuri” - INS

Toate cele 3 aeroporturi sunt inscrise in lista investitiilor prevazute in Masterplanul General de Transport al Romaniei, investitii care vor viza modernizarea acestora (vezi anexa).

• **Transport intermodal**

In cadrul Masterplanului de Transport³⁶, sunt prevazute ca investitii, reabilitari ale terminalelor intermodale din Iasi, Bacau si Suceava, dupa cum urmeaza:

Iasi (Socola) - terminal nou sau modernizat: se propune redeschiderea terminalului pentru a profita de potentialul de transbordare containere de pe ecartamentul rusesc pe cel european si, de asemenea, datorita capacitatii de gestionare a traficului intern, fiind programat pentru implementare in perioada 2022-2025. Acest proiect va fi implementat de catre CFR SA si CFR Marfa, impreuna cu sectorul privat si are o valoare estimata de 34,25 mil. euro.

Suceava - terminal nou sau modernizat: se propune modernizarea terminalului pentru cresterea eficientei, reducerea costurilor si timpului de tranzit, dar si pentru a promova

cresterea economica din sectorul intermodal. Suceava ofera o oportunitate pentru o dezvoltare continua, dar si pentru incurajarea traficului intermodal pe coridorul IX. Acest proiect este programat pentru implementare in perioada 2022-2023 de catre CFR SA si CFR Marfa, impreuna cu sectorul privat si are o valoare estimata de 21,44 mil. euro.

Bacau - terminal nou sau modernizat: se propune renovarea terminalului si extinderea spre sud-est pentru cresterea eficientei, reducerea costurilor si timpului de tranzit, dar si pentru a promova cresterea economica din sectorul intermodal. Cresterea prognozata in sectorul intermodal presupune ca dispunerea curenta a terminalului Bacau va fi coplesita in curand si trebuie realizate imbunatatiri pentru cresterea volumului de transbordare, dar si pentru a permite stocarea unui volum mai mare de containere. Acest proiect este programat pentru implementare in perioada 2016-2017 de catre CFR SA si CFR Marfa, impreuna cu sectorul privat si are o valoare estimata de 21,44 mil. euro.

³⁶ Varianta MPGT septembrie 2016.

5.2. Reteaua de gaze naturale, energia termica si eficienta energetica

Reteaua si volumul gazelor naturale distribuite in regiune

Sistemul de distributie a gazelor naturale in Regiunea Nord-Est poate fi analizat prin prisma urmatorilor indicatori: localitatile conectate, lungimea retelei si volumul distribuit.

Reteaua si volumul de gaze naturale distribuit, 2012³⁷-2015

Judet	Localitati conectate 2012		Localitati conectate 2015		Lungime retea simpla (km)		Volum gaze naturale distribuite (mii mc)			
	Total	Urban	Total	Urban	2012	2015	Total		din care uz casnic	
							2012	2015	2012	2015
Bacau	24	8	26	8	905	962,7	196865	172080	78621	75572
Botosani	6	3	6	3	239,1	276,7	48335	44466	27144	25273
Iasi	23	5	24	5	932,4	1011,9	205999	185722	96726	99836
Neamt	16	4	16	4	477,2	552,7	107533	99482	50240	47733
Suceava	12	8	12	8	534,4	580	85086	80357	38347	39944
Vaslui	10	4	13	4	299,5	354,8	56173	52094	35378	33603
Regiune NE	91	32	97	32	3387,6	3738,8	699991	634201	326456	321961
Romania	892	242	908	245	36771,8	39240,7	9386112	8282991	2824197	2802975

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

In perioada 2013-2015 se constata o extindere a retelei de gaze naturale atat la nivel regional cat si la nivel national. Aceasta crestere nu a atras dupa sine si cresterea consumului industrial sau casnic, acesta continuand sa scada si in perioada mentionata. Lungimea retelei a crescut cu 10,3% fata de anul 2012, iar consumul total de gaze

naturale a scazut cu 9,4% fata de acelasi an de referinta.

In perioada 2013-2015 numarul localitatilor urbane din regiune, conectate la reseaua de gaze naturale a fost constant, iar numarul localitatilor rurale conectate a crescut cu 6 (2 in judetul Bacau, 1 in judetul Iasi, 3 in judetul Vaslui).

Reteaua si energia termica distribuita

Judet	Localitati conectate 2012 ³⁸		Localitati conectate 2015		Evolutie localitati conectate 2015/2012 %	Energia termica distribuita, Gcal.				Evolutie total energie termica, 2015/2012, %
	Total	Urban	Total	Urban		2012		2015		
						Total	Pt. uz casnic	Total	Pt. uz casnic	
Bacau	2	2	1	1	-50	150525	118208	118889	81439	-21.02
Botosani	1	1	1	1	0	80309	66131	74267	58522	-7.52
Iasi	2	2	2	2	0	355518	309298	255006	163135	-28.27
Neamt	3	1	2	0	-33,3	20205	19005	2868	485	-85.81
Suceava	5	5	6	5	20	254301	202231	281220	116792	10.59
Vaslui	3	3	2	2	-33,3	7927	7889	5701	5368	-28.08
RNE	16	14	14	11	-12,5	868785	722762	737951	425741	-15,06
Romania	101	90	86	74	-14,85	10962751	9213729	9662710	7634683	-11,86

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

³⁷ anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

³⁸ anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

În perioada 2013-2015 a continuat tendința de scădere a cantității totale de energie termică distribuită, în toate județele regiunii (excepție județul Suceava), cât și pe plan național. Mai mult, încă 4 localități urbane (Onesti, Piatra Neamt, Siret și Husi) nu mai au rețea de distribuție

a energiei termice. În anul 2015 cantitatea totală de energie termică distribuită a scăzut față de 2012 cu 15%, fapt explicat atât prin reducerea numărului de localități conectate, nivelul redus al veniturilor disponibile, cât și de evoluțiile climatice (variații anuale).

5.3. Infrastructura de telecomunicații

În tabelul următor este prezentată evoluția indicatorilor privind accesul populației cu vârsta

cuprinsă între 16 și 74 ani, la internet în perioada 2012-2016³⁹.

	2012	2013	2014	2015	2016
Gospodării conectate la internet, %					
UE28	76	79	81	83	85
România	54	58	61	68	72
Regiunea Nord-Est	45	51	55	61	65
Populația care a accesat internetul cel puțin o dată pe săptămână, %					
UE28	70	72	75	76	79
România	43	45	48	52	56
Regiunea Nord-Est	40	43	46	47	51
Populația care nu a utilizat niciodată internetul, %					
UE28	23	20	18	16	14
România	48	42	39	32	30
Regiunea Nord-Est	48	42	37	33	n/a
Populația care a comandat/cumpărat produse și/sau servicii prin internet în ultimii 12 luni					
UE28	44	47	50	53	55
România	5	8	10	11	12
Regiunea Nord-Est	7	7	7	9	9

Sursa: EUROSTAT

Din datele statistice prezentate reiese că, în 2016, apr. două treimi din gospodăriile din regiunea Nord-Est erau conectate la internet (cu 29 p.p. mai mult față de 2011), creștere datorată lucrărilor de extindere a rețelelor de internet, derulate de furnizorii de internet (ex. proiectul Ro-Net). Totodată, 62% din gospodării au acces la rețea de internet tip broadband. În concordanță cu această evoluție a crescut și numărul celor care accesează internetul în mod frecvent (cel puțin o dată pe săptămână), puțin peste jumătatea populației de peste 16 ani.

În continuare, nivelul înregistrat al celor care nu au utilizat niciodată internetul este ridicat (33% - 2015), dublu față de media existentă la nivel comunitar. În perioada 2014-2016 pe fondul creșterii consumului individual cât și a veniturilor, a crescut și procentul celor care au cumpărat produse și/sau servicii prin internet atât pe plan național cât și în regiune. Totuși, valoarea regională de 9% este sub media națională (12%) și cu mult mai mică decât cea comunitară.

³⁹ anul 2011 constituie referința prevăzută în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

5.4. Infrastructura educationala. Populatia scolara

In anul 2015 numarul unitatilor de educatie din regiune reprezenta 15,9% din numarul total al unitatilor de invatamant existente la nivel national, iar populatia scolara 17,7% din totalul populatiei scolare la nivel national (fata de 15,7%, respectiv 18% in 2013⁴⁰). Acest aspect exprima corelarea cu faptul ca regiunea detine cea mai

mare populatie si suprafata dintre cele opt regiuni de dezvoltare ale Romaniei.

In regiune functioneaza 15,3% din numarul total de licee din Romania si 17,6% din cel al scolilor generale. Totodata, desi in regiune se afla 17,5% din populatia prescolara a Romaniei numarul gradinitelor existente reprezinta doar 10,3% din totalul national (2015).

Situatia comparativa a numarului de unitati scolare pe niveluri de educatie - 2013-2015

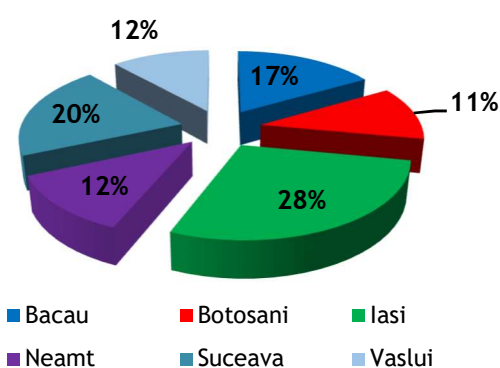
Unitate teritoriala	Gradinite		Scoli din inv. primar si gimnazial		Invatamant liceal si profesional		Scoli din inv. postliceal		Instituti de inv. superior	
	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015
Nord - Est	113	124	712	713	252	250	22	27	14	14
Romania	1187	1202	4045	4037	1612	1593	127	146	103	99

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

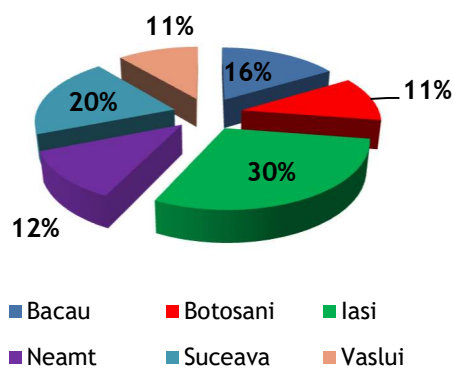
In anul 2015 se constata o usoara scadere a populatiei scolare in regiune, atat numeric (658410 - 2013; 644768 - 2015), cat si ca pondere in total populatie scolare la nivel national (18% -

2013; 17,7% - 2015). La nivel judetean se observa ca in 2013, cele mai multe (apr. 28%) din total unitati scolare erau localizate in judetul Iasi, iar cel mai putine (11%) in judetul Botosani.

Repartizarea populatie scolare pe judete, 2013

Repartizarea populatie scolare pe judete, 2015

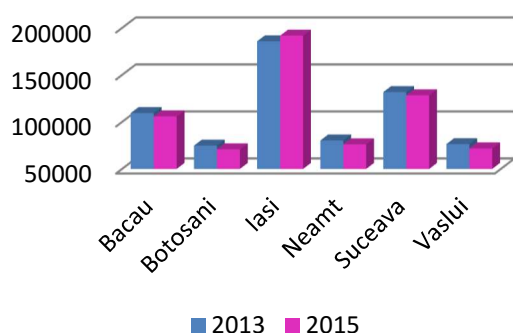
Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Analizand datele privind populatia scolara in perioada 2013-2015, pe judete, se constata ca judetul Iasi este singurul judet cu o populatie

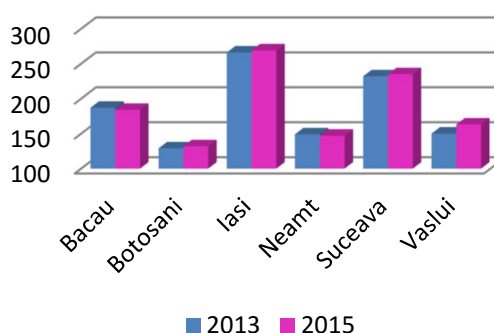
scolara in crestere. In acelasi, timp, numarul unitatilor scolare a crescut in judetele Botosani, Iasi, Suceava si Vaslui.

⁴⁰ Anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Evolutia populatiei scolare pe judete

Evolutia unitatilor scolare pe judete

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In ceea ce priveste unitatile scolare care au autorizatii sanitare de functionare se constata ca doar doua treimi din totalul unitatilor, (65,9% in 2014, respectiv 67,2% in 2015) au fost autorizate, situatia cea mai defavorabila inregistrandu-se in judetele Suceava (34%) si Botosani (59%).

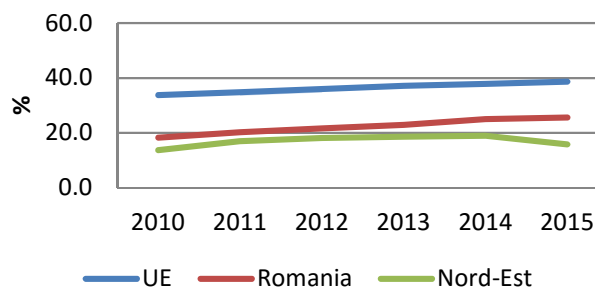
In 2016 procentul regional al unitatilor care detin autorizatie sanitara de functionare scade pana la 60,5%, in parte datorita scaderii acestui procent in judetul Botosani (de la 59% la 35%).

	2014 - 2015		2015 - 2016		2016-2017	
	Total unitati	Unitati autorizate	Total unitati	Unitati autorizate	Total unitati	Unitati autorizate
Regiunea Nord-Est	2874	1894	2801	1882	3044	1842
Bacau	814	699	771	673	171	136
Botosani	702	414	704	417	506	212
Iasi	227	212	226	219	225	207
Neamt	337	292	337	311	660	566
Suceava	794	277	763	262	754	263
Vaslui	n/a	n/a	n/a	n/a	728	458

Sursa: Date furnizate de inspectoratele scolare judetene, decembrie 2016 si septembrie 2017

In perioada 2009-2013⁴¹ in Regiunea Nord-Est a avut loc o crestere cu 6 pp a ponderii populatiei cu varsta cuprinsa intre 30 si 34 ani avand cel putin educatie tertiara (nivel ISCED 5 sau 6). Cu toate acestea nivelul inregistrat (18,6%) ramane sub cel national si mult sub nivelul mediu european (38%). In anul 2014 continua cresterea atat la nivel regional, cat national (RNE: 19%; RO: 25%). In anul 2015 indicatorul inregistreaza o scadere semnificativa in regiune, pe cand la nivel national si comunitar continua trendul crescator (RNE: 15,8%; RO: 25,6%; UE28: 38,7%).

Ponderea populatiei cu varsta de 30-34 ani cu nivel de educatie tertiara

Sursa: Prelucrare date EUROSTAT

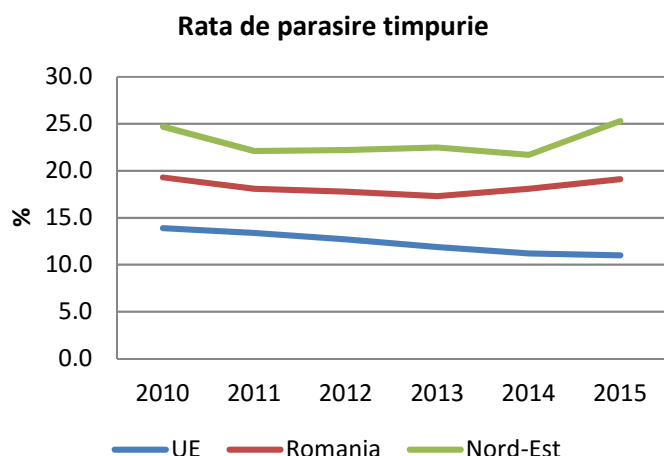
⁴¹ Anul 2013 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Rata abandonului scolar in invatamantul profesional,%	Rata abandonului scolar in invatamantul profesional,%		
	An scolar 2014-2015	An scolar 2015-2016	An scolar 2016-2017
Bacau	7,8	8,5	5,7
Botosani	4,2	3,2	5,1
Iasi	1,5	1,4	1,7
Neamt	4,1	5,7	6
Suceava	1,9	1,7	6,9
Vaslui	4,3	3,5	3,4

profesional,%

Sursa: Date furnizate de inspectoratele scolare judetene, decembrie 2016 si septembrie 2017

In anul scolar 2010-2011⁴² a avut loc o crestere alarmanta a abandonului scolar in invatamantul profesional, rata abandonului la nivel regional practic, dublandu-se (18%). Fata de perioada de referinta, in intervalul 2014-2017 are loc o reducere substantiala a nivelului acestui indicator. Astfel, maximele inregistrate sunt in judetul Suceava (6,9%) si Bacau (5,7%), iar minimul in judetul Iasi (1,7%).

Sursa: Prelucrare date EUROSTAT

In ceea ce priveste rata parasirii timpurii a scolii, se constata o scadere usoara a nivelului acesteia in Nord-Est, de la 22,5% in 2013⁴³ la 21,7% in 2014. In anul 2015 are loc o crestere semnificativa, ajungand la nivelul de 25,3% (RO: 19,1%, UE28: 11%). Fenomenul este usor mai ridicat in randul populatiei de sex masculin (26,8%).

In anul 2012⁴³, in invatamantul prescolar, numarul minim si maxim de copii per educator, pe fiecare judet si pe medii de rezidenta (urban/rural) se

prezinta dupa cum urmeaza: Bacau (12-21/11-43), Botosani (14-21/15-33), Iasi (15-22/15-39), Neamt (13-20/12-26), Suceava (11-25/11-29) si Vaslui (13-21/16-25).

Tinand cont ca situatia optima la nivel prescolar presupune existenta a doi educatori la 30 de copii rezulta din datele prezentate ca in putine localitati din regiune este indeplinit acest criteriu. Practic aproape toate localitatile din mediul rural se confrunta cu un numar insuficient de educatori.

In 2015 nu au avut loc modificari majore in ceea ce priveste numarul de copii prescolari per educator. Astfel, pe judet si medii de rezidenta (urban/rural): judetul Bacau (13-22/13-24), judetul Botosani (14-24/14-27), judetul Iasi (14-21/16-39), judetul Neamt (13-22/10-30), judetul Suceava (11-24/13-32) si judetul Vaslui (12-18/13-30).

In invatamantul primar-gimnazial, din prelucrarile facute rezulta urmatoarea situatie, in 2012, pentru numarul de elevi inscrisi ce revin per cadru didactic: Bacau (11-18/10-31), Botosani (13-47 cu maxim in localitatea Bucecea/10-39), Iasi (14-20/9-25), Neamt (13-22/7-23), Suceava (12-38 cu maxim in localitatea Solca/10-39), Vaslui (12-20/7-22).

Se observa ca daca in localitatile urbane exista un relativ echilibru, in schimb, in mediul rural sunt pe de o parte localitati care se confrunta cu o lipsa acuta de cadre didactice, iar pe de alta parte altele care au un numar foarte mic de elevi per cadru didactic.

In 2015 in invatamantul primar-gimnazial nu au fost schimbari majore, datele pentru numarul de elevi per cadru didactic sunt: Bacau (11-19/8-17), Botosani (15-45 cu maxim in localitatea Bucecea/8-87 cu maxim in localitatea Cotusca), Iasi (11-19/7-35), Neamt (14-20/8-22), Suceava (10-35 cu maxim in localitatea Brosteni/7-43 cu maxim in localitatea Dumbraveni) si Vaslui (13-22/8-20).

In invatamantul liceal situatia indicatorului, in 2012, este urmatoarea: Bacau (12-19/6-19),

⁴² Anul scolar 2010-2011 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁴³ Anul 2012 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Botosani (7-17/6-26), Iasi (13-19/8-54), Neamt (12-18/5-88), Suceava (6-22/6-16) si Vaslui (17-21/7-18). Si in acest caz, localitatile din mediul rural se confrunta cu acelasi tip de probleme mentionat la invatamantul primar si gimnazial. In 2015, in invatamantul liceal datele arata astfel: Bacau (8-17/5-13), Botosani (6-17/5-18), Iasi (9-15/3-20), Neamt (10-16/2-27), Suceava (3-18/7-16) si Vaslui (13-17/5-22).

In invatamantul liceal numarul calculatoarelor existente insuma 18.373 bucati in 2012⁴⁴- ceea ce presupune un raport de 8 elevi per calculator.

In invatamantul superior figurau 10.623 unitati - asigurand un raport de 5,6 studenti per calculator.

Evolutia indicatorului nr. elevi/calculator, pe niveluri de invatamant, pentru perioada 2013-2016

	Invatamant primar si gimnazial				Invatamant liceal				Invatamant superior			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Romania	13,2	13,2	12,8	12,4	6,7	6,3	5,8	5,6	4,1	4	5,2	5
RNE	12,9	12,5	12,4	12	7,6	7,1	6,5	6,4	5,2	4,9	5	4,8
Bacau	11,6	11,3	10,8	10,3	6,4	6,3	5,8	5,7	4,8	4,5	6,1	6
Botosani	14	13,9	14,3	13,6	7,8	7,3	6,7	6,7	-	-	-	-
Iasi	13,3	12,9	13,2	13,1	7,3	6,6	6,1	6,1	5,2	5	6	6,1
Neamt	10,8	10,8	10,6	10,3	7,2	6,5	6,1	5,7	10,2	401	11,5	11,2
Suceava	15,3	14,5	14,2	13,2	8,5	7,7	7,2	7,4	5,1	4,1	2,4	1,8
Vaslui	12,6	12,1	11,5	11,4	9,9	9,5	7,9	7,5	-	-	-	-

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Se observa in perioada analizata o usoara scadere pentru invatamantul primar, gimnazial si cel superior

Totodata, are loc o imbunatatire a situatiei in invatamantul liceal, inasa aceasta nu inseamna neaparat cresterea numarului de calculatoare in licee (in fapt a scazut), ci mai ales scaderea accentuata (cu 21,4% in 2016 fata de 2012) a

populatiei scolare pentru acest nivel de invatamant.

In anul 2012, la nivelul regiunii Nord-Est erau 2.092 biblioteci, din care aproximativ 70% il reprezentau bibliotecile scolare.

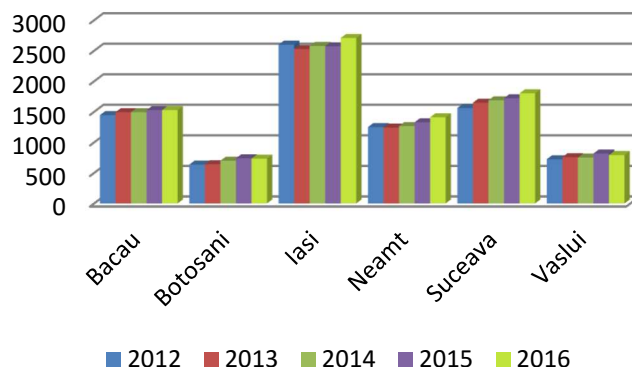
Numarul lor a continuat sa scada in perioada 2013-2016, ajungand la 1.949 biblioteci, din care 1.372 erau biblioteci scolare.

⁴⁴ Anul 2012 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

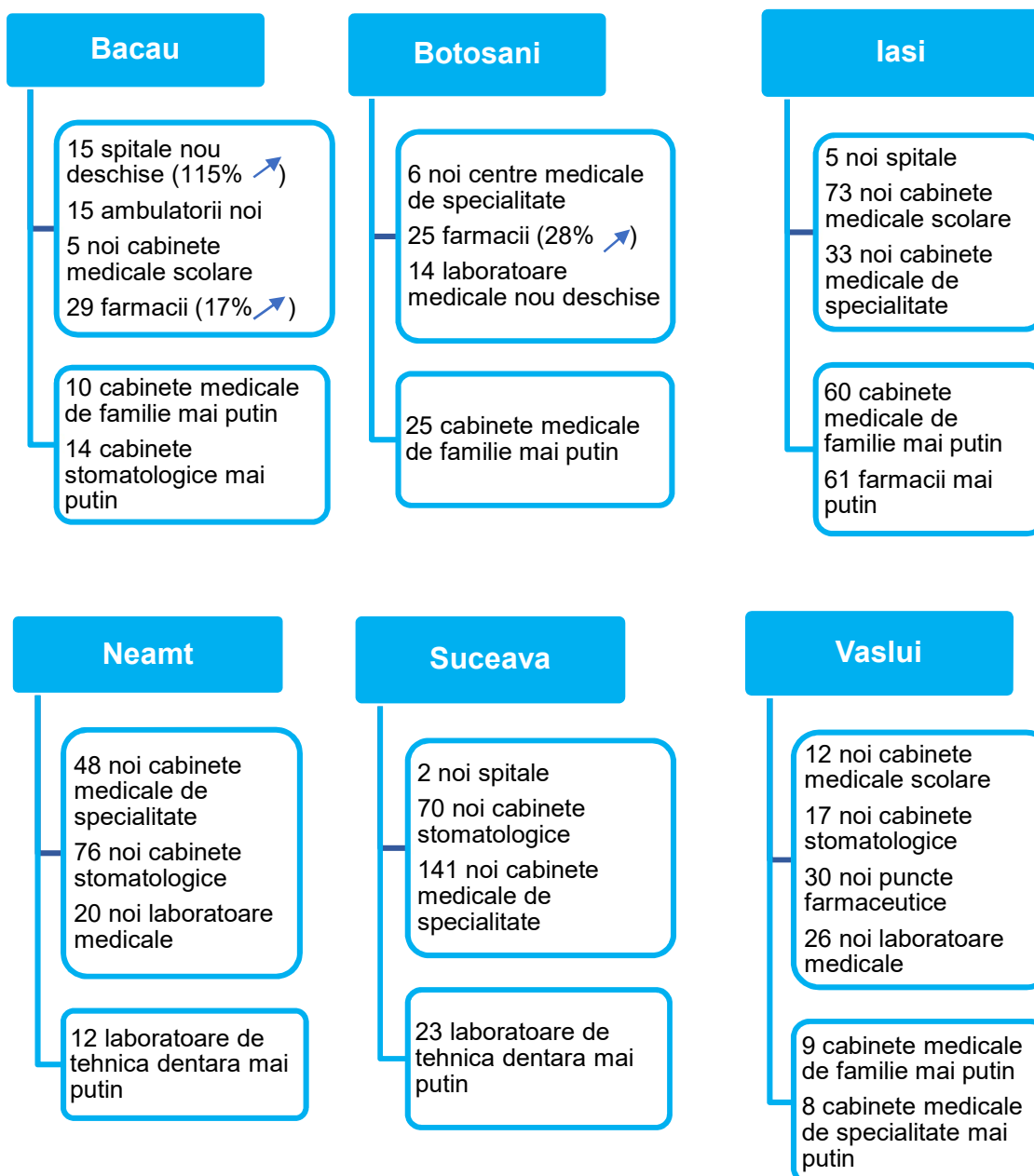
5.5. Infrastructura de sanatate. Personal medical

In intervalul analizat (2012-2016) se constata ca la nivel regional distributia unitatilor sanitare este aproape neschimbata, cele mai numeroase aflandu-se in judetul Iasi (30,1%), iar cele mai putine in judetele Botosani si Vaslui (8-9%). In mod similar aceleasi aspecte sunt constatate si in privinta evolutiei numarului de spitale si al medicilor.

Distributia unitatilor sanitare pe judete

Sursa: Date si prelucrari baza de date Tempo - online, INS

Repartizarea medicilor, pe judete si medii, total si nr. la 10.000 locuitori

	2012		2013		2014		2015									
	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural								
RNE	5936	43,37	916	4,78	6034	44,27	945	4,94	6089	44,77	972	5,09	5979	44,01	980	5,14
Bacau	888	33,49	161	4,64	902	34,34	161	4,66	920	35,26	160	4,65	953	36,7	157	4,58
Botosani	474	28,55	104	4,29	449	27,31	138	5,74	481	29,52	109	4,58	494	30,58	112	4,75
Iasi	2804	78,64	203	4,86	2826	78,9	197	4,69	2833	78,72	254	6	2715	75,03	240	5,64
Neamt	588	35,04	176	5,89	653	39,33	176	5,92	637	38,75	176	5,94	643	39,5	176	5,97
Suceava	727	27,86	158	4,25	743	28,62	166	4,46	762	29,47	167	4,48	732	28,41	192	5,15
Vaslui	455	29,92	114	4,75	461	30,33	107	4,5	456	29,73	106	4,5	442	28,48	103	4,42

Sursa: date si prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Pe ansamblu, la nivel regional figureaza in 2015 un numar total de 6959 medici, in usoara crestere fata de 2012⁴⁵. Cei mai multi activeaza in judetul Iasi (2955, 42% din total medici pe regiune), iar cel mai putini in judetul Vaslui (545).

In ceea ce priveste repartizarea personalului medical pe medii de rezidenta, fata de anul de referinta 2012 se constata urmatoarele modificari:

- Cresterea cu apr. 4,5 unitati in mediul urban din judetul Neamt;
- Scaderea cu apr. 3,6 unitati in mediul urban din judetul Iasi.

Mai mult, discrepantele dintre mediul urban si rural se pastreaza, in zona urbana nivelul indicatorului fiind de aproape 9 ori mai mare fata de zona rurala (44 fata de 5 medici/10000 loc.).

Disparitatile interjudetene se manifesta mai ales in zonele urbane: cei mai putini medici, raportati la populatie sunt in orasele din Suceava si Vaslui (28 medici/10000 loc.), iar cei mai multi in judetul Iasi (75 medici/10000 loc.). Per total, la nivel regional indicatorul a crescut de la 20,8 in 2012 la 21,3 in 2015, datorita atat cresterii numarului de medici, cat si scaderii populatiei rezidente in regiune.

Numar de paturi in spitale si medici, 2012-2015

Judet	Paturi in spitale				Medici			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Bacau	3.163	3.163	3.246	3.246	1.049	1.063	1.080	1.110
Botosani	2.191	2.191	2.191	2.191	578	587	590	606
Iasi	7.242	7.293	7.424	7.491	3.007	3.020	3.087	2.955
Neamt	2.259	2.259	2.250	2.250	764	829	813	819
Suceava	2.950	2.950	2.914	3.006	885	909	929	924
Vaslui	2.102	2.102	2.102	2.102	569	568	562	545
Nord-Est	19.907	19.958	20.127	20.286	6.852	6.979	7.061	6.959
Romania	129.397	130.450	130.735	131.889	53.681	54.086	54.929	56.110
% RNE/RO	15,38	15,30	15,40	15,38	12,76	12,90	12,85	12,40

Sursa: date si prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In ceea ce priveste evolutia numarului de paturi din spitale se constata o usoara crestere a acestora la nivel regional (cu 1,9% in 2015 fata de 2012). Per total, in Regiunea Nord-Est figureaza un numar total de 20.286 paturi in spitale, reprezentand 15,3% din totalul national.

Totodata, analizand evolutia numarului total de medici, se constata o stagnare la nivelul judetelor si, implicit la nivel regional, in timp ce la nivel national se constata o usoara crestere a acestui indicator.

⁴⁵ Anul 2012 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

5.6. *Infrastructura de servicii sociale - grupuri defavorizate*

În ceea ce privește cantinele sociale și capacitatea acestora, precum și numărul mediu zilnic al beneficiarilor acestor cantine față de anul 2012 (an de referință) se constată următoarele:

- Creșterea, per total al capacității cantinelor de ajutor social, datorată creșterii capacității celor constituite de ONG-uri;

- Triplarea numărului de persoane ce beneficiază zilnic de asistență în județul Vaslui;
- Scăderea cu 50% a capacității cantinelor existente în județul Botoșani;

Totodată, se constată că în 2015 din cele 5109 locuri existente în cantinele de ajutor social, apr. 30% sunt finanțate de ONG-uri. În privința cheltuielilor de funcționare, ponderea asigurată de acestea este de 22%.

5.7. *Condiții de locuire, alte servicii publice, spații verzi*

5.7.1 *Locuințe și condiții de locuire*

Conform datelor furnizate de INS, la nivelul anului 2013⁴⁶, numărul total de locuințe în Regiunea Nord-Est era de 1.427.223, reprezentând 16,21% din numărul total existent la nivel național - aspect corelat cu faptul că regiunea detine cea mai mare pondere a populației dintre cele 8 regiuni de dezvoltare. În raport cu numărul de locuințe la nivel județean, cele mai multe dintre acestea se află în județul Iași cu 22% din totalul regional de locuințe și în județele Bacău și Suceava cu câte 19%. Cele mai puține sunt în județele Botoșani și Vaslui, ce detin ponderi de câte 12,3% din total. Din numărul total existent la nivel regional, 613.628 locuințe se aflau amplasate în mediul urban, reprezentând 43% din total. Și în acest caz, cele mai multe se aflau în localitățile urbane din județele Iași, Bacău și Suceava cu ponderi de 24,2%, 21% și 18,5% din total.

În anul 2015 se constată o ușoară creștere a numărului de locuințe până la 1.440.141 (16,21% din numărul total la nivel național), distribuția lor pe județe și pe mediul urban-rural rămânând neschimbată.

5.7.1.1.1 *Serviciul de transport public în comun*

Conform datelor publicate de INS, doar 8 localități urbane din regiune dispuneau de vehicule (pe inventar) pentru transportul public local de pasageri, pe anul 2012⁴⁷.

Parcul auto din localitățile urbane cuprindea în total 652 vehicule de inventar pentru transport public de pasageri, din care 455 autobuze și microbuze, 170 tramvaie și 27 troleibuze.

În 2016 situația s-a mai îmbunătățit, numărul localităților urbane care dispuneau de vehicule pentru transportul public a crescut la 13, iar parcul auto s-a mărit până la 694 vehicule, din care 484 autobuze și microbuze, 182 tramvaie și 28 troleibuze.

⁴⁶ Anul 2013 constituie an de referință prevăzut în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

⁴⁷ Anul 2012 constituie an de referință prevăzut în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

Nr. pasagerilor transportati in transportul public in comun, pe categorii de vehicule, mii persoane

Tip	UAT	2012	2014	2015	2016
	RNE	55148	56531,4	61766,2	66050,2
Tramvaie	Botosani	1471	1457,4	1190,2	943,2
	Iasi	53677	55074	60576	65107
	RNE	107192,4	109741,8	115573	118843,3
Autobuze si microbuze	Bacau	10864	8729,3	8535	8522,1
	Botosani	1603	1640,1	1605,2	1573,5
	Iasi	78056	82878	89238	88666,9
	Neamt	873	827	846	944
	Suceava	10239,7	10616,8	10039,3	12629,8
	Vaslui	5556,7	5050,6	5309,5	6507
	RNE	3553	3689	3551	3099,1
Troleibuze	Neamt	3553	3689	3551	3098
	Vaslui	-	-	-	1,1

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Cel mai mare numar de pasageri transportati a fost asigurat de transportul public in comun de pasageri pe baza de autobuze si microbuze - 107.192 mii pasageri totali in 2012, reprezentand 64,6% din numarul total al pasagerilor transportati. Dintre acestia, 72% proveneau din judetul Iasi. Transportul public pe baza de troleibuze se mai desfasura in 2012 doar in municipiul Piatra Neamt, inregistrandu-se un numar total de 3.553 mii pasageri. In perioada 2013-2016 a avut loc o crestere a numarului de pasageri transportati cu autobuze si microbuze cu 10,8% fata de 2012. Ponderea pasagerilor care au utilizat transportul electric a fost de 35,6% in 2013, 35,4% in 2014, 36,1% in 2015 si 36,7% in 2016. In anul 2016, transportul pe baza de troleibuze era organizat in Piatra Neamt (scadere a numarului de pasageri pana la 3098 mii) si Vaslui cu 1,1 mii. Astfel, in 2016 numarul total de pasageri care au utilizat transportul public in comun electric a fost de 69.149,3 mii persoane.

5.7.2 Spatiile verzi

Spatiile verzi amenajate (parcuri, gradini publice sau scuaruri publice, terenurile bazelor

si amenajarilor sportive in cadrul perimetrelor construibile ale localitatilor) din mediul urban al Regiunii Nord-Est insumau 2.762 hectare in 2012⁴⁸.

Astfel, spatiile verzi amenajate din regiune reprezentau 12,05% din suprafata totala de la nivel national. Suprafata medie a spatiilor verzi amenajate pe cap de locuitor din mediul urban din Regiunea Nord-Est era de 17,35 mp/loc, valoare cu aproximativ 2mp mai scazuta decat media de la nivel national. Din suprafata totala a spatiilor verzi amenajate din

mediul urban din Regiunea Nord-Est, 25,85% erau amplasate in localitatile din judetul Bacau (714 hectare), 11,12% in judetul Botosani (307 hectare), 18,46% in judetul Iasi (510 hectare), 12,17% in judetul Neamt (336 hectare), 18,94% in judetul Suceava (523 hectare) si 13,47% in judetul Vaslui (372 hectare). In 2013 suprafata spatiilor verzi amenajate a ajuns la 3076 hectare la nivel regional (crestere cu 12% fata de 2012), reprezentand 12,9% din valoarea nationala (cu 1 pp mai mult fata de 2012). In ceea ce priveste suprafata medie/locuitor in anul 2013, aceasta are valoarea mai apropiata de cea la nivel national (17,66 fata de 18,77 la nivel national). De asemenea, se constata o crestere semnificativa a spatiilor verzi in mediul urban din judetul Iasi, in municipiul Iasi inregistrandu-se o crestere cu 210 hectare (46,6%), in orasul Hirleu o crestere cu 24 hectare (342,8%), iar in orasul Targu Frumos o crestere cu 26 hectare (650%).

In 2014 modificari substantiale au avut loc in

- municipiul Moinesti (judetul Bacau): crestere de 65% (28 ha);
- municipiul Dorohoi (judetul Botosani): crestere de 53% (18 ha);

⁴⁸ Anul 2012 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

- municipiul Barlad (judetul Vaslui): scadere de 16% (28 ha). La nivel regional, in 2014, valoarea totala a spatiilor verzi a fost in stagnare fata de 2013 (doar 20 ha in plus).

In 2015 au avut loc cresteri ale suprafetelor spatiilor verzi in urmatoarele municipii si orase:

- municipiul Bacau (judetul Bacau): crestere cu 2,4% (9 ha);
- municipiul Iasi (judetul Iasi): crestere cu 3,8% (25 ha);
- municipiul Campulung Moldovenesc (judetul Suceava): crestere cu 75% (15 ha);

- orasul Brosteni (judetul Suceava): crestere cu 1400% (14 ha).

In 2016 s-au marit suprafetele spatiilor verzi in urmatoarele localitati urbane:

- orasul Darmanesti (judetul Bacau): crestere cu 160% (15 ha);
- municipiul Pascani (judetul Iasi): crestere cu 193% (43 ha).

La nivel regional aceste cresteri insumeaza 58 ha. Fata de anul 2012 (de referinta) cresterea totala a fost de 16,4%.

In 2016 suprafata medie a spatiilor verzi amenajate pe cap de locuitor din mediul urban din Regiunea Nord-Est era de 18,22 mp/loc, valoare cu 3,28 mp mai scazuta decat media de la nivel national.

5.8. Anexe

Proiectele din Master Planul General de Transport al Romaniei care vizeaza Regiunea Nord-Est

Modul de transport	Denumire proiect	Lungime (km)	Valoare estimata (mil. euro)	Perioada de implementare		
				2014-2020	2021-2030	2031-2040
Infrastructura rutiera						
R-A	Autostrada Targu Neamt - Iasi - Ungheni	135,0	1059,70	X		
R-A	Autostrada Targu Mures - Targu Neamt	183,8	2942,57		X	
R-A	Autostrada Brasov-Bacau	160,0	1845,46		X	
R-DX	Drum expres Focsani - Bacau	109,3	428,30	X		
R-DX	Drum expres Bacau - Pascani	81,2	388,95	X		
R-DX	Drum expres Pascani - Suceava	60,5	289,99		X	
R-DX	Drum expres Suceava-Siret	41,0	196,20		X	
R-DX	Drum expres Suceava-Botosani (faza I si II)	26,1	124,55		X	
R-DX	Drum expres Bacau-Piatra Neamt (faza I si II)	61,1	239,13		X	
R-TR	Drum Transregio Botosani-Tg. Frumos	73,0	36,50		X	
R-TR	Drum Transregio Vaslui-Galati (+Tisita)	181,0	90,50		X	
R-TR	Drum Transregio Iasi-Vaslui-Bacau	151,0	99,50		X	
R-TR	Drum Transregio Piatra Nt.-Tg. Neamt	35,0	19,10		X	
R-TR	Drum Transregio Suceava-Bistrita	178,0	124,90		X	
R-TR	Drum Transregio Iacobeni-Borsa-Negresti Oas	234	129,1		X	
R-ET	Drum EuroTrans Crasna-Albita	50,0	27,00		X	
R-VO	Varianta ocolitoare Bacau	20,18	83,57	X		

R-VO	Varianta ocolitoare Suceava	7,29	18,38	X	
R-VO	Varianta ocolitoare Vatra Dornei	4	18,29		X
R-VO	Varianta ocolitoare Campulung Moldovenesc	18,0	86,40		X
R-VO	Varianta ocolitoare Vaslui	9,0	10,80	X	
R-VO	Varianta ocolitoare Barlad	11,3	13,54	X	
Infrastructura Feroviara					
F-Reab.	Ilva Mica - Suceava	191,0	687,20		X
F-Reab.	Pascani - Darmanesti	71,0	284,00		X
F-Reab.	Roman - Iasi	116,0	527,00		X
F-Reab., Elec.	Darmanesti-Vicsani	30,0	57,00		X
F-Vit. spor.	Pascani - Iasi	76,0	25,70	X	
F-Reab.	Focsani - Roman	147,0	588,00	X	
Infrastructura Aeriana					
A-Dezv.	Suceava		37,18		X
A-Dezv.	Iasi		102,63	X	
A-Dezv.	Bacau		66,87	X	
Infrastructura Multimodala					
M-Nou	Bacau		21,44	X	
M-Nou	Suceava		21,44		X
M-Nou	Iasi		34,25		X

Situatia cantinelor sociale si beneficiarilor, 2012-2015

Unitate administrativ teritoriala	2012	2013	2014	2015
Capacitatea cantinelor de ajutor social, locuri				
Regiunea Nord-Est	3854	3454	3175	3605
Bacau	229	229	100	250
Botosani	600	350	350	300
Iasi	300	360	300	300
Neamt	340	180	290	370
Suceava	1335	1285	1085	1335
Vaslui	1050	1050	1050	1050
Beneficiari ai serviciilor cantinelor de ajutor social, numar mediu zilnic				
Regiunea Nord-Est	1997	2452	2782	2846
Bacau	125	129	73	234
Botosani	267	306	321	388
Iasi	173	172	225	189
Neamt	286	165	261	329
Suceava	747	683	813	784
Vaslui	399	997	1089	922
Cheltuieli de functionare, lei				
Regiunea Nord-Est	8621231	8483455	7996911	11756148
Bacau	311558	372239	152621	278084
Botosani	902964	904381	1284644	1511115
Iasi	820369	895549	1460901	1513814
Neamt	2117202	1784855	717732	1404966
Suceava	3108757	3166050	2784259	5382181
Vaslui	1360381	1360381	1596754	1665988
Din care: buget local, lei				

Regiunea Nord-Est	8087903	7931174	7314394	11184105
Bacau	304260	364759	149918	267400
Botosani	887911	886195	1264420	1492736
Iasi	820369	895549	902175	1513814
Neamt	1702072	1346758	717732	1404966
Suceava	3020926	3085548	2698475	4854001
Vaslui	1352365	1352365	1581674	1651188

Contributii beneficiar, lei

Regiunea Nord-Est	533328	552281	123791	129682
Bacau	7298	7480	2703	10684
Botosani	15053	18186	20224	16988
Iasi	:	:	:	:
Neamt	415130	438097	:	:
Suceava	87831	80502	85784	87210
Vaslui	8016	8016	15080	14800

Fonduri proprii, sponsorizari, alte surse, lei

Regiunea Nord-Est	:	;	558726	442361
Bacau	:	:	:	:
Botosani	:	:	:	1391
Iasi	:	:	55726	:
Neamt	:	:	:	:
Suceava	:	:	:	440970
Vaslui	:	:	:	:

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Situatia cantinelor sociale constituite de ONG-uri, 2012-2015

Unitate administrativ teritoriala	2012	2013	2014	2015
Capacitatea cantinelor de ajutor social, locuri				
Regiunea Nord-Est	913	1400	1582	1504
Bacau	178	228	270	150
Botosani	318	315	335	315
Iasi	172	207	237	237
Neamt	245	650	644	682
Suceava	:	:	96	120
Vaslui	:	:	:	:
Beneficiari ai serviciilor cantinelor de ajutor social, numar mediu zilnic				
Regiunea Nord-Est	691	1103	1460	1182
Bacau	28	198	115	66
Botosani	275	257	429	331
Iasi	172	187	326	214
Neamt	216	461	520	471
Suceava	:	:	70	100
Vaslui	:	:	:	:
Cheltuieli de functionare, lei				
Regiunea Nord-Est	1756409	2546368	3200448	3296028
Bacau	24320	85800	116300	26200
Botosani	739046	836810	658960	494122
Iasi	509046	503462	782286	851043
Neamt	483997	1120296	1385182	1700528

Suceava	:	:	257720	224135
Vaslui	:	:	:	:
Din care: buget local, lei				
Regiunea Nord-Est	138960	674783	950917	942663
Bacau	:	:	37000	:
Botosani	:	:	:	:
Iasi	93960	:	223560	162000
Neamt	45000	674783	677857	732663
Suceava	:	:	12500	48000
Vaslui	:	:	:	:
Contributii beneficiar, lei				
Regiunea Nord-Est	60617	68944	85663	72111
Bacau	4320	:	10800	10800
Botosani	56297	68944	74863	61311
Iasi	:	:	:	:
Neamt	:	:	:	:
Suceava	:	:	:	:
Vaslui	:	:	:	:
Fonduri proprii, sponsorizari, alte surse, lei				
Regiunea Nord-Est	1556832	1802641	2163868	2281254
Bacau	20000	85800	68500	15400
Botosani	682749	767866	584097	432811
Iasi	415086	503462	558726	689043
Neamt	438997	445513	707325	967865
Suceava	:	:	245220	176135
Vaslui	:	:	:	:

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

6. Mediu

6.1 Infrastructura de utilitati

Servicii de furnizare a apei potabile

In anul 2016⁴⁹, doar 67,5% din localitatile Regiunii Nord-Est erau conectate la reseaua publica de furnizare a apei potabile, nivel inferior mediei nationale (5,4 pp crestere fata de 2012⁵⁰ - 62,1%). Se remarca o crestere a numarului localitatilor conectate la reseaua de apa din judetul Suceava, de la 48 in anul 2012 la 60 in 2016 si in judetul Vaslui de la 60 in 2012 la 66 in 2016. La nivel

regional, in 2016, fata de anul 2015, au fost conectate 6 noi localitati (4 in judetul Iasi si 2 in judetul Suceava). Urmarind populatia deservita de reseaua de apa, diferenta este si mai accentuata - 46,2% (45,4% in 2012) la nivelul regiunii fata de media nationala de 65,2% (60,3% in 2012). La nivel intraregional, cel mai mic procent al populatiei⁵¹ conectate la reseaua de apa se inregistreaza in judetul Suceava (34,0%) - (29,3% in 2012), iar cele mai mari nivele in judetele Iasi (54,8%) si Bacau (54,4%).

⁴⁹ Sursa datelor: Baza de date TEMPO - online, INS

⁵⁰ Anul 2012 este anul de referinta pentru acesti indicatori in varianta avizata si aprobata a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020.

⁵¹ In varianta avizata si aprobata a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020, au fost folosite datele INS privind populatia stabila. Incepand cu anul 2015, INS

furnizeaza doar date privind populatia rezidenta si cea domiciliata, rezultand diferente mari intre datele folosite pana acum (pentru perioada dinainte de 2014) si cele disponibile de acum inainte, datele vechi fiind eliminate din sistem. In raport a fost folosit nivelul populatiei rezidente la 1 iulie

Populatia deservita de sistemul public de alimentare cu apa	% din populatie 2012	% din populatie 2013	% din populatie 2014	% din populatie 2015	% din populatie 2016
Romania	60,3	61,3	62,5	63,7	65,2
Regiunea NORD-EST	45,4	49,1	49,2	49,5	46,2
Bacau	51,6	52,0	53,3	53,6	54,4
Botosani	38,1	35,9	37,0	38,1	37,0
Iasi	55,1	74,3	72,5	72,0	54,8
Neamt	57,0	48,8	49,8	51,2	52,7
Suceava	29,3	33,3	31,7	31,9	34,0
Vaslui	36,7	33,5	36,5	36,0	37,2

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

În 2014 se observa o crestere cu peste 140 mii a numarului de locuitori conectati la rețeaua de apă în județul Iasi și cu 14 mii în județul Suceava, dar și o scadere a populației conectate din județele Neamt (- 36 mii), Botosani (-7 mii) și Vaslui (-1.600⁵²). În anul 2015 creșterea a fost mai modestă, cu aproape 5000 de persoane la nivel regional. Se remarcă în 2015 (față de anul precedent) scăderea numărului persoanelor conectate la rețeaua de apă în județul Vaslui (2558), Iasi (1760) și Bacău (380).

În 2016 se observa o scadere a procentului populației conectată la sistemul de alimentare cu apă până la valoarea de 46,2%. Cea mai mare descreștere se observa în județul Iasi, 134.423 locuitori nu mai figurează în statistică.

Totodată, în regiune există două orașe care nu au rețea de apă potabilă, Cajvana și Milisauti din județul Suceava.

Pe de altă parte, ponderea consumului de apă potabilă pentru consum casnic în totalul volumului de apă distribuită este în Regiunea Nord-Est de 73%, nivel ușor sub media națională (76%).

Aceste valori sunt în creștere față de 2012⁵³ (64,58% în Regiunea Nord-Est; 67,1% media națională).

Urmărind datele aferente consumului de apă potabilă pentru uz casnic per locuitor, se constată că nivelul total în 2016 este de 17,1 m³/persoană (în scădere cu 2,4 m³ față de 2012

dar în creștere față de 2015 cu 0,5 m³), valoare cu mult sub nivelul mediu național (28,6 m³). Pe de altă parte, se constată și o scădere continuă anuală a consumului de apă potabilă în mediul urban, atât pentru uz casnic, cât și pentru agenții economici, cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor, pentru întreaga regiune, scăzând de la 99.119 mii metri cubi în 2012, la 78.892 în 2013, 73.259 în 2014, excepție fiind anul 2015 când a fost o ușoară creștere până la 76.163 mii metri cubi, descrescând apoi în 2016 la 40.104 mii mc.

Reteaua de canalizare

În anul 2016 doar 34,96% (34,06% în 2015, 32,97% în 2014, 30,25% în 2013 și 28,44% în 2012) din localitățile regiunii erau racordate la sisteme de canalizare, situație similară cu cea națională 37,22% (35,27% în 2015, 33,67% în 2014, 30,87 în 2013 și 29,11% în 2012).

În plus, orașele Milisauti și Vicovu de Sus nu au rețea de canalizare.

Situația este cu totul alta când analizăm procentul populației conectate din total populație, media regională (la nivelul anului 2016) de 34,1% fiind cu mult sub nivelul național de 49,2%.

Față de anul 2012⁵⁴ se observa o scădere a ponderii regionale (de la 35,5%), în timp ce cea națională a crescut⁵⁵ cu aproape 3 pp.

⁵² Diferențe rezultate din ajustările realizate de INS

⁵³ Anul 2012 constituie an de referință prevăzut în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

⁵⁴ Anul 2012 constituie an de referință prevăzut în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

⁵⁵ Datele pentru 2012 au fost modificate conform noilor date în ceea ce privește populația, folosindu-se indicatorul populația rezidentă la 1 iulie.

In anul 2013 s-a inregistrat o scadere cu peste 100 mii a populatiei din Regiunea Nord-Est conectate la rețeaua de canalizare, urmată de o creștere în 2014 (cu 30 mii persoane), cele mai mari fluctuații înregistrându-se în județele Iasi, Neamt și Botosani. În anul 2015 se constată o creștere la nivel regional a numărului de locuitori conectați cu 6537 față de 2014, însă s-au înregistrat și

scaderi în județele Bacău și Vaslui. Tendința de ușoară creștere continuă și în 2016, ajungându-se la un total de 1.108.436 locuitori conectați la sistemul de canalizare (cu apr. 8.000 mai mulți decât în anul precedent). În județele Iasi și Neamt a avut loc o descreștere a numărului de locuitori conectați cu apr. 1.000, resp. 3.000 persoane.

Locuitorii cu locuințele conectate la sistemele de canalizare	% din populație 2012	% din populație 2013	% din populație 2014	% din populație 2015	% din populație 2016
ROMANIA	46,9	46,7	47,2	47,8	49,2
Regiunea NORD-EST	35,5	32,5	33,4	33,7	34,1
Bacău	38,4	38,6	39,9	40,0	41,4
Botosani	34,0	28,9	29,2	29,5	30,1
Iasi	44,6	39,0	39,0	38,9	38,7
Neamt	39,1	31,6	31,9	32,2	31,9
Suceava	25,3	25,6	26,5	27,6	28,0
Vaslui	26,8	25,5	29,5	29,4	30,2

Sursa: prelucrări Baza de date TEMPO - online, INS

Toate județele au valori inferioare nivelului național. Județele Suceava, Botosani și Vaslui sunt cele care au cele mai mari probleme, doar 28%, 30,1% respectiv 30,2% din populație având acces la acest serviciu. Beneficiau de acces la rețele de canalizare (2016), 44 de orașe și municipii din regiunea Nord Est; rețeaua având o lungime totală de 2702,7 km, (68,7% din lungimea totală a rețelei de canalizare de la nivelul regional).

6.2. Calitatea aerului

Calitatea aerului a fost monitorizată continuu prin rețeaua automată de monitorizare a calității mediului reprezentată la nivelul regiunii de 19 stații automate (2016), dintre care 6 de tip fond urban, 6 de tip industrial, 2 de tip trafic, 1 de tip fond suburban, 1 de tip fond regional, 1 de tip fond rural, 2 de tip neprecizat (jud. Vaslui).

Concentrațiile medii anuale ale poluanților atmosferici NO₂, SO₂, PM₁₀, O₃, C₆H₆, Pb, As, Cd și Ni determinați în cadrul RNMCA (Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului) la stațiile de fond, trafic și industrial, în anul 2014,

în raport cu valorile limita anuale/valoarea tinta, au fost depășite la indicatorul ozon, de stația IS 4 (Iasi) cu aproape 20 μg/m³ (limita fiind de 120 μg/m³).

Din analiza datelor existente se constată că pentru perioada 2009-2014, la toți poluanții luați în studiu, la toate tipurile de stații există o tendință generală de reducere a concentrațiilor medii anuale, care de regulă s-au situat sub valorile limita / valorile tinta, inclusiv în anul 2014.⁵⁶ În 2016, conform rapoartelor anuale privind starea mediului, elaborate de agențiile județene pentru protecția mediului, se constată următoarele:

✓ Jud. Bacău:

- concentrația medie anuală de NO₂ nu a depășit valoarea limita impusă;
- valorile maxime zilnice ale mediilor concentrațiilor pe 8 ore pentru monoxidul de carbon (CO) s-au situat mult sub valoarea maximă zilnică pentru protecția sănătății umane (10 mg/mc);
- concentrația de ozon (O₃) nu a depășit valoarea limita impusă;

⁵⁶ Date din raportul anual privind starea mediului în România, anul 2015

- la indicatorul particule în suspensie PM10 s-au evidenciat un număr total de 9 depășiri ale valorii limită zilnice înregistrate la cele două stații de monitorizare (BC 1 și BC 2), în municipiul Bacău;
- la niciunul dintre metalele monitorizate nu s-au semnalat depășiri ale valorii limită.
- ✓ Jud. Botosani: n/a
- ✓ Jud. Iasi:
  - la indicatorul particule în suspensie PM10 s-au evidenciat un număr total de 70 depășiri ale valorii limită zilnice;
  - s-a înregistrat o singură depășire la concentrația de dioxid de azot (NO₂);
- ✓ Jud. Neamț:
  - s-a înregistrat o singură depășire la concentrația de dioxid de azot (NO₂);
  - s-au înregistrat 8 depășiri la ozon (O₃);
  - s-au înregistrat 10 depășiri a concentrației maxime admise la particule în suspensie PM10;
  - concentrațiile de NO₂, și SO₂ - în scădere față de anii anteriori;
  - concentrațiile de CO și benzen - sunt în stagnare;
- ✓ Jud. Suceava:
  - concentrațiile de particule în suspensie, respectiv NO₂, și SO₂ - în scădere față de anii precedenți;
- ✓ Jud. Vaslui:
  - concentrațiile de NO₂ ușor crescute față de 2015, dar mai mici comparativ cu anii 2011-2013.

6.3. Calitatea apelor

Regiunea Nord Est cuprinde din punct de vedere hidrografic două bazine principale Siret și Prut, fiecare având în componența sub-bazine, dintre care menționăm: sub-bazinele Suceava, Moldova, Bistrița, Trotuș pe partea dreaptă a Siretului, sub-bazinul Barlad pe partea stângă a Siretului și sub-bazinul Jijia pe partea dreaptă a râului Prut.

Conform "Sintezei calității apelor în România în 2016", publicate de Administrația Națională "Apele Române", în cadrul bazinului hidrografic Siret au fost evaluate un număr de 56 corpuri de apă - râuri prin monitorizarea elementelor biologice cât și a elementelor suport, pe o lungime de 5121,94 km. Repartiția pe lungimi în raport cu starea ecologică este următoarea: 4383,44 km (85,58 %) în stare ecologică bună; 738,50 km (14,42 %) în stare ecologică moderată. La nivelul bazinului hidrografic Siret a fost monitorizat în anul 2016 din punct de vedere al elementelor fizico-chimice generale 1 corp de apă artificial Canalul Piatra Neamț - Buhusi cu o lungime de 35,315 km, care s-a încadrat în starea de potențial moderat.

În cadrul bazinului hidrografic Prut au fost evaluate și monitorizate 8 corpuri de apă naturale - râuri pe o lungime de 536,83 km. Repartiția pe stare ecologică a fost următoarea: 235,39 km (43,85 %) în stare ecologică bună; 169,70 km (31,61 %) în stare ecologică moderată; 131,74 km (24,54 %) în stare ecologică slabă.

În bazinul hidrografic Prut au fost evaluate și monitorizate 2 corpuri de apă artificiale, în lungime totală de 157,80 km. În urma evaluării, întreaga lungime s-a încadrat în potențial ecologic moderat.

4.2. Calitatea solurilor

Conform Raportului anual privind starea mediului în România pentru anul 2016⁵⁷, Regiunea Nord-Est este afectată de diferite procese de panta (eroziune de suprafață, de adâncime, alunecări de teren) pe o suprafață totală de 1.129.652 ha, reprezentând 33,5% din suprafața totală afectată a României.⁵⁸

Alte procese naturale și/sau antropice care afectează calitatea solurilor sunt:

- compactarea primară și/sau secundară - în Regiunea NE 28,5% din total național,

⁵⁷ Ultimul raport publicat de Ministerul Mediului

⁵⁸ Față de varianta avizată și aprobată a Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020 (în care au fost

folosite datele din Raportului anual privind starea mediului în România pentru anul 2012), nu sunt prezente modificări.

- poluarea produsa prin sedimente datorita eroziunii (colmatare) - 85% din suprafata afectata este situata in regiunea Nord-Est (11.293 ha), judetele afectate sunt Bacau (3.143 ha), Iasi (3.130 ha), Neamt (1065 ha) si Vaslui (3.955 ha). Activitatile din sectorul industrial reprezinta, de asemenea, o sursa importanta de poluare, care afecteaza calitatea solurilor. Astfel, deosebim mai multe tipuri de poluare, in functie de sursa de poluare:

✓ Poluare cu halde, iazuri de decantare, depozite de steril, etc.

In Regiunea Nord-Est se regasesc 20,5% din suprafata totala nationala.

✓ Poluare cu substante purtate de aer (hidrocarburi, etilena, dioxid de sulf, cloruri, etc.) - 28,8% din total suprafete afectate se regasesc in Regiunea Nord-Est;

✓ Poluare cu materii radioactive - acest tip de poluare il regasim in judetul Suceava;

✓ Poluare cu deseuri si reziduuri agricole si forestiere - cele mai mari suprafete afectate se regasesc in judetul Bacau (626 ha din 1140 ha la nivel national);

✓ Poluare cu pesticide - din cele 2076 ha la nivel national, 1986 ha se regasesc in judetul Bacau, in jurul Combinatului Chimcomplex;

✓ Poluarea cu ape sarate sau asociata si cu poluarea cu titei - in regiune se regasesc 27,9% din total suprafata la nivel national;

In anul 2016, in Regiunea Nord-Est au fost inregistrate 6 poluari accidentale ale solului, astfel: Bacau - 3, Iasi - 2, Neamt - 3, Vaslui - 1, cauzate, in principal, de scurgeri din conductele de transport titei, deversari/scurgeri de ape uzate menajere si industriale, defectiuni tehnice instalatii de GPL, etc.

Situatia siturilor contaminate

In Regiunea Nord-Est au fost identificate la nivelul anului 2017 ⁵⁹ un numar total de 145 situri

contaminate/potential contaminate, distribuite dupa cum urmeaza:

- La nivelul judetului **Bacau** exista 104 situri potential contaminate (104 in 2017, 6 situri potential contaminate au fost ecologizate si propuse pentru a fi scoase din inventarul siturilor potential contaminate). Natura poluantilor este in general de origine industriala si consta in hidrocarburi petroliere, amoniu, nitriti, azotati, sulfati, cloruri, fier, mangan, metale grele, fosfogips, deseuri organice, uleiuri uzate, contaminare bacteriologica, deseuri miniere, saruri de amoniu, benzofluoranten, precum si deseuri municipale.
- In judetul **Botosani**, in urma procesului de identificare preliminara a siturilor potential contaminate s-a intocmit o lista continand 5 amplasamente situate in municipiul Botosani afectate de poluari cu produse petroliere si care au fost supuse analizei si validarii la nivel national (in 2017 lista preliminara nu este finalizata). Niciunul din aceste situri nu este in prezent validat ca sit contaminat.
- Pe raza judetului **Iasi** sunt 5 situri contaminate si 2 potential contaminate, care provin din activitati industriale (metalurgie, producerea de energie) si depozitarea de deseuri municipale. 6 situri contaminate sunt in proces de reabilitare/remediere.
- La nivelul judetului **Neamt** exista 29 situri potential contaminate, iar 4 situri contaminate au fost in proces de reabilitare/remediere. Natura poluantilor este in general de origine industriala si consta in hidrocarburi petroliere, deseuri municipale, amoniu, fenoli, nitriti, azotati, sulfati, cloruri, fier, mangan, metale grele, deseuri organice, uleiuri uzate, contaminare bacteriologica, s.a.

⁵⁹ Rezultate centralizate urmare a corespondentei derulate cu Agentia Nationala pentru Protectia Mediului si Agentiile

Judetene pentru Protectia Mediului din Regiunea Nord-Est in perioada august-septembrie 2017

- In judetul **Suceava** se regasesc 5 situri contaminate si 5 situri potential contaminate: doua platforme de deseuri municipale, un depozit de zgura si cenusa si noua zone miniere afectate de unitatile de preparatie a substantelor minerale utile. Fata de situatia din 2016, au fost reabilitate ecologic doua situri, unul contaminat si unul potential contaminat.
- In judetul **Vaslui** nu exista situri contaminate, singurul care era in evidenta in 2012 a fost reabilitat.

Astfel, la nivel regional, numarul total al siturilor contaminate/potential contaminate a crescut cu opt fata de valoarea de referinta din PDR NE 2014-2020 (153 in 2012).

4.3. Schimbari climatice

Principala problema de mediu cu cel mai ridicat nivel de complexitate o constituie schimbarile climatice, intrucat produce implicatii socio-economice importante atat la nivel mondial dar si regional-local.

In general, principalele surse generatoare de gaze cu efect de sera la nivel regional provin din activitatile de productie a energiei electrice si termice prin arderea combustibililor fosili, arderi in industria prelucratoare, depozitarea si/sau incinerarea deseurilor, agricultura (in special culturile cu fertilizatori), zootehnia prin cresterea animalelor si a managementului dejectiilor, transportul rutier.

Cantitatea totala a emisiilor de gaze cu efect de sera la nivel regional, verificata pentru operatorii inclusi in schema de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de sera aferenta anului 2014 este de 42.575.226 tone CO₂, iar pentru anul 2015 este de 42.396.344 tone CO₂, observandu-se o usoara scadere.

Analizand datele existente⁶⁰, rezulta ca emisiile gazelor cu efecte de sera la nivelul Regiunii NE reprezinta aproximativ 3,5% din totalul emisiilor la nivel national. Emisiile aferente judetului Neamt reprezinta 51% din emisiile regiunii, datorita fabricii de ciment de la Tasca, Carpatciment, care emite 79% din totalul gazelor cu efect de sera ale judetului.

4.4. Energii regenerabile

Regiunea Nord-Est detine un potential ridicat si diversificat al energiilor regenerabile (solara, hidro, biogaz, centrale cogenerative, biomasa, geotermala, eoliana).

La nivelul anului 2016 in Regiunea Nord-Est figurau 110 proiecte care vizau obtinerea de energie din surse regenerabile, aflate in diverse stadii de implementare, insumand aproximativ 1400 MW. Astfel, pana in luna iulie 2016 au fost incluse in baza de date a Transelectrica⁶¹, 14 proiecte aflate in stadiul de aviz tehnic si 96 cu contracte de racordare la Sistemul Electroenergetic National. Cele mai multe proiecte au vizat valorificarea energiei solare (66 proiecte), energiei eoliene (20 proiecte), si hidroenergia prin microhidrocentrale (13 proiecte).

Puterea instalata a scazut la mai putin de o treime din valoarea din 2014⁶², in special pe partea de proiecte eoliene, multe dintre acestea fiind abandonate.

Judetele Neamt si Suceava au implementat cele mai multe proiecte 28, respectiv 27, majoritatea fiind bazate pe energie solara; existand insa si proiecte de centrale eoliene, pe cogenerare, pe biomasa si hidro. Urmeaza judetul Bacau, cu 21 de proiecte, din care 17 fotovoltaice, 3 eoliene si unul pe cogenerare.

⁶⁰ Lista emisiilor de CO₂ pentru anul 2014, publicata pe site-ul Ministerului Mediului

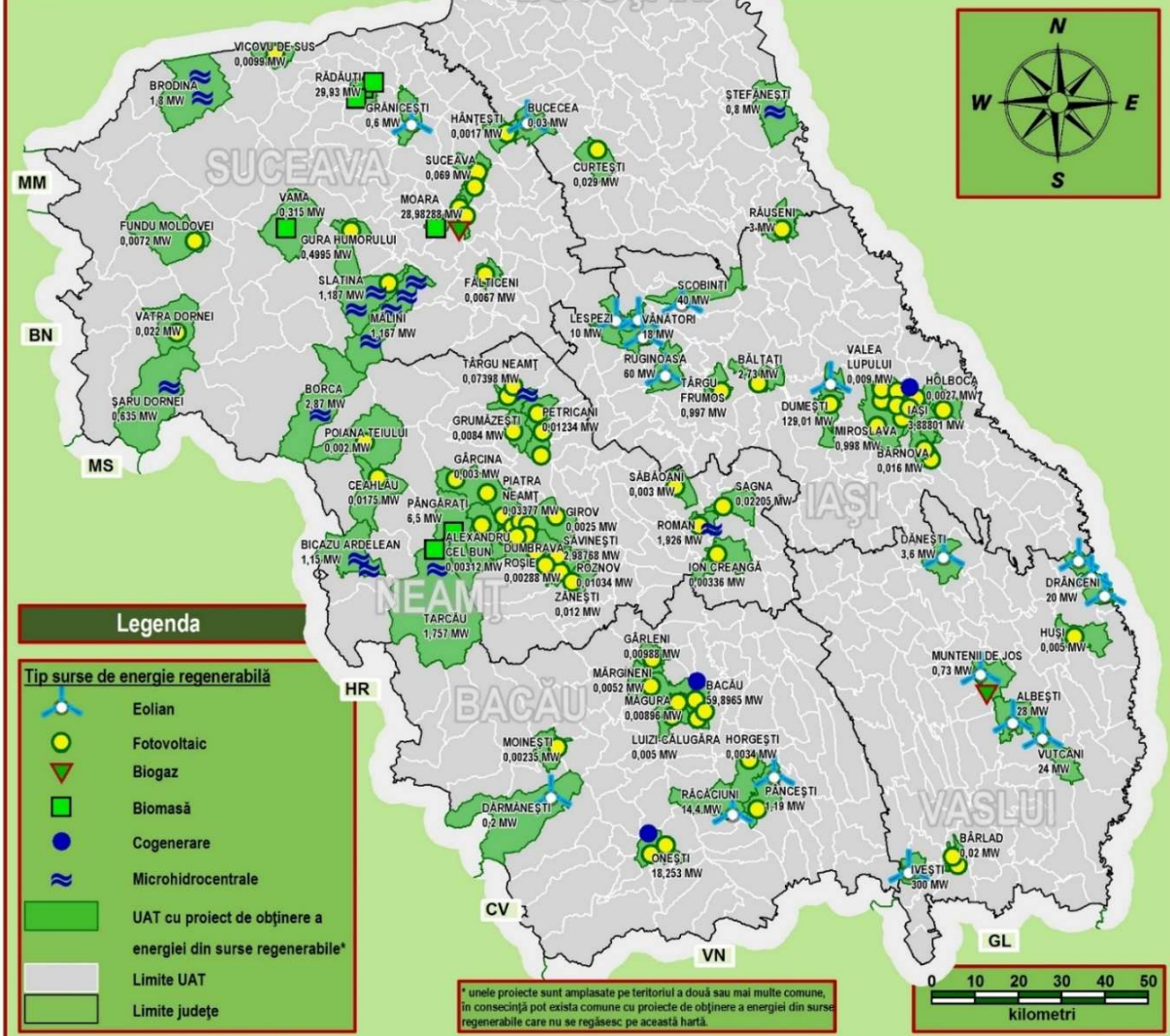
⁶¹ Compania Nationala de Transport a Energiei Electrice

⁶² Datele existente in varianta avizata si aprobata a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020 sunt la nivelul lunii februarie, 2014

Proiecte care vizează obținerea de energie din surse regenerabile

- conform bazei de date Transelectrica -
- decembrie 2016 -

Regiunea Nord-Est

4.5. Managementul deșeurilor

Situația deșeurilor menajere, 2015

Unitate teritorială	Grad acoperire populație servicii salubritate, %	Grad urban, %	Grad rural, %	Deșeuri colectate, tone ⁶³	Deșeuri necolectate, tone
Bacău	76.38	98.07	59.95	140,074.59	21749.44
Botoșani	94.20	100.00	90.23	50,048.00	3380.05
Iași	95.19	97.83	92.96	279,432.00	6952.16
Neamț	89.79	82.03	94.08	69,776.35	12217.39
Suceava	94.89	98.58	92.34	113,382.00	5375.65
Vaslui	33.18	70.63	8.48	31,214.75	46260.50
Total RNE	83.40	93.28	76.36	683,927.69	95935.18

Sursa: Informații colectate din corespondența scrisă derulată cu Agenția Națională pentru Protecția Mediului, august-septembrie 2017

⁶³ Cantități raportate de APM-uri

In 2015, comparativ cu anul precedent, se observa o crestere in medie cu apr. 3 pp in toate judetele a gradului de acoperire a populatiei cu servicii de salubritate, exceptie fiind judetul Vaslui unde s-a inregistrat o scadere cu 2,5 pp. In mediul rural, gradul de acoperire a avut o crestere semnificativa in toate judetele (in medie cu 5 pp). Din punct de vedere al evolutiei cantitatii de deseuri colectate se constata o crestere in toate judetele, iar in ceea ce priveste cantitatea de deseuri necolectate aceasta a scazut la nivel regional cu 12.400t, crescand doar in judetul Vaslui cu apr. 3.800t.

4.6. Protectia mediului si biodiversitatea

In regiunea Nord-Est sunt prezente 103 arii protejate (24 situri Natura2000 de tip SPA si 79 de tip SCI - date actualizate in octombrie 2017), cu 3 mai multe fata de numarul existent in varianta avizata si aprobata a PDR NE 2014-2020. Acestea ocupa o suprafata de aproximativ 297 mii ha - 8% din suprafata regionala (cele de tip SPA),

4.7. Anexa

respectiv 265 mii ha - 7% din suprafata regionala (cele de tip SCI). Unele arii protejate se pot suprapune partial, rezultand zone protejate atat pentru habitate, cat si pentru componenta avifaunistica. De asemenea, exista suprapuneri si cu alte arii protejate, precum Parcuri Nationale (Muntii Rodnei, Calimani, Ceahlau, Cheile Bicazului-Hasmas), Parcuri Naturale (Vanatori-Neamt), sau alte rezervatii de interes national, judetean sau local.

In ceea ce priveste suprafetele ocupate de ariile naturale protejate apartinand retelei Natura 2000, pe primele locuri se afla judetele Neamt si Suceava pentru ariile de tip SPA - a 88733 ha, respectiv 84085 ha, iar pentru cele de tip SCI, judetele Suceava, Neamt si Iasi, cu 68995 ha, 68299 ha, respectiv 67356 ha.

In raport cu datele furnizate de catre Agentiile Pentru Protectia Mediului din Regiunea Nord-Est, la nivelul anului 2017, 77 de arii naturale protejate beneficiaza de planuri de management aprobate (vezi anexa).

Judet	Denumire arii incluse in parc/geoparc/sit Natura 2000 ⁶⁴
Bacau	Rezervatia Naturala Nemira
	Rezervatia Naturala Magura - Targu Ocna
	Rezervatia Naturala Lacul Balatau
	Rezervatia Naturala Bucias
	Rezervatia Naturala Perchiu
	Aria de Protectie Speciala Avifaunistica Lacul Bacau II
	Aria de Protectie Speciala Avifaunistica Lacul Galbeni
	Aria de Protectie Speciala Avifaunistica Lacul Racaciuni
	Aria de Protectie Speciala Avifaunistica Lacul Beresti
	Creasta Nemirei
	Dealul Perchiu
	Slanic
	Lunca Siretului Mijlociu
	Lacurile de Acumulare Buhusi - Bacau - Beresti
	Magura - Targu Ocna
	Lunca Siretului Inferior
Aria de Protectie Speciala Avifaunistica Lacul Lilieci	
Botosani	lazarurile de pe valea Ibanesei-Baseului-Podrigai

⁶⁴ inclusiv arii suprapuse

	Lacurile Stanca -Costesti
	Acumularile Rogojesti-Bucecea
	Turbaria de la Dresca
	Siretul mijlociu - Bucecea
Iasi	Dealul lui Dumnezeu
	Lunca Mircesti
	Padurea Barnova
	Padurea Homita
	Padurea Medeleni
	Padurea Roscani
	Padurea si Pajistile de la Marzesti
	Padurea Tatarusi
	Padurea Uricani
	Saraturile Valea Ilenei
	Raul Moldova intre Mitesti si Oniceni
	Lunca Siretului Mijlociu
	Padurea Miclesti
Neamt	Rezervatia faunistica Brates
	Rezervatia faunistica Borca
	Rezervatia acvatica Lacul Cujdel
	Parcul National Ceahlau
	Rezervatia forestiera Secu
	Rezervatia forestiera Codrul Secular Runc
	Parcul Natural Vanatori
	Parcul National Cheile Bicazului-Hasmas
	Lunca Siretului Mijlociu
	Lacurile Vaduri si Pangarati
	Raul Moldova intre Oniceni si Mitesti
	Raul Moldova intre Tupilati si Roman
	Raul Moldova intre Paltinoasa si Rusi

	Fanetele seculare Frumoasa
	Fanetele seculare Ponoare
	Gaina-Lucina
	Rarau - Giumalau, Muntii Rarau - Giumalau
	Obcina Feredelului
	Tinovul Mare Poiana Stampei
	Tinovul Sarul Dornei
	Pietrosul Brostenilor - Cheile Zugrenilor
	Obcinele Bucovinei
	Padurea Patrauti
	Padurea Zamostea Lunca
	Tinovul de la Romanesti
	Moldova Superioara
	Bistrita Aurie
	Lacurile Falticeni
	Raul Moldova intre Paltinoasa si Rusi
	Siretul Mijlociu - Bucecea
	Calimani - Gurghiu
	Cumparatura
	Raul Suceava
	Raul Suceava Liteni
	Movila lui Burcel
	Osesti - Barzesti
	Fanaturile de la Glodeni
	Padurea Talasmani
Vaslui	Padurea Badeana
	Padurea Seaca Movileni
	Padurea Balteni Harboanca
	Padurea Barnova Repedea

7. Economia regiunii

7.1 Contextul economic regional - evolutia produsului intern brut regional

Ultimele date statistice disponibile pentru produsul intern brut la nivel regional, cat si judetean sunt la nivelul anului 2014⁶⁵. Pentru perioada 2015-2020 exista o proiectie a acestor

indicatori realizata de catre Comisia Nationala de Prognoza, in materialul intitulat „Proiectia principalilor indicatori economici si sociali in profil teritorial pana in 2020 (mai 2017)”.

Evolutia PIB regional, comparativ cu nivelul national

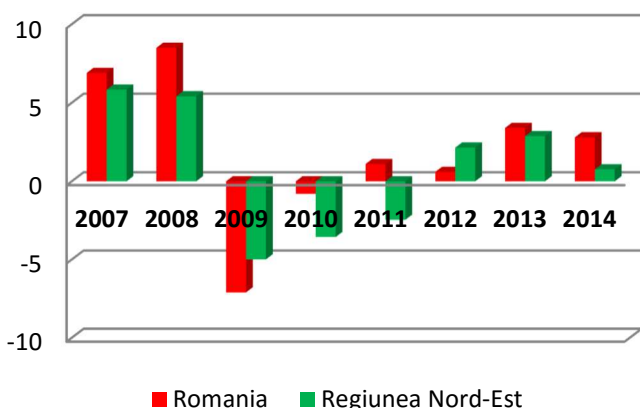
Indicator	2007	2008	2009	2010	2011 ⁶⁶	2012	2013	2014
PIB, mil. lei preturi curente (RO)	418257,9	524388,7	510522,8	533881,1	565097,2	595367,3	637456	668143,6
PIB, mil. euro, preturi curente (RO)	125328,2	142392,4	120483	126815,6	133343,6	133610,2	144253,4	150327
Rata de crestere reala a PIB, % (RO)	6,9	8,5	-7,1	-0,8	1,1	0,6	3,5	3,1
PIBR, mil. Lei preturi curente	45483,4	55400,6	55162,8	56081,2	57274,4	61404,7	65380,3	67169,4
PIBR, mil. euro, preturi curente	13628,8	15043,4	13018,3	13321,2	13514,8	13780,2	14795,2	15112,5
Rata de crestere reala a PIBR, %	5,84	5,41	-5,64	-3,5	-2,46	2,15	2,87	0,76

Sursa: Conturi nationale regionale 2007-2014 - INS, BNR, EUROSTAT

Nota1: Rata de crestere reala a PIBR a fost calculata pe baza nivelului deflatorului utilizat in calculul ratei de crestere reala a PIB, comunicata de catre EUROSTAT, ian. 2017

Nota 2: Cursul de schimb la care s-a calculat valoarea PIB in euro este cursul mediu anual comunicat de catre BNR

Variatia reala a PIB, %

Suplimentar, fata de elementele prezentate in PDR Nord-Est 2014-2020 (versiunea aprobata de CDR Nord-Est) se constata la nivelul anului 2012 o revenire economica in Regiunea Nord-Est. Astfel, dupa trei ani marcati de recesiune economica, PIB regional a crescut in termeni reali cu 2,15% in 2012 (fata de anul anterior). De asemenea, si in anii 2013-2014 se mentine trendul de crestere, mentinandu-se la valori inferioare trendului national. Mai mult, in ultimul an de analiza se constata o decelerare, PIBR inregistrand o crestere de doar 0,76%.

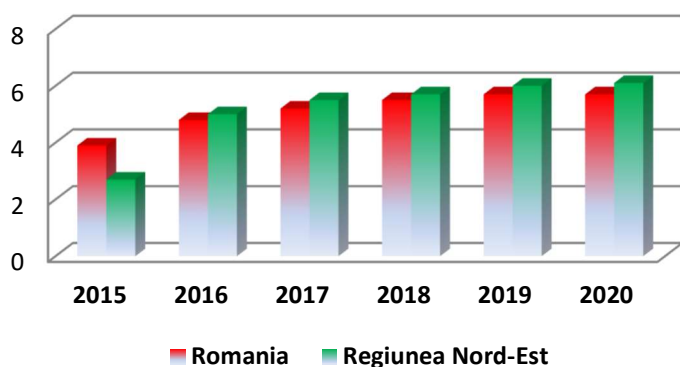
Sursa: Prelucrari pe baza datelor statistice INS, EUROSTAT

⁶⁵ Date disponibile in noiembrie, 2017

⁶⁶ Anul 2011 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

PIB=produsul intern brut

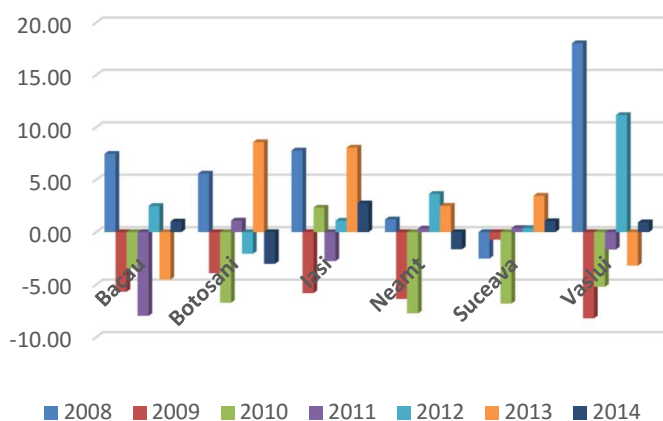
Rata previzionata de crestere a PIB si PIBR, %

Conform proiectiilor pentru perioada 2015-2020 PIB RNE ar urma sa creasca anual cu un ritm de 3-6%. Totodata, incepand cu 2016 se previzioneaza ca ritmul de crestere regional va fi usor superior celui national.

Sursa: Prelucrari pe baza datelor din Proiectii CNP mai 2017

Rata de crestere reala a PIB in judetele Regiunii Nord-Est

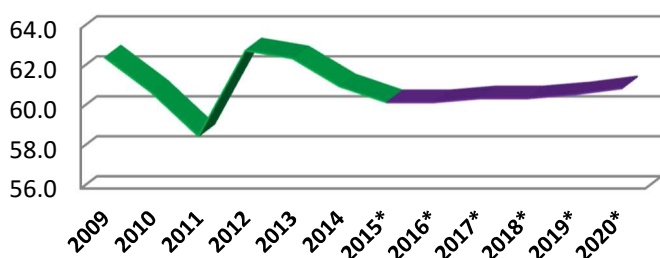

In graficul alaturat este prezentata evolutia produsului intern brut la nivel judetean. Cresterea regionala din 2014 a fost asigurata de catre judetele Bacau (1,02%), Iasi (2,74%), Suceava (1,04%) si Vaslui (0,94%), in timp ce judetele Botosani si Neamt au inregistrat descresteri economice.

Sursa: Prelucrari pe baza datelor statistice INS, EUROSTAT

7.2 Comparatii privind produsul intern brut regional pe locuitor

Indice de disparitate a Regiunii Nord-Est, % din PIB/locuitor la nivel national

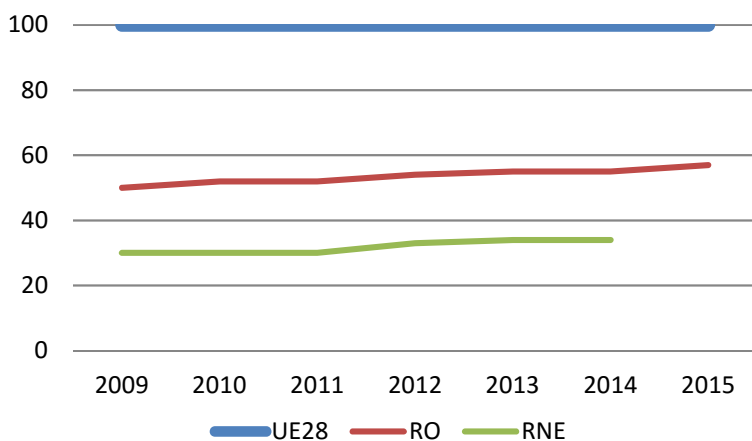

In raport cu acest indicator, Regiunea Nord-Est ocupa ultimul loc intre cele 8 regiuni de dezvoltare ale Romaniei. Practic, indicele de disparitate pentru orizontul de timp analizat este de 3,5-4 ori mai mic fata de Regiunea Bucuresti-Ilfov. Mai mult, urmatoarea regiune (Sud-Vest) figureaza cu o valoare cu 10 puncte procentuale mai mare fata de cea a Regiunii Nord-Est (2014).

Surse: prelucrari Conturi nationale regionale 2009 - 2014 - INS, Baza de date TEMPO - online, INS; * proiectii CNP mai 2017

Un aspect foarte important care reiese din graficul prezentat este faptul ca indicele de disparitate regional a continuat sa scada chiar si in perioada de avant economic, coborand de la 64,9% in 2005 la 61,2% in 2008, ceea ce evidentiaza o accentuare a disparitatilor economice interregionale. Indicele de disparitate are o mica crestere in 2009 pana la 62,5% (intrucat alte regiuni au fost afectate mai sever de criza economica si financiara), insa in perioada 2010-2011 inregistreaza scaderi, atingand valoarea de 58,6% in 2011⁶⁷. In 2012 se constata o crestere a indicelui de disparitate a Regiunii Nord-Est atingand minimul de 62,9%, aceasta datorandu-se pe de o parte cresterii reale al PIB regional, iar pe de alta parte a modificarii bazei de calcul - incepand cu 2012 INS a inlocuit indicatorul populatia stabila cu populatia rezidenta, acesta din urma avand valori mai mici. In perioada urmatoare, indicele de disparitate si-a reluat tendinta de scadere usoara, ajungand la nivelul de 61,1% in 2014.

Evolutia indicelui de disparitate, PIB/locuitor

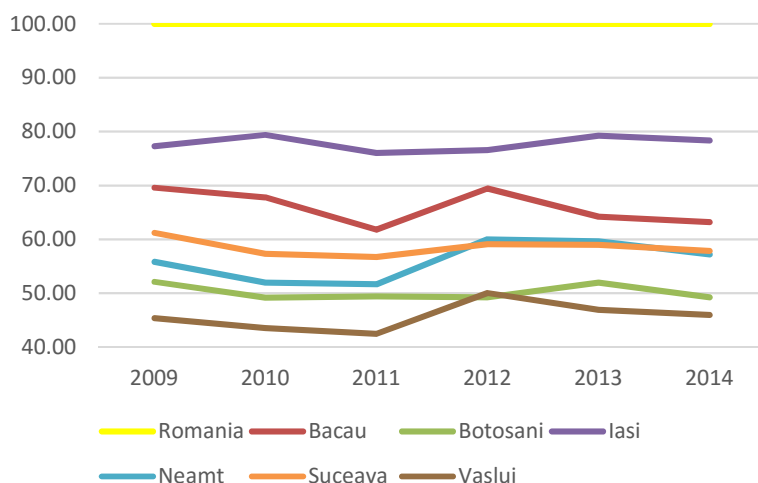
Sursa: Prelucrari pe baza datelor din Baza de date TEMPO - online, INS, EUROSTAT

Conform proiectiilor Comisiei Nationale de Prognoza este prevazut ca in perioada urmatoare (pana in 2020) indicele de disparitate sa stagneze, mentinandu-se la un nivel de apr. 61%.

⁶⁷ Anul 2011 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

In raport cu datele furnizate de Eurostat, in perioada 2012-2015, indicele de disparitate al PIB al Regiunii Nord-Est comparative cu nivelul comunitar (UE28=100)⁶⁸ a crescut de la 29% in 2011 la 34% in 2014, plasand Regiunea Nord-Est la o distanta de patru pozitii (impreuna cu o alta regiune din Bulgaria) fata de ocupanta ultimului loc.

Indice de disparitate judet vs. national, %

Sursa: Prelucrari pe baza datelor statistice EUROSTAT

Comparand nivelul judetean cu cel national, observam ca in 2014 (ultimul an pentru care exista publicate date) judetele Iasi si Bacau au cele mai mari valori (peste media regiunii) cu 78%, respectiv 63%), la polul opus situandu-se judetele Vaslui si Botosani, cu 46%, respectiv 49%.

⁶⁸ Exprimat in putere standard de cumparare

7.3 Structura sectoriala a produsului intern brut regional

In 2014 Regiunea Nord-Est a contribuit cu 10% la formarea PIB national, nivel apropiat de cel din 2011⁶⁹. Analizand aportul regiunii pe fiecare ramura economica se constata o contributie ridicata a agriculturii, de 15,9% si a serviciilor publice in sanatate, invatamant si

asistenta sociala, de 15,2%. In rest, toate celelalte domenii de activitate din regiune isi aduc un aport inferior mediei nationale. Aporturile reduse ale industriei, comertului si TIC se pot explica prin nivelurile scazute ale productivitatii muncii fie prin numarul redus de firme (TIC).

Participarea la constituirea produsului intern brut pe domenii de activitate in 2014 (milioane lei preturi curente conform metodologiei SEC 2010)

	Romania	Nord-Est	Contributia PIBR la PIB RO (%)
Total	668143,6	67169,4	10,05
Agricultura, silvicultura si pescuit	31568,5	5020,1	15,90
Industrie	168952,2	13294,4	7,87
Constructii	41626,1	4178,6	10,04
Comert, transport si depozitare, hoteluri si restaurante	99989,9	10394,8	10,40
Informatii si comunicatii	32368,4	1524,6	5,07
Intermedieri financiare si asigurari	24107,3	992,6	4,71
Tranzactii imobiliare	54306,3	7765,8	14,30
Activitati profesionale, de servicii administrative si servicii suport	42421,4	2497,8	5,89
Administratie publica si aparare, invatamant, sanatate si asistenta sociala	77445	11816,3	15,26
Activitati culturale, alte servicii	18421,4	1916,6	10,40

Sursa: Prelucrare date din baza TEMPO - online, INS

Contributia ramurilor economice la formarea VAB nationala, regionala, judeteana (2014), %

	Romania	RNE	Bacau	Botosani	Iasi	Neamt	Suceava	Vaslui
Agricultura, silvicultura si pescuit	5,34	8,45	5,64	16,27	5,31	8,97	10,59	11,52
Industrie	28,58	22,38	21,1	22,58	19,82	24,44	25,91	23,48
Constructii	7,04	7,03	12,42	3,76	7,55	5,12	4,69	4,95
Servicii	59,04	62,13	60,84	57,39	67,32	61,47	58,81	60,05

Sursa: Prelucrari pe baza datelor din baza de date TEMPO, Conturi nationale regionale 2014 - INS

In regiune cel mai mare aport la valoarea adaugata il au serviciile (62%) si industria (22%); agricultura contribuie cu 8%, desi populatia ocupata in acest sector detine o pondere de 37%. Mai mult, in 2014 se constata o scadere a contributiei agriculturii la VAB atat la nivel regional (de la 9,8% la 8,4%), cat si judetean.

7.4 Mediul de afaceri

La nivelul anului 2012⁷⁰, in regiune erau 50.298 intreprinderi active, reprezentand 10,65% din totalul inregistrat la nivel national, nivel in scadere cu 20% fata de 2008. Practic, cresterea numarului de firme din perioada de avant economic a fost anihilata de scaderea din anii de recesiune economica. Cele mai mari scaderi fata de anul 2008 le-au inregistrat judetele Iasi si Bacau, cu 18%, respectiv 14,1%.

⁶⁹ Anul 2011 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁷⁰ Anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Evolutia numarului intreprinderilor active in Regiunea Nord-Est

An	Romania	Regiunea NE	Bacau	Botosani	Iasi	Neamt	Suceava	Vaslui
Nr. intreprinderi active								
2008	554967	60898	12318	4523	17319	10170	11230	5338
2009	541696	59051	12086	4323	16671	9720	11118	5133
2010	491805	53165	10758	3923	14902	8652	10242	4688
2011	452010	48591	9827	3492	13344	7966	9607	4355
2012	472187	50298	10403	3668	13797	8073	9945	4412
2013	485082	51395	10577	3773	14196	8181	10231	4437
2014	507440	53290	10930	3933	14838	8427	10637	4525
2015	513850	54132	10937	4012	15119	8491	10938	4635
Nr. intreprinderi active/1000 locuitori								
2008	24,6	15,6	16,2	9,5	20,2	17,2	15,3	11,3
2009	24,1	15,2	15,9	9,2	19,3	16,5	15,1	10,9
2010	21,9	13,7	14,2	8,4	17,2	14,7	13,9	10,0
2011	20,1	12,5	13,0	7,5	15,4	13,6	13,0	9,3
2012	21,1	13,0	13,8	7,9	15,8	13,8	13,5	9,4
2013	21,7	13,2	14,1	8,2	16,0	14,0	13,8	9,5
2014	22,8	13,6	14,6	8,6	16,5	14,5	14,4	9,5
2015	23,1	13,8	14,6	8,8	16,6	14,7	14,7	9,7

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

In perioada 2013-2015 se inregistreaza o crestere cu 7,6%, numarul total de firme active la sfarsitul perioadei ajungand la 54.132.

Din totalul de firme existente la nivel regional in 2015, cele mai mari ponderi sunt in judetele Iasi (27,9%), Bacau (20,2%) si Suceava (20,2%), iar cele mai putine sunt in Botosani (7,4%) si Vaslui (8,5%).

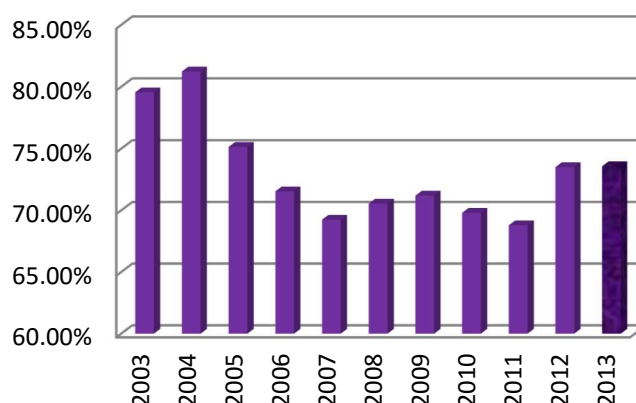
O evolutie asemanatoare a inregistrat-o si numarul de intreprinderi active la mia de locuitori, ajungand la valoarea de 13,8‰ in 2015 – cu mult sub media nationala (RO: 23‰ - 2015) si cel mai scazut nivel dintre cele 8 regiuni. Mai mult, in niciun judet al regiunii nu se inregistreaza o valoare superioara mediei nationale. Cea mai ridicata valoare din regiune este in judetul Iasi (16,6 ‰), iar cele mai scazute in Botosani (8,8 ‰) si Vaslui (9,7‰). Daca ne raportam la populatia rezidenta, valoarea indicatorului devine 16,5‰ in 2015 (RO: 25,9‰), comparativ cu 15,3‰ in 2012 (RO: 23,5‰).

Analizand datele referitoare la productivitatea atinsa in diferite sectoare de activitate se

constata ca valorile inregistrate in regiune sunt sensibil mai mici decat media nationala.

Astfel, in 2013⁷¹ nu s-au constatat variatii ale indicelui de disparitate aferent productivitatii, acesta ramanand la nivelul de 73,5% din valoarea medie nationala.

Indice de disparitate - productivitate regionala/nationala, %

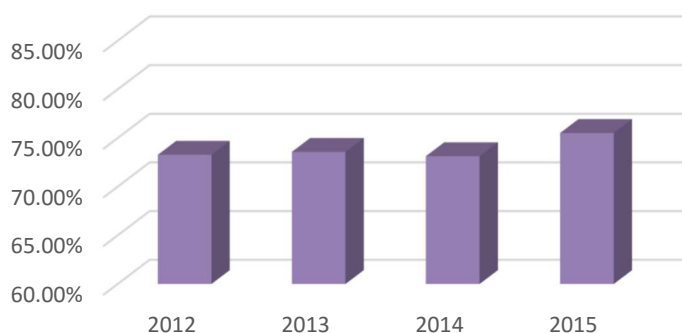

Sursa: Baza de date TEMPO - online, IN

⁷¹ Anul 2013 este ultimul an pentru care exista date referitoare la cifra de afaceri, respectiv personalul din

unitatile locale, pentru toate sectoarele economiei (inclusive agricultura).

Indice de disparitate - productivitate regionala/nationala (industrie si servicii), %

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

In graficul alaturat este prezentata situatia comparativa privind indicele de disparitate al productivitatii muncii (cifra de afaceri realizata de industrie si servicii; pentru agricultura nu mai sunt furnizate date incepand cu 2013). Se poate observa ca valoarea indicelui inregistreaza o mica crestere de aprox. 2 p.p. in 2015, pana la nivelul de 75,5%.

• Intreprinderi nou-create in Regiunea Nord-Est

Din tabelul prezentat se constata ca numarul intreprinderilor nou create a fost pe un trend ascendent in perioada de avant economic, avand loc o crestere cu 10,68% in intervalul 2006-2008. In primii doi ani de criza economica a avut loc o reducere a numarului de noi intreprinderi infiintate - cu 21,2%. Totodata, rata de creare a acestora a inregistrat un minim de 3,3% in anul 2012⁷². In anul 2012 se constata o noua scadere dupa revenirea de 11% inregistrata in 2011, revenire partial egalata in 2013. In 2014 numarul

intreprinderilor nou create atinge un minim istoric, cel mai mic in perioada 2002-2014, 30% din nivelul maxim inregistrat in 2005 si 42% din nivelul anului 2013. Tendinta este valabila si pentru rata de creare, atingand valoarea minima de 1,8% in 2014. Scaderea numarului de intreprinderi nou create, cat si a a ratei de creare se inscriu in tendinta nationala, constatata de altfel si la nivelul celorlalte regiuni de dezvoltare.

Evolutia numarului intreprinderilor noi si rata de creare*

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nr. intreprinderi noi	20169	16500	15887	17646	12672	16589	6946	12401
Rata de creare, %	5,2	4,3	4,1	4,6	3,3	4,3	1,8	3,2

Sursa: „Intreprinderi noi si profilul intreprinzatorului din Romania”, 2013, Baza de date TEMPO - online, INS

Nota*: exprimata in raport cu numarul total Intreprinderilor din anul respectiv

In 2015 are loc o crestere a indicatorilor cu 178% fata de 2014, ajungand la un numar de 12401 unitati - reprezentand o rata anuala de creare de 3,2%.

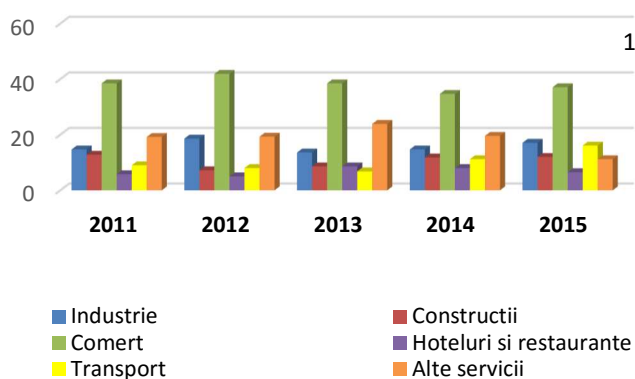
In 2015, 59,3% din intreprinderile nou create nu aveau niciun salariat, 40,3% aveau intre unu si 49 de salariati, iar 0,3% aveau mai mult de 49 salariati. De asemenea, 65,6% (procent in

crestere) din aceste intreprinderi sunt fondate/conduse de catre barbati si 34,4% de catre femei. Procentul ridicat al intreprinderilor nou create fara niciun salariat sugereaza faptul ca multe dintre acestea nu si-au inceput efectiv activitatea si/sau ca se situeaza in zona „gri” a economiei.

⁷² Anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Totodata, desi procentul intreprinderilor create in mediul rural a crescut 4 ani consecutivi (posibil semn pozitiv al procesul de diversificare a mediului economic din zonele rurale), incepand cu 2011 are loc o evolutie sinusoidala, scadere in 2012 la un nivel inferior chiar celui din 2006 (26,9%), crestere in 2013 pana la 33%, scazand din nou in 2014 pana la 27,6% si crescand la 33,5% in 2015.

Distributia intreprinderilor active nou create pe sectoare de activitate, %

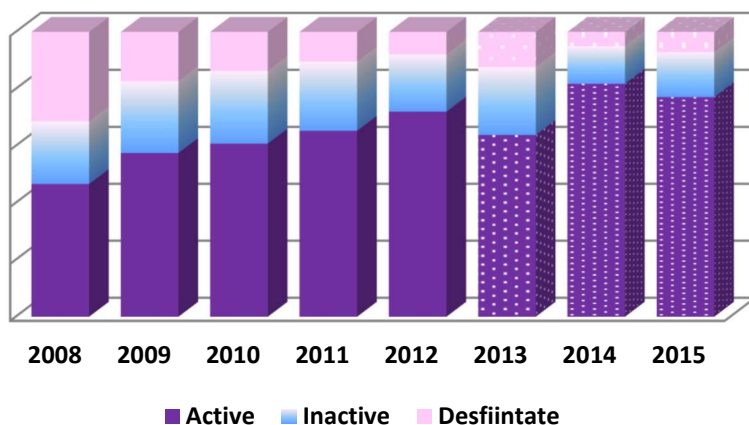
Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In perioada 2013-2015, principalele modificari in distributia intreprinderilor nou create constau in cresterea celor care activeaza in

industrie (cu 4 p.p.), in transporturi (cu 10 p.p.) si constructii (cu 3 p.p.).

Analizand situatia intreprinderilor nou create la un an de la infiintare, se constata ca in perioada 2013-2014 are loc o crestere a ponderii intreprinderilor nou create si active dupa un an de la infiintare. In 2015 se constata o usoara scadere insotita de o crestere a ponderii celor inactive.

Situatia intreprinderilor nou create la un an de la infiintare, %

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

7.5 Cercetare - dezvoltare - inovare si societate informationala

• Finantarea activitatilor de cercetare-dezvoltare si inovare

In 2014, Romania a cheltuit doar 0,38% din produsul intern brut pentru activitatile de cercetare si dezvoltare, acest procent fiind in continua scadere din 2011 si pana in prezent. Realizarea tintei de 3% stabilita prin Strategia de la Lisabona, cat si prin Strategia Europa 2020 este in prezent extrem de indepartata, fiind necesara o crestere considerabila a contributiei sectorului privat la cheltuielile de cercetare si dezvoltare.

Mai mult, in Regiunea Nord-Est, aceasta pondere este mai mica (0,29% in 2014) decat valoarea nationala, neexistand modificari notabile de la un an la altul.

Pe plan intraregional, doar judetul Iasi are un aport important al sectorului C&D cu valori peste media regionala si chiar nationala (0,70% in 2014) - in descrestere fata de 2011. In anul 2010 - ultimul an de referinta pentru care exista date statistice la nivel regional, in Regiunea Nord-Est, cheltuielile efectuate din fonduri publice detineau o pondere (71%) de patru ori mai mare fata de cele din fonduri private (18%).

%PIB alocat cercetării-dezvoltării	2009	2010	2011 ⁷³	2012	2013	2014
Romania	0,47	0,46	0,50	0,41	0,39	0,38
Regiunea NE	0,29	0,28	0,30	0,32	0,30	0,29
Bacau	0,06	0,03	0,04	0,03	0,04	0,04
Botosani	0,03	0,04	0,03	0,03	0,02	0,03
Iasi	0,85	0,79	0,79	0,86	0,77	0,70
Neamt	0,06	0,07	0,18	0,19	0,17	0,17
Suceava	0,15	0,16	0,19	0,21	0,19	0,15
Vaslui	0,05	0,09	0,06	0,04	0,04	0,13

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

De remarcat ca in perioada 2006-2008 ponderea cheltuielilor efectuate din fonduri publice a crescut pana la 86,2%, ulterior perioadei de recesiune economica scazand pana la 70% (corectiile aduse deficitului bugetar au determinat adeseori rectificari negative ale bugetului alocat cercetării si dezvoltării).

Evolutia numarului de salariati din cercetare-dezvoltare in Regiunea Nord-Est, comparativ cu nivelul national, 2011-2015

An	Salariatii din activitatea de CD (Nr. persoane)		din care Cercetatori		Salariatii din activitatea de CD la 10.000 persoane ocupate	
	RO	RNE	RO	RNE	RO	RNE
2011	42.363	3.561	25.489	3.190	50,6	29,9
2012	42.674	3.876	27.838	3.277	49,8	31,6
2013	43.375	4.328	26.914	3.373	50,8	36
2014	42.963	4.319	27.535	3.332	51	36,6
2015	43.448	4.298	27.253	3.470	52,1	37,4

Sursa: Prelucrare informatii din Anuarul Statistic al Romaniei, Baza de date TEMPO - online, INS

In anul 2013 se observa o crestere atat a numarului de cercetatori (5,9%), cat si a numarului total de salariati din activitatea de cercetare - dezvoltare (10,9%). De mentionat cresterea usoara a numarului de salariati per

10.000 persoane ocupate civile, cu aproape 5 unitati fata de 2012⁷⁴.

In perioada 2014-2015 asistam la o stagnare a acestui indicator atat la nivel regional cat si national. Cu toate acestea, nivelul regional inregistrat este inferior celui national cu 29%.

• Situatia intreprinderilor inovatoare

Intreprinderi cu inovare tehnologica, dupa tipul inovarii

Clasa de marime si activitati economice	Total	Inovare de produs		Inovare de produs si proces
		Inovare de produs	Inovare de proces	
2008-2010 ⁷⁵				
Total national	3763	635	955	2041
Total regiune	461	82	82	265
Mici	298	53	42	176
Mijlocii	115	22	29	59
Mari	48	7	11	30

⁷³ Anul 2011 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁷⁴ Anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁷⁵ Perioada 2008-2010 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Industrie	373	79	52	215
Servicii	88	3	30	50
2010-2012				
Total national	1806	351	706	634
Total regiune	194	32	95	56
Mici	132	19	79	27
Mijlocii	46	12	14	17
Mari	16	1	2	12
Industrie	141	22	84	28
Servicii	53	10	11	28
2012-2014				
Total national	1840	313	511	705
Total regiune	99	23	23	32
Mici	49	17	9	6
Mijlocii	28	3	8	14
Mari	22	3	6	12
Industrie	71	19	15	28
Servicii	28	4	8	4

Sursa: Anuarul Statistic al Romaniei, Baza de date TEMPO INS

In perioadele 2010-2012 si 2012-2014 se constata o scadere drastica a numarului de intreprinderi inovatoare, pe toate cele trei componente: produs, proces si produs-proces.

Scaderea este inregistrata pe ambele paliere: national (50,3%) si regional (78,5%). Pentru perioada 2012-2014, ponderea intreprinderilor

inovatoare din regiune in totalul national este de numai 5,3%. Astfel in perioada 2012-2014 sunt mentionate de statistica doar 99 de entitati cu inovare tehnologica, nivel cu mult mai mic fata de valoarea din perioada de referinta - 461 si fata de cel din perioada anterioara crizei economice - 791.

• Societatea informationala

Evolutia IMM-urilor in tehnologia informatiei, pe regiuni de dezvoltare, 2009-2015

	2009	2010	2011	2012 ⁷⁶	2013	2014	2015
Nr. unitati locale							
Romania	8476	7545	7185	7887	8342	9163	9848
Regiunea Nord-Est	679	540	535	590	633	697	761
Nr. persoane ocupate							
Romania	33218	33362	35790	39590	42210	45904	50132
Regiunea Nord-Est	2218	2169	2585	3017	3327	3992	4163
Cifra de afaceri, mil. Lei							
Romania	5332	6412	6668	7968	8810	10192	11049
Regiunea Nord-Est	251	275	329	418	493	700	697

Sursa: Prelucrari publicatia INS „Intreprinderi mici si mijlocii in economia romaneasca”

domeniul TIC, a cifrei de afaceri aferente, precum si a numarului de persoane ocupate. Cu toate acestea, raportat la totalul national ponderea acestora este scazuta (7,7%), cu un aport de numai 6,3% la cifra de afaceri totala nationala.

Mai mult, cifra de afaceri in regiune a stagnat in ultimii 2 ani ai perioadei analizate la un nivel de apr. 700 mil.lei.

In perioada 2013-2015 se observa o crestere a numarului de intreprinderi care activeaza in

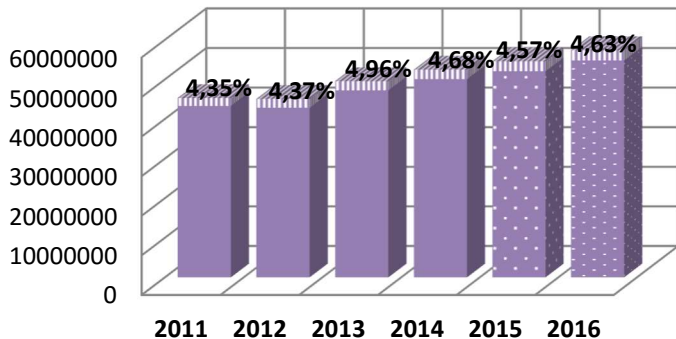
⁷⁶ Anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

7.6 Investitii straine si comert exterior

In ceea ce priveste evolutia comertului exterior si in special a exporturilor (vezi graficul urmator), acestea au avut in perioada 2010-2015 un trend usor crescator atat la nivel regional, cat si la nivel national.

Valoarea exporturilor realizate de catre firmele din Regiunea Nord-Est, reprezinta doar o mica parte din totalul national, nedepasind in perioada analizata 5%. Se observa ca in perioada 2013⁷⁷-2015, valoarea exporturilor la nivel national si regional a crescut, insa aportul adus de catre Regiunea Nord-Est in total national stagneaza in intervalul 4,5-4,7%. Valoarea realizata de regiune in 2015 a fost de 2525,2 mil. euro, reprezentand o crestere cu 8,8% fata de 2013.

Evolutia exporturilor FOB, valori regionala comparativ cu cele nationale, mii euro

Sursa: Prelucrari date statistice baza de date TEMPO, INS

In 2013, judetele Iasi, Neamt si Suceava detineau primele locuri in ceea ce priveste valoarea exporturilor realizate cu 29,7%, respectiv 17,7% (NT si SV), din valoarea totala a exporturilor regionale. Cele

mai mici aporturi sunt aduse de judetele Vaslui si Botosani cu 6%, respectiv 11,6%.

In perioada 2014-2016 configuratia ramane aproximativ aceasi, pe primele locuri fiind judetele Iasi (31,3%) si Bacau (18,8%) iar pe ultimele Botosani (11,6%) si Vaslui (6,4%).

Analizand domeniile/sectiunile economiei care au contribuit la realizarea valorii exporturilor la nivelul fiecarui judet, in anul 2016, putem sa evidentiem domeniile/sectiunile cele mai competitive pe plan international.

Astfel, in judetul Bacau se constata ca 28,6% din total volum exporturi il detineau vanzarile de textile si articole textile (in crestere fata de anul precedent), 17,5% lemn brut, cherestea, produse stratificate si alte produse din lemn (exclusiv mobila) si 9,2% mijloace si materiale de transport (aeronave, nave spatiale).

In judetul Botosani, 83,3% din valoarea exporturilor realizate o constituie vanzarea de textile si articolele textile, din care aproximativ jumatate articole si accesorii de imbracaminte altele decat cele tricotate sau crosetate, 20% fibre sintetice si 17% lana.

Judetul Iasi este competitiv pe domenii precum fabricarea de produse apartinand sectiunii boilere, masini si dispozitive mecanice (58,9% din valoarea totala a exporturi FOB) si textile si articole textile (11%).

Firmele din judetul Neamt au realizat 42,3% din valoarea totala a exporturilor din vanzari de textile si articole textile (in special fibre sintetice sau artificiale si tricotaje), 19,8% automobile, tractoare si alte vehicule terestre (in crestere fata de anul precedent), 9,3% produse din fonta, fier si otel si 8,3% lemn brut, cherestea, produse stratificate si alte produse din lemn.

⁷⁷ Anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

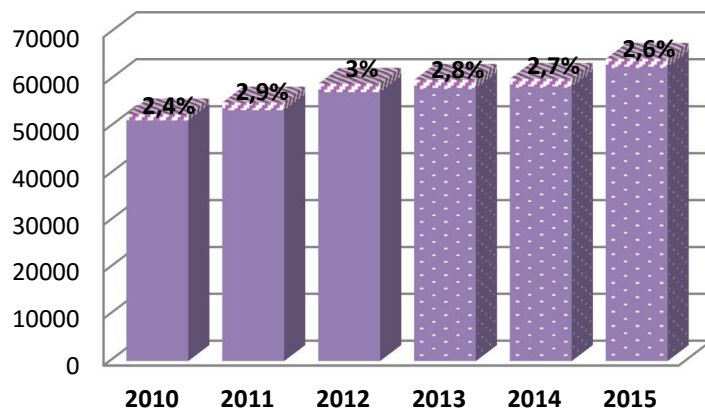
Judetul Suceava exporta masiv lemn brut, cherestea, produse stratificate si alte produse din lemn (exclusiv mobila), 53,1% din valoarea totala a exporturilor fiind reprezentata de aceasta sectiune; 11,8% din exporturi sunt reprezentate de masini, agregate si materiale electrice.

Judetul Vaslui prezinta trei domenii competitive, cel al textilelor si articolelor textile (in special articole si accesorii de imbracaminte altele decat cele tricotate sau crosetate) cu 40,7% din volumul exporturilor, incaltaminte si parti ale acestora cu 23% si sectiunea boilere, masini si dispozitive mecanice cu 14,6% din valoare exporturi (in scadere fata de anul precedent).

Ca pondere in total investitii pe Romania, Regiunea Nord-Est se situeaza in mod constant pe ultimul loc, nedepasind nivelul de 3% (2012), reprezentand valoarea absoluta de 1.767 milioane euro. Mai mult, in perioada 2013-2015

se constata o oarecare scadere atat ca procent in totalul investitiilor straine la nivel national (2,6% in 2015), cat si ca valoare absoluta (1.662 milioane euro in 2015).

Evolutia investitiilor straine directe, valori regionale comparativ cu cele nationale, mil. eur

Sursa: Prelucrare date BNR

8. Turism

8.1. Patrimoniul natural protejat

La nivelul anului 2015, ariile naturale protejate de interes national de pe teritoriul Regiunii Nord-Est sunt reprezentate de 120 rezervatii naturale, 20 de monumente ale naturii (pesteri, cascade, locuri fosilifere, etc), precum si parcuri nationale si naturale.

Astfel, dintre cele 13 parcuri nationale ale Romaniei, trei se afla in Regiunea Nord-Est: Parcul National Muntii Calimani, Parcul National Cheile Bicazului - Hasma si Parcul National Ceahlau.

Dintre cele 18 parcuri naturale, parcul Vanatori Neamt se afla pe de asemenea, pe teritoriul Regiunii Nord-Est. In plus, mentionam faptul ca la nivelul regiunii, in anul 2015 figureaza 103 arii naturale care au devenit situri „Natura 2000”⁶⁹.

Unele arii protejate se pot suprapune partial, rezultand zone protejate atat pentru habitate, cat si pentru componenta avifaunistica. De asemenea, exista suprapuneri si cu alte arii protejate, precum parcuri nationale, parcuri naturale sau alte rezervatii de interes national, judetean sau local.

8.2. Patrimoniul antropic protejat

Regiunea Nord-Est detine 4.003 monumente de interes international, national si local, conform listei *Monumentelor Istorice a Ministerului Culturii si Cultelor*, valabila pentru anul 2015, cuprinzand situri arheologice, cladiri de interes istoric si arheologic, case memoriale, etc.

⁶⁹Anexa 1-“Lista ariilor de protectie speciala avifaunistica” la HG 971/2011 si Anexa 1-„Lista siturilor de importanta comunitara”, la Ordinul 2387/2011

Dintre acestea, sunt remarcabile edificiile religioase din judetele Iasi, Neamt si Suceava, care formeaza „coloana vertebrala traditionala” a atractiilor turistice din Regiunea Nord-Est. Aceste lacase de cult medieval cuprind opt biserici cu fresce exterioare, incluse in patrimoniul UNESCO: Biserica "Taierea Capului Sfantului Ioan Botezatorul" din satul Arbore, Biserica "Adormirea Maicii Domnului si Sfantul Gheorghe" a Manastirii Humor, Biserica "Buna-Vestire" a Manastirii Moldovita, Biserica "Inaltarea Sfintei Cruci" din Patrauti, Biserica "Sfantul Gheorghe" a Manastirii "Sfantul Ioan cel Nou" din Suceava, Biserica "Sfantul Gheorghe" a Manastirii Voronet, Biserica "Invierea Domnului" a Manastirii Sucevita, Biserica "Sfantul Nicolae" a Manastirii Proboata.

8.3. Peisajul cultural al zonei

O zona cu o cultura bogata, prin prisma bunurilor culturale care se regasesc pe teritoriul acesteia, dar si a traditiilor culturale specifice, Regiunea Nord-Est reuneste in fiecare an numerosi turisti. Muzeele reprezinta o componenta semnificativa a punctelor de atractie frecventate de catre vizitatori. Regiunea Nord-Est se afla pe locul al doilea, dupa Regiunea Centru, ca numar de muzee si colectii publice, cu 128 de astfel de unitati culturale inregistrate in anul 2016 (in crestere fata de 2013⁷⁸ cu patru unitati, fata de 2014 si 2015 cu cate o unitate).

Regiune/ Judete	Muzeu si colectii publice				Vizitatori muzeu			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Regiunea Nord-Est	124	126	127	128	1.471.030	1.405.781	1.605.381	2.088.056
Bacau	25	25	25	25	76.640	80.094	74.301	90.012
Botosani	10	10	10	10	39.802	28.668	31.261	32.211
Iasi	20	22	24	25	301.171	290.539	343.271	554.201
Neamt	29	29	30	29	437.601	452.384	501.334	567.552
Suceava	30	30	28	29	499.935	453.806	510.067	666.641
Vaslui	10	10	10	10	115.881	100.290	145.147	177.439

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS 2015

Per ansamblu, numarul total de vizitatori in muzeele din Regiunea Nord-Est, in anul 2016 a fost de 2.088.056 persoane, in crestere cu 41,9% fata de numarul inregistrat in anul 2013⁷⁹ si cu 30% fata de valoarea din 2015.

Din informatiile cantitative analizate, se poate concluziona ca la nivelul anului 2016, muzeele care au atras cei mai multi vizitatori sunt cele din judetele Suceava, Neamt si Iasi.

Cu toate ca judetul Bacau detinea 25 de muzee in anul 2016, numarul de vizitatori reprezinta

doar 4,3% din totalul regional, comparativ cu 26,5%, procent inregistrat in judetul Iasi, pentru acelasi numar de muzee.

In ceea ce priveste institutiile si companiile de spectacol sau concerte, orasele Iasi, Botosani, Bacau si Vaslui au fiecare cate o institutie dramatica. De asemenea, in Iasi, Botosani si Bacau functioneaza o institutie de animatie (teatru de pupasi si marionete), o filarmonica si o orchestra simfonica⁸⁰.

⁷⁸ 2013 este anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020 (avizat de catre Comitetul Regional de Planificare Nord-Est si aprobat de catre Consiliul de Dezvoltare Regionala Nord-Est) privind indicatorii in turism

⁷⁹ 2013 este anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020 (avizat de catre Comitetul Regional de Planificare Nord-Est si aprobat de catre Consiliul de Dezvoltare Regionala Nord-Est) privind indicatorii in turism

⁸⁰ Baza de date TEMPO -online, INS 2015

8.4. Aspecte privind valorificarea potentialului turistic

În ciuda potentialului turistic variat și a importanței naționale și chiar internaționale a unor monumente sau areale turistice, nu există în continuare un sistem coerent și vizibil de indicatoare turistice în cadrul sau în proximitatea aeroporturilor, a garilor și a autogarilor, care să afișeze și să îndrume eventualii turiști către anumite obiective turistice. Pe drumurile naționale și chiar pe cele județene întâlnim ocazional unele indicatoare către monumente istorice, însă insuficient corelate cu alte elemente de promovare (harti, trasee, marcaje, puncte de informare turistică etc.) care să poată îndruma turiștii către alte obiective.

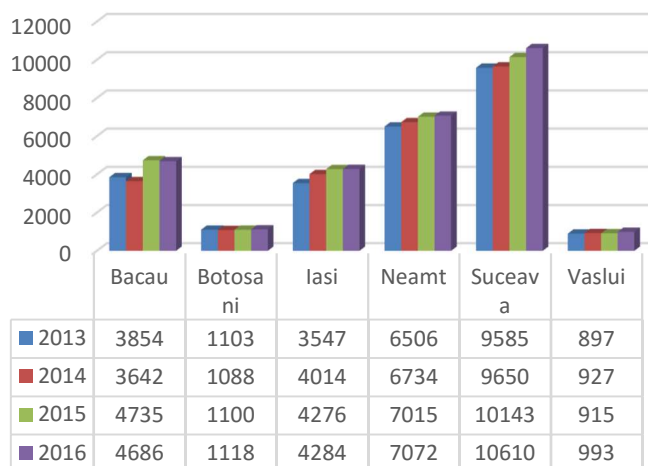
Menționăm că în Regiunea Nord-Est, figurează în prezent 40 de centre de informare turistică, după cum urmează: 4 în județul Bacău, 3 în județul Botoșani, 9 în județul Iași, 6 în județul Neamț, 16 în județul Suceava și 2 în județul Vaslui.

8.5. Starea și evoluția indicatorilor economici în turism

La nivelul anului 2014, capacitatea de cazare în funcțiune în regiune este de 7.731 mii locuri-zile, în creștere față de 2013⁸¹ cu 2,68% (200 de mii de locuri-zile). Capacitatea de cazare din Regiunea Nord-Est reprezintă la finalul anului 2014, 9,95% din capacitatea de cazare la nivel național. La nivelul anului 2015, s-a înregistrat o nouă creștere cu 4,62%, reprezentând peste 350 de mii de locuri-zile. Tendința de creștere a continuat și în anul 2016, ajungându-se la 8.371 mii locuri-zile, reprezentând o creștere cu 3,5% față de anul precedent.

⁸¹ 2013 este anul de referință în PDR Nord-Est 2014-2020 (avizat de către Comitetul Regional de Planificare Nord-Est

Capacitate de cazare existentă, nr. locuri

Sursa: Prelucrare baza de date TEMPO - online, INS 2015

Graficul alăturat surprinde evoluția capacității de cazare turistică din județele Regiunii Nord-Est, pentru perioada 2013-2016. Cu excepția județelor Botoșani și Vaslui, unde se înregistrează o relativă stagnare a numărului locurilor de cazare turistică disponibile, în celelalte județe ale regiunii, se observă o creștere a acestui indicator.

Se poate observa că județul cu cea mai mare capacitate de cazare este Suceava, situație normală dacă avem în vedere condițiile geografice existente, favorabile pentru dezvoltarea turismului, precum și spiritul antreprenorial deosebit de dezvoltat al locuitorilor din acest județ - la polul opus situându-se județele Botoșani și Vaslui.

Deși nivelul capacității de cazare în funcțiune poate părea mic în raport cu potențialul turistic existent în regiune, se constată că indicele de utilizare are un nivel redus, de numai 26,5% în anul 2016. Totuși, se observă că indicele de utilizare are un trend ușor ascendent, 21,44% în anul 2013, 22,12% în anul 2014, 23,91% în anul 2015 și 26,5% în 2016.

Evoluția numărului de turiști a înregistrat de asemenea, un trend pozitiv în intervalul 2013-2016.

și aprobat de către Consiliul de Dezvoltare Regională Nord-Est) privind indicatorii în turism

Astfel, în anul 2013 numărul de turiști din Regiunea Nord-Est a atins valoarea de 756 mii, în anul 2014 a avut loc o creștere cu 7,53%, în 2015 cu 24%, înregistrându-se aproximativ 939 mii de turiști iar în 2016 o creștere cu 15,3% față de anul precedent (1084 mii turiști).

Totodată, menționăm că numărul turiștilor sosiți în Regiunea Nord-Est în anul 2016 reprezintă 9,85% din totalul național al sosirilor, un nivel

care s-a menținut aproape constant comparativ cu anul 2013 - 9,52%.

În anul 2016 cei mai mulți turiști (aproape 80% din total) au vizitat județele Suceava (342.710 turiști, reprezentând 31% din totalul regional), Iași (298.657 turiști) și Neamț (224.105 turiști). Cei mai puțini turiști au fost înregistrați în județele Botoșani și Vaslui, cu câte 4%, respectiv 3,7% din numărul total al turiștilor.

Evoluția numărului de sosiri turistice în perioada 2013 - 2016

Numar sosiri	RNE	Bacau	Botosani	Iasi	Neamt	Suceava	Vaslui
Sosiri 2013	756.006	101.826	33.349	183.305	160.707	241.629	35.190
Din care straini	93.774	9.144	2.563	24.606	11.509	41.396	4.556
Sosiri 2014	812.880	105.505	39.848	197.024	176.226	260.684	33.593
Din care straini	98.972	9.688	3.138	29.570	12.785	40.170	3.621
Sosiri 2015	939.475	124.517	37.670	246.470	182.384	310.548	37.886
Din care straini	117.224	11.258	2.533	41.905	12.391	45.995	3.142
Sosiri 2016	1.084.045	134.550	43.972	298.657	224.105	342.710	40.051
Din care straini	135.119	13.196	1.957	50.800	14.220	51.750	3.196

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

În privința numărului de innoptări în Regiunea Nord-Est, în anul 2014 s-a înregistrat o creștere față de anul 2013⁸², ajungându-se la un total de 1.710 mii. În anul de 2015, s-a înregistrat o creștere suplimentară a numărului de innoptări, ajungându-se la 1.934 mii. În 2016 creșterea cu 12% a condus la un nivel total de 2.166 mii.

Atractivitatea turistică a regiunii poate fi măsurată în special cu ajutorul duratei medii de sedere. În anul 2014, valoarea acestui indicator a scăzut de la 2,14 (anul 2013) la 2,10 nopți per turist. În anul 2015, scăderea a continuat, ajungând la 2,06 nopți per turist. Această tendință de s-a păstrat și în 2016 când durata medie de sedere a fost de 2,03 nopți per turist.

În 2016 s-a înregistrat cea mai scăzută valoare din ultimii ani, cauzată de diminuarea sejururilor lungi în regiune, evidențiindu-se o trecere către un turism fie de weekend, ocazional sau de tranzit.

Ținând cont de potențialul turistic existent, considerăm că acest nivel este inferior în raport cu posibilitățile existente. Mai mult, în întreaga perioadă analizată, nivelul înregistrat

la nivel regional a fost inferior celui național. În anexa sunt prezentate localitățile care au un număr mai mare de turiști sosiți (peste 3.000 sosiri în 2014-2016), evidențiindu-le pe cele care se situează deasupra valorii medii regionale anuale în ceea ce privește durata medie de sedere, conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică pentru anii 2014-2016.

Astfel, din datele prezentate, se observă că la finalul anului 2016, dintre localitățile cu o durată medie de sedere de peste trei nopți /turist din Regiunea Nord-Est se disting: Târgu Ocna și Slănic Moldova din județul Bacău, cu 7,43, respectiv 3,28 nopți/turist, Baltatești din județul Neamț, cu 9,45 nopți/turist, Vatra Dornei și Dorna Candrenilor, cu 5,2, respectiv 4 nopți/turist.

Pe de altă parte, la nivelul aceluiași an, localitățile Regiunii Nord-Est care primesc peste 10.000 de turiști anual, sunt Bacău, Slănic Moldova, Magura, Botoșani, Iași, Piatra Neamț, Ceahlău, Alexandru cel Bun, Roman, Agapia, Târgu Neamț, Suceava, Vatra Dornei, Gura Humorului și Scheia.

⁸² 2013 este anul de referință în PDR Nord-Est 2014-2020 (avizat de către Comitetul Regional de Planificare Nord-

Est și aprobat de către Consiliul de Dezvoltare Regională Nord-Est) privind indicatorii în turism

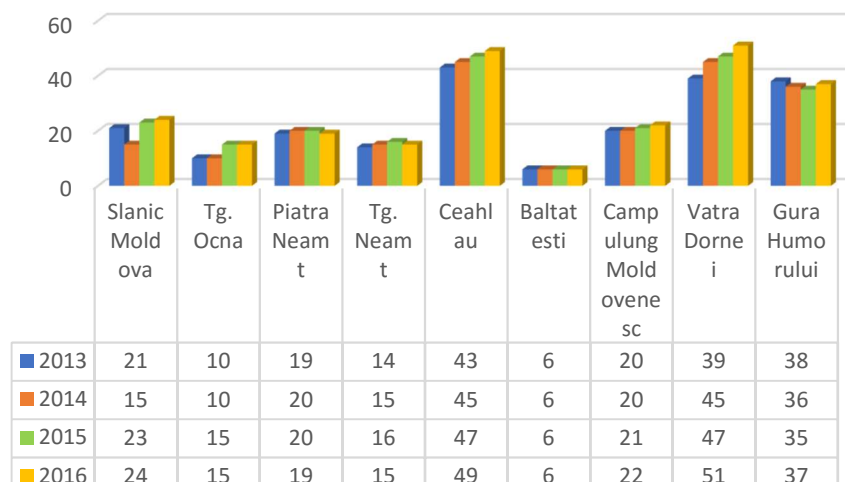
- **Statiunile turistice**

Privind evolutia numarului de structuri de primire turistica existente in statiunile turistice in perioada 2013-2016, se pot observa urmatoarele evolutii, asa cum apar evidentiate si in grafic:

- Cresteri in Vatra Dornei, Ceahlau (inclusiv Durau), Targu-Ocna;
- Stagnare in Piatra Neamt, Targu Neamt, Baltatesti, Campulung Moldovenesc, Gura Humorului.

Din punct de vedere al tipurilor de structuri de primire turistica, s-a constatat o preponderenta a pensiunilor turistice in toate

Evolutia structurilor de primire turistica in statiunile turistice din RNE, 2013-2016

Sursa: Prelucrare baza de date TEMPO - online, INS

statiunile turistice de interes national, iar in comuna Ceahlau, un numar crescut de pensiuni agroturistice. In toate aceste statiuni hotelurile ocupa locul secund ca numar.

- **Populatia ocupata in turism**

In tabelul din anexa, este prezentata evolutia numarului personalului ocupat din structurile de primire turistica cu functiuni de cazare turistica, la nivel regional si judetean, in perioada 2013⁸³-2016.

Comparativ cu numarul total al personalului ocupat in structurile de primire turistica la nivel national, - 28.266 persoane in 2016 - in Regiunea Nord-Est se inregistreaza un nivel redus al populatiei ocupate in structuri de primire turistica (doar 2.580 persoane), reprezentand doar 9,1%.

Dupa cum se poate observa din datele prezentate, cele mai multe persoane ocupate in structurile de cazare turistica se gasesc in

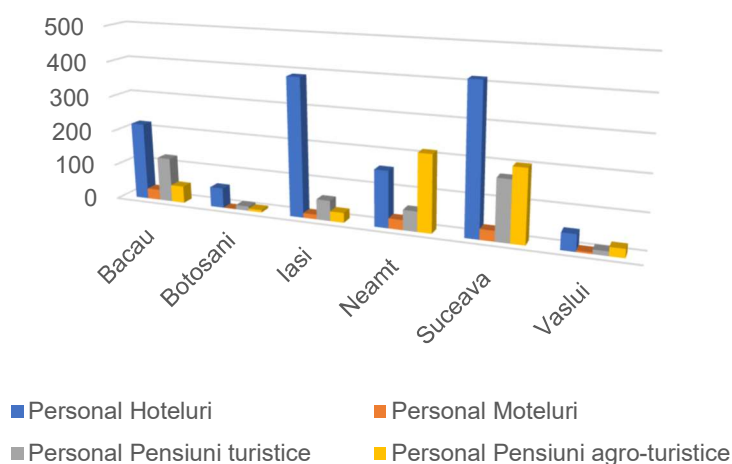
judetul Suceava, ceea ce este justificat tinand cont de capacitatea de cazare existenta in acest judet si numarul total de turisti.

Comparativ cu anul anterior, in anul 2016 personalul ocupat in structurile de cazare turistica a crescut cel mai mult in judetul Neamt, cu apr. 25% (99 de persoane). In judetele Bacau, Botosani, Suceava, in anul 2016 s-au inregistrat scaderi de personal.

In ceea ce priveste repartizarea personalului pe tipuri de structuri de cazare, la finalul anului 2016, procentul cel mai mare a personalului ocupat in structuri de cazare turistica il intalnim in hoteluri, cu ponderi cuprinse intre 32% (Neamt) si 74% (Iasi).

⁸³ 2013 este anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020 (avizat de catre Comitetul Regional de Planificare Nord-Est si aprobat de catre Consiliul de Dezvoltare Regionala Nord-Est) privind indicatorii in turism

Personalul angajat pe tipuri de structuri de primire turistica in judetele Regiunii Nord-Est, 2016

Sursa: Prelucrari date din „Frecventarea structurilor de primire turistica cu functiuni de cazare in anul 2015”, Institutul National de Statistica, 2013-2016.

Nota: Datele referitoare la personalul angajat in structurile de primire turistica reprezinta media anuala, calculata prin media aritmetica a valorilor trimestriale comunicate de INS.

8.6. Forme de turism practicate

• Turismul balnear

Desi Regiunea Nord-Est ofera posibilitati largi pentru dezvoltarea turismului balnear, doar o mica parte din potentialul curativ natural este valorificat la un nivel satisfactor.

- Localitatile Regiunii Nord-Est carora le-a fost acordat statutul de statiune balneoclimatica sunt: Municipiul **Vatra Dornei**, judetul Suceava,
- Orasul **Slanic Moldova**, judetul Bacau,
- Orasul **Targu Ocna**, judetul Bacau,
- Arealul corespunzator zonei de agrement-tratament **Nicolina** din municipiul Iasi, judetul Iasi.

Evolutie nr. de sosiri in statiuni balneare, 2013-2016

Localitati	Numar sosiri			
	2013	2014	2015	2016
Slanic Moldova	25.860	17.902	26.147	23.586
Targu Ocna	6.963	8.753	9.469	9.128
Vatra Dornei	39.232	42.187	46.200	46.838

Sursa: Date prelucrate din baza de date TEMPO - online, INS

Din tabelul prezentat se desprind urmatoarele concluzii:

- dupa scaderea cu 30,8% a numarului de turisti sositi in statiunea Slanic Moldova in anul 2014 (comparativ cu anul anterior), in anul 2015, ca urmare a deschiderii partiei de schi Nemira, numarul turistilor a crescut considerabil, respectiv cu 46%. In anul 2016 se observa o scadere a numarului de turisti cu apr. 10% fata de anul precedent.
- un trend crescator pentru numarul de sosiri in statiunile balneoclimatice Targu Ocna si Vatra Dornei. In anul 2014, s-a inregistrat o crestere cu 25,7% si respectiv 7,5%, in anul 2015 numarul de turisti a crescut in continuare, cu 8,18%, respectiv 9,51%, iar in anul 2016 doar Vatra Dornei a mai inregistrat o crestere a numarului de turisti (1,3%).

Pe langa aceste statiuni balneoclimatice, exista si alte localitati care au beneficiat in trecut de statutul de statiune, precum Sarata Bai din judetul Bacau, baile Strunga din judetul Iasi, Negulesti din judetul Neamt, Ghermanesti-Dranceni din judetul Vaslui, sau Cacica si Solca din judetul Suceava.

Evolutie nr. sosiri in statiuni turistice, 2013-2016

Localitati	Numar sosiri			
	2013	2014	2015	2016
Sarata Bai	830	672	346	1625
Cacica	2633	3059	3603	7617
Solca	94	195	246	303

Sursa: Date prelucrate din baza de date TEMPO – online, INS

La nivelul anului 2016, numarul de sosiri turistice este de 1.625 persoane la Sarata Bai, 7.617 la Cacica, si doar 303 la Solca. Multe dintre structurile de cazare ale acestor statiuni, care ar avea un mare potential turistic, necesita reparatii majore sau chiar capitale.

• Turismul rural si agroturismul

In Regiunea Nord-Est, zona Bucovinei cuprinde mai multe areale agroturistice - Tara Hutulilor din Nordul Sucevei, zona Moldovita - Izvoarele Sucevei, Comuna Vama, etc. O alta zona agroturistica este zona Masivului Ceahlau, in

8.7. Anexa

Evolutia numarului de turisti si a duratei medii de sedere in Regiunea Nord-Est, in perioada 2008-2015

Judet	Localitate	Nr. turisti				Durata medie de sedere			
		2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Bacau	Targu Ocna	6.963	8.753	9.469	9.128	7,9	7,55	7,21	7,43
	Slanic Moldova	25.860	17.902	26.147	23.586	3,46	3,16	3,88	3,28
	Bacau	38.045	44.010	50.256	59.804	1,67	2,07	1,64	2,05
	Magura	4.887	8.746	8.462	10.151	1,5	1,37	1,44	1,41
	Onesti	9.181	8.644	8.813	9.234	1,83	1,75	1,82	1,55
	Margineni	3.631	4.624	3.381	3.105	2,21	1,29	2,22	2,66
Botosani	Botosani	28.305	27.003	29.626	33.470	1,83	2,05	1,95	1,94
	Dorohoi	2.833	3.022	4.562	5.937	1,16	1,23	1,04	1
	Curtesti	770	8.492	1.036	1.230	2,62	1,99	2,45	2,71
Iasi	Iasi	162.992	176.924	225.288	273.964	1,94	2,01	1,82	1,81
	Ion Neculce	4.788	4.904	4.800	4.806	1,4	1,25	1,38	1,31
Neamt	Piatra Neamt	45.403	47.665	52.463	57.584	1,54	1,78	1,48	1,68
	Baltatesti	4.833	5.485	5.196	7.231	11,64	9,34	11,01	9,45
	Raucesti	3.070	3.471	4.471	4.615	2,52	2,48	2,34	2,55
	Dumbrava Rosie	2.868	3.209	3.698	6.531	1,89	2,17	1,61	1,66
	Ceahlau	19.473	24.265	22.756	41.094	1,49	1,7	1,83	1,88
	Alexandru cel Bun	17.053	21.100	22.439	23.456	1,3	1,35	1,3	1,53

special zonele Bicz, Ceahlau si Durau. Astfel, in la nivel regional, in anul 2016 existau 352 de pensiuni agroturistice, in crestere cu 31 de unitati fata de anul precedent, Regiunea Nord-Est ocupand locul doi pe tara, dupa regiunea Centru.

• Turismul activ

In Regiunea Nord-Est se pot practica drumetiile montane, sporturile de iarna, dar si activitatile specifice turismului de aventura si sportiv: alpinismul, escalada, mountain bike, zboruri cu parapanta. In prezent, in Regiunea Nord Est, statiunile montane unde se pot practica aceste sporturi de iarna (schi, patinaj, snowbord) sunt Vatra-Dornei, Gura Humorului, Piatra Neamt, Durau, Sucevita, Malini, Campulung Moldovenesc, Slanic Moldova si Carlibaba.

	Roman	20.578	20.171	17.906	22.377	1,69	1,81	1,78	1,61
	Agapia	9.087	10.795	11.335	9.556	1,61	1,54	1,4	1,60
	Tirgu Neamt	9.393	10.609	14.009	13.411	1,36	1,26	1,5	1,41
	Bicaz	6.573	7.005	5.435	9.764	1,4	1,81	1,78	1,61
Suceava	Suceava	74.129	81.489	91.04	93.058	1,55	1,52	1,87	1,5
	Vatra Dornei	39.232	42.187	46.2	46.838	5,09	4,64	4,18	5,2
	Dorna Candrenilor	3.914	3.964	4.454	5.271	3,39	3,43	3,2	4
	Vama	4.877	5.384	5.538	5.545	2,79	2,81	2,47	2,33
	Gura Humorului	34.364	40.855	50.46	59.331	1,7	1,74	1,65	1,68
	Scheia	14.606	13.585	20.771	20.478	1,49	1,6	1,92	1,69

Sursa: Prelucrari date din baza de date TEMPO - online, INS

Evolutia personalului ocupat in structuri de primire turistica

An	Regiune Nord-Est	Bacau	Botosani	Iasi	Neamt	Suceava	Vaslui
Total personal ocupat in structuri de primire turistica							
2013	2460	419	113	458	451	919	101
2014	2494	387	103	480	419	984	122
2015	2589	473	99	519	397	984	91
2016	2580	464	88	527	496	912	93
Personal Hoteluri							
2013	1181	200	73	339	155	410	57
2014	1247	189	63	358	138	427	73
2015	1320	215	63	391	152	444	57
2016	1286	219	56	390	158	416	47
Personal Moteli							
2013	260	33	0	14	24	178	11
2014	263	32	0	15	20	191	6
2015	159	37	0	13	18	87	4
2016	104	30	0	13	28	29	5
Personal Pensiuni turistice							
2013	397	123	17	61	58	126	13
2014	383	119	16	56	55	122	15
2015	414	133	12	62	47	153	8
2016	434	126	12	57	56	170	12
Personal Pensiuni agro-turistice							
2013	385	32	6	17	167	148	16
2014	395	24	6	19	157	167	22
2015	469	47	9	22	156	218	18
2016	526	48	7	28	215	204	24

Sursa: „Frecventarea structurilor de primire turistica cu functiuni de cazare in anul 2015”, Institutul National de Statistica, 2013-2016.

Nota: Datele referitoare la personalul angajat in structurile de primire turistica reprezinta media anuala, calculata prin media aritmetica a valorilor trimestriale comunicate de INS.

9. *Agricultura si dezvoltare rurala*

9.1. *Descrierea generala a zonelor rurale*

Spatiul rural din Regiunea Nord-Est este alcatuit din 506 comune si 2.414 de sate insumand o populatie totala de 1.894.549 persoane⁸⁴.

In regiune exista zone rurale care nu cuprind orase pe o raza de 25-30 km. Astfel, cele mai intinse areale sunt cele din estul judetului Bacau - vestul judetului Vaslui, in acest perimetru fiind necesara modernizarea unor localitati rurale cu rol de servire in zona de influenta. Harta "Areele si localitati situate la o distanta mare fata de localitatile urbane" se gaseste la sectiunea 3 din prezentul raport.

Localitatile indepartate, cele care au populatie mai mare de 2000 de persoane sunt reprezentate de urmatoarele sate resedinta de comuna: Calarasi (judetul Botosani), Raducaneni, Bivolari, Fantanele (judetul Iasi), Vetrisoaia, Berezeni (judetul Vaslui).

9.2. *Populatia si forta de munca*

La nivelul anului 2016, in mediul rural locuiau 1.894.549 locuitori (58,33% din populatia regiunii), din care 933.657 femei. Pentru orizontul de timp 2006 - 2016⁸⁵, in raport cu datele statistice furnizate de INS, populatia totala din mediul rural a fost in relativa crestere pana in 2008, urmata de un usor declin.

Din totalul populatiei rurale, in anul 2016⁸⁶, la nivel regional, cele mai mari ponderi se inregistreaza in judetele Iasi (22,47%), Suceava (19,65%) si Bacau (17,98%), iar cele mai mici in

judetele Botosani (12,29%) si Vaslui (12,15%). Valorile sunt in crestere fata de anul 2012 in judetele Iasi (de la 21,77% la 22,47%) si Suceava (de la 19,39% la 19,65%), printre posibilele cauze aflandu-se periurbanizarea.

La nivel judetean cele mai mari ponderi ale populatiei aflate in mediul rural se inregistreaza in judetele Neamt (64,58%), Vaslui (59,66%) si Botosani (59,28%). Comparativ cu datele anterioare (2012), aceste procente sunt in usoara crestere pentru judetele Bacau (0,27%), Neamt (0,55%) si Suceava (0,46%), in judetul Vaslui scazand cu 1,58%.

Structura pe grupele de varsta a populatiei rurale este caracterizata printr-un relativ dezechilibru, procesul accentuat de imbatranire demografica fiind evident.

Astfel, in perioada 2012-2016 au avut loc scaderi ale numarului de copii cuprinsi in grupele de varsta 0-4 ani si 5-9 ani cu 7,68%, respectiv 9,68%. Cele mai mari scaderi au avut loc in judetele Vaslui si Botosani (15%, respectiv 13,06% pentru grupa de varsta 0-4 ani si 12,46%, respectiv 14,42% pentru grupa de varsta 5-9 ani). Numarul de tineri din grupa de varsta 15-19 ani inregistreaza crestere intre 2 si 12 procente in fiecare judet, cel mai mult in judetele Vaslui (11,89%) si Iasi (11,86%). Pentru grupa de varsta 45-49 de ani, toate judetele inregistreaza crestere, intre 43% si 63% in anul 2016 comparativ cu 2012. Acest fenomen poate fi explicat prin incadrarea in aceasta grupa a populatiei nascute in perioada boom-ului demografic generat de masurile demografice intreprinse in Romania incepand cu anul 1966.

⁸⁴ Sursa datelor: Baza de date TEMPO online - INS - populatia rezidenta la 1 iulie 2016

⁸⁵ In varianta avizata si aprobata a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020, au fost folosite datele Recensamantului Populatiei si Locuintelor din 2011 privind populatia stabila. Incepand cu anul 2015, INS furnizeaza

doar date privind populatia rezidenta si cea domiciliata, rezultand diferente intre datele folosite pana acum (pentru perioada dinainte de 2014) si cele disponibile de acum inainte, datele vechi fiind eliminate din sistem.

⁸⁶ Au fost folosite datele INS privind populatia rezidenta la 1 iulie

O alta grupa de varsta care inregistreaza cresteri este cea de peste 85 de ani, - cu valori cuprinse intre 20% si 35% pentru toate judetele, crestere care se explica atat prin tendinta de imbatranire din multe sate, cat si printr-o crestere a longevitatii (datorita progreselor din domeniul medical).

Pe de alta parte, cele mai mari scaderi se observa la grupele de varsta 30-34 de ani si 70-74 de ani. Pentru prima dintre aceste grupe, la nivel regional se inregistreaza o scadere cu 18,18%, maximul fiind in judetul Vaslui (25,5%), fenomen ce poate fi explicat prin migratia externa a persoanelor din aceasta grupa de varsta dupa anul 2000. Pentru grupa de varsta 70-74 de ani se inregistreaza scaderi de 24,51% la nivel regional, maximul fiind in judetul Iasi (29,22%), valori justificate prin numarul scazut de copii nascuti in perioada celui de-al doilea razboi mondial.

In anul 2015, la nivel regional, populatia ocupata din mediul rural reprezinta 62,21% (1.001 mii persoane)⁸⁷ din total populatie ocupata. Fata de anul precedent, numarul persoanelor ocupate in mediu rural este intr-o usoara crestere (cu 32 mii persoane).

Populatia ocupata⁸⁸ in activitati agricole, silvice si pescuit a scazut in regiunea Nord-Est de la 508,4 mii in 2012 pana la 403,8 mii in 2015.

Cu toate ca, raportata la activitatile economice desfasurate in zona rurala, forta de munca este suficienta din punct de vedere cantitativ, aceasta este in mare parte necalificata. Acest fapt se datoreaza atat ofertei de pregatire profesionala si educationala neadaptate cerintelor pietei muncii, cat si ponderii ridicate a populatiei rurale ce nu si-a finalizat/continuat studiile.

9.3. Activitati economice in mediul rural

• Agricultura

Activitatile economice de baza in mediul rural sunt: agricultura (cultivarea culturilor cerealiere - cultura cartofului si a sfeclei de zahar fiind practicate aproape in toate judetele, viticultura-judetele Vaslui, Bacau si Iasi, pomicultura-judetele Iasi, Suceava si Neamt, zootehnia), exploatarea si/sau prelucrarea lemnului-judetele Suceava, Neamt si Bacau si turismul rural in judetele Suceava, Neamt si Bacau.

Suprafata totala a regiunii era la nivelul anului 2014⁸⁹ de 3.684,9 mii hectare (15,45% din suprafata totala a Romaniei), din care 2.124,8 mii hectare reprezenta suprafata agricola (14,52% din suprafata agricola a Romaniei). In proprietate privata se gasesc 2.019,7 mii hectare (95,05 % din suprafata agricola). Fata de 2013 se observa o crestere a suprafetei agricole, atat la nivel national (cu 15 mii ha), cat si la nivel regional (cu 3 mii ha)⁹⁰.

Cele mai mari suprafate agricole se inregistreaza in judetele Vaslui, Botosani si Iasi, fiecare detinand in jurul a 18-19% din suprafata agricola totala a regiunii. Cele mai mari suprafate arabile sunt in judetele Vaslui si Botosani, unde la 100 ha suprafata agricola corespund 73 ha, respectiv 76 ha suprafata arabila.

Judetele Vaslui si Iasi detin cele mai mari suprafate viticole, impreuna avand 76,5% din suprafata totala viticola a regiunii.

La nivelul anului 2016, in regiunea Nord-Est, doar 6,37%⁹¹ din suprafata agricola avea amenajari pentru irigatii.

⁸⁷ Sursa datelor: Anuarul Statistic al Romaniei 2015

⁸⁸ Sursa datelor: Baza de date TEMPO online - INS - Populatia ocupata civila pe activitati ale economiei nationale la nivel de macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete

⁸⁹ Pana la finalizarea actiunii de cadastrare a tarii, de catre Agentia Nationala de Cadastru si Publicitate Imobiliara, seriile de date sunt blocate la nivelul anului 2014.

⁹⁰ Sursa datelor: Baza de date TEMPO online - INS

⁹¹ Pentru acest calcul s-a luat ca baza suprafata agricola din 2014

Daca se ia in calcul suprafata agricola irigata cu cel putin o udare, in 2016, la nivel regional, se constata ca aceasta - desi aproape s-a triplat - comparativ cu 2012 -, reprezinta doar 7,1% din total suprafata agricola amenajata pentru irigatii. Suprafetele agricole irigate efectiv se gasesc cu precadere in judetele Iasi (69,4%) si Vaslui (29%). La nivel judetean cea mai mare pondere a suprafetelor agricole amenajate pentru irigatii raportate la totalul suprafetelor agricole judetene sunt in judetele Iasi si Vaslui, cu 13,2%, respectiv 7,4%. Totodata, se observa ca suprafetele efectiv irigate in regiune sunt mult mai mici in comparatie cu suprafetele amenajate pentru irigatii, diferenta fiind de 125.404 ha.

La nivel regional, in anul 2016, cea mai mare parte a suprafetei cultivate era formata din cultura cerealelor pentru boabe (58,9%), plante uleioase (16,2%) si furaje verzi din teren arabil (16,9%). Pentru cultura cerealelor pentru boabe cele mai intinse suprafete erau cultivate cu porumb boabe (66,5%), respectiv grau (23,2%).

Cele mai mari suprafete cultivate in 2016 cu culturi cerealiere pentru boabe sunt in judetele Botosani (20,8%), Iasi (20,6%) si Vaslui (20,3%) din suprafata totala a regiunii (pe acest segment agricol). Fata de 2013⁹² se observa o crestere semnificativa a suprafetei cultivate cu cereale pentru boabe in judetul Vaslui cu peste 14.000 hectare si in judetul Iasi cu aproape 13.000 hectare. In privinta suprafetelor cultivate cu grau cele mai mari parti din totalul suprafetei cultivate pentru acest tip de cereale la nivel regional se regasesc in judetele Vaslui (27,2%), Iasi (22,9%) si Botosani (16,4%). Se observa o crestere fata de 2013 a suprafetelor cultivate cu grau in toate judetele regiunii, in medie cu apr. 10%.

Cele mai mari suprafete cultivate cu porumb pentru boabe sunt in judetele Botosani - 22,2%, Iasi - 20,9%, Vaslui - 19,2% si Bacau - 18% din totalul suprafetei cultivate pentru aceasta cultura la nivel regional.

⁹² anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

La nivel judetean, in anul 2016, cele mai mari contributii la valoarea agricola totala sunt aduse de judetele Suceava cu 21,84%, Botosani si Iasi cu cate 18-19%. In mod surprinzator, desi economia judetului Vaslui are un caracter predominant agricol, aportul acestui judet este de numai 13,1% - ceea ce indica practicarea pe suprafete intinse a unei agriculturi de subzistenta. Fata de anul 2012, valorile productiei Agricole au crescut cu apr. 671 mil. Lei la nivel regional, inregistrandu-se scaderi doar in judetele Suceava si Vaslui. Mentionam ca 98,7% din valoarea productiei agricole a fost realizata de catre sectorul privat. Pentru productia agricola vegetala, cele mai mari contributii in anul 2015 sunt aduse de judetele Iasi, Botosani si Suceava cu ponderi cuprinse intre 19% si 22%, in timp ce cea mai redusa este a judetului Bacau cu 12,9%.

Pentru productia agricola animala cele mai mari aporturi sunt ale judetelor Suceava si Bacau cu 28,3%, respective 17%.

La sfarsitul anului 2016, regiunea dispunea de: 511 mii bovine, 488 mii porcine, 1.403 mii ovine, 1358 mii cabaline, 173 mii caprine, 14.300 mii pasari, 199 mii familii de albine.

In comparatie cu anul 2012⁹³ se observa o scadere a efectivelor de bovine (cu 4 mii), porcine (cu 62 mii) si cabaline (cu 13 mii) si o crestere a efectivelor de ovine (cu 107 mii), caprine (cu 15 mii) pasari (cu 1.433 mii) si familii de albine (cu 29 mii).

• Silvicultura

In 2016 suprafata totala a fondului forestier a fost de 6559 mii hectare, reprezentand 18,2% din fondul national, regiunea situandu-se pe locul doi, dupa Regiunea Centru, care detine 19,3% din totalul fondului forestier. Cea mai mare parte a acestei suprafete se regasesc in judetul Suceava (36,5%). Urmeaza judetele Bacau si Neamt cu 22,5%, respectiv 21,8% din total suprafata. Comparativ cu

⁹³ anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

situatia existenta in anul 2013⁹⁴ exista o usoara crestere a suprafetei totale (4%).

In anul 2016, in regiune s-au inregistrat cele mai mari suprafete pe care au fost facute lucrari de regenerare a padurilor, reprezentand 28,4% din suprafata totala regenerata la nivel national.

Cea mai mare parte a acestor lucrari au fost efectuate in judetul Suceava (64,4%).

Comparativ cu anul 2013, suprafata terenurilor regenerare a crescut cu 20,5%.

Regiunea reprezinta cel mai mare furnizor de masa lemnoasa (4.688,6 mii mc. In 2016 fata de 4.811,1 mii mc recoltati in 2015 si 5.412,5 mii mc recoltati in 2013), reprezentand un sfert din masa lemnoasa totala recoltata a Romaniei (27,2%), in scadere cu 2,5% fata de 2015 si 14% fata de 2013. Cel mai mare aport il are judetul Suceava care asigura aproximativ 45% din masa lemnoasa recoltata din regiune, urmat de judetul Neamt cu 24%.

Mentionam ca speciile de rasinoase reprezinta cca. 57% din masa lemnoasa recolta

---

⁹⁴ anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

CAPITOLUL 2 - SITUATIA CURENTA A INDICATORILOR DE MONITORIZARE

Tablou indicatori privind gradul de realizare a obiectivelor prevazute in Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020

Obiectiv general PDR NE 2014-2020	Indicator	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023
Derularea in Regiunea Nord-Est a unui proces de crestere economica durabila, favorabil cresterii competitivitatii economice si incluziunii sociale, care sa conduca la o diminuare a decalajelor existente fata de celelalte regiuni ale Romaniei	Indicele de disparitate al PIB pe locuitor nivel regional fata de PIBRO si PIBUE28	%	59,1 - 2011 (RO) 29 - 2010 (UE27)	61,1 - 2014 (RO) 34 - 2015 (UE28)	75 (RO) 37 (UE28)

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
Prioritatea 1 Imbunatatirea capitalului uman	1. Cresterea ocuparii in randul tinerilor si a grupurilor vulnerabile	Rata somajului BIM in randul tinerilor (15-24 ani)	%	12,1 ⁹⁵ 26,3 ⁹⁶ (2013)	9,2 14,8 (2016)	8 15	Date statistice Eurostat, date statistice INS
		Ponderea tinerilor care nu au loc de munca, nu sunt inscrisi intr-o unitate de invatamant si nu urmeaza un curs de formare profesionala	%	15,5 ⁹⁷ 11,9 ⁹⁸ (2013)	14,7 11,3 (2016)	10 8	Date statistice Eurostat, date statistice INS
		Ponderea populatiei ocupate in agricultura in total populatie ocupata	%	41,50 ⁹⁹ (2012)	35,07 (2015)	35	Date statistice Eurostat, date statistice INS
		Ponderea salariatilor din agricultura	%	3,20 (2013)	3,31 (2015)	7	Date statistice Eurostat, date statistice INS

⁹⁵ Nivel regional

⁹⁶ Nivel urban

⁹⁷ Grupa 18-24 ani

⁹⁸ Grupa 15-24 ani

⁹⁹ Nivel revizuit INS

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
		Ponderea somerilor pe termen lung in total someri	%	46,7 ¹⁰⁰ (2012)	40,3 (2015)	35	Date statistice Eurostat, date statistice INS
	2. Imbunatatirea accesului si participarii la educatie si instruire de calitate	Rata de parasire timpurie a scolii	%	22,5 (2013)	24,7 (2016)	12	Date statistice Eurostat, studii intocmite la nivel regional
		Rata abandonului scolar in invatamantul profesional	%	18,1 (2010-2011)	min 1,4% max 8,5% (2015-2016)	10	Date statistice INS, studii intocmite la nivel regional, informatii furnizate de Inspectorate Scolare Judetene
		Rata somajului BIM in randul tinerilor (15-24 ani)	%	12,4 ¹⁰¹ 27,8 ¹⁰² (2013)	9,2 14,8 (2016)	8 15	Date statistice Eurostat, date statistice INS
		Rata de participare la programe de educatie si instruire	%	1,9 ¹⁰³ (4,8 ¹⁰⁴)	1,1 (2016)	5	Date statistice Eurostat, studii, analize
		Ponderea unitatilor de invatamant din regiune care detin autorizatie de functionare la inceperea anului scolar	%	-	60,5 (2016-2017)	60	Informatii furnizate de inspectoratele scolare judetene

¹⁰⁰ Nivel revizuit Eurostat

¹⁰¹ Nivel regional

¹⁰² Nivel urban

¹⁰³ 2009-2012

¹⁰⁴ 2013

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
	3. Cresterea accesului la servicii de sanatate de calitate	Rata mortalitatii infantile in mediul urban	%	7,8 (2013)	5,6 (2015)	5	Date statistice INS, Eurostat
		Rata mortalitatii infantile in mediul rural	%	11,1 ¹⁰⁵ (2013)	10,9	8	
	4. Promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale si urbane aflate in declin	Numarul de persoane aflate in risc de saracie sau excluziune sociala	Nr.	1.935.000 (2012)	1.494.770 (2016)	1.808.000	Raportul Anual privind Incluziunea Sociala in Romania, rapoarte de progres, prelucrari date statistice INS, Eurostat
Prioritatea 2 Dezvoltarea unei infrastructuri moderne	1. Cresterea accesibilitatii conectivitatii si mobilitatii prin realizarea de investitii in infrastructura de transport	Numar de pasageri deserviti de aeroporturile din regiune	Nr.	556.375 (2013)	1.351.780 (2016)	800.000	Raportari autoritati aeroportuare, date INS
		Numar de gari modernizate	Nr.	4 ¹⁰⁶	0 (2017)	6	Informatii Ministerul Transporturilor
		Grad de modernizare drumuri judetene	%	35 (2013)	40 (2016)	60	Date statistice si publicatii INS, raportari Compania Nationala Administrare Infrastructura Rutiera, Directia Regionala Drumuri si Poduri Iasi
		Grad de modernizare drumuri comunale	%	7,3 (2013)	11,3 (2016)	20	
		Sosele de centura si variante ocolitoare create/	Nr.	2 ¹⁰⁷	1 ¹⁰⁸	9	

¹⁰⁵ Nivel revizuit INS

¹⁰⁶ Modernizate in perioada de programare 2007-2013

¹⁰⁷ In curs de implementare/executie (ref. mai 2014)

¹⁰⁸ Finalizata VO Iasi Sud

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
		modernizate			1 ¹⁰⁹ (2017)		
		Planuri de mobilitate urbana realizate	Nr.	0 (2013)	9 ¹¹⁰ 1 ¹¹¹	3	Informatii furnizate de UAT, vizite de monitorizare PDR Nord-Est
		Numar de pasageri transport public in comun electric	Mii pasageri	58.701 (2012)	69.149 (2016)	100.000	
	2. Stimularea atractivitatii si economiei locale prin cresterea accesului la infrastructura TIC de calitate	Ponderea gospodariilor cu acces la internet	%	51 (2013)	72 (2016)	70	
		Ponderea gospodariilor cu acces la internet tip broadband	%	47 (2013)	62 (2016)	65	
		Ponderea populatiei care a accesat internetul cel putin odata	%	58 (2013)	66 (2016)	70	Raportari ANCOM, studii de monitorizare, date statistice Eurostat
		Ponderea populatiei care acceseaza frecvent internetul	%	43 (2013)	51 (2016)	65	
		Ponderea populatiei care realizeaza cumparaturi online	%	7 (2013)	9 (2016)	20	

¹⁰⁹ In curs de executie VO Bacau

¹¹⁰ Elaborate si aprobate

¹¹¹ Elaborat, in curs de aprobare (noiembrie 2017)

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
Prioritatea 3 Sprijinirea unei economii competitive si a dezvoltarii locale	1. Sprijinirea inovarii si competitivitatii mediului economic, promovarea rezultatelor obtinute	Numar total de clustere	Nr.	8 (2014)	10 (2017)	9	Rapoarte, studii, informatii Ministerul Cercetarii
		Centre de transfer tehnologic ¹¹²	Nr.	0 (2014)	1 ¹¹³ (2016)	3	
		Indicele productivitatii muncii la nivel regional fata de national	%	73,5 ¹¹⁴ (2012)	75,5 (2015)	85	Prelucrari date statistice INS
		Intreprinderi active la mia de locuitori	‰	13 (2012)	13,8 (2015)	20	Prelucrari date statistice INS
		Numarul de salariati din unitatile locale ¹¹⁵	Nr.	497.928 (2012)	513.631 (2015)	563.000	Date statistice INS
	2. Impulsionarea sectorului de cercetare-dezvoltare, in special a celei aplicate	Ponderea cheltuielilor de cercetare-dezvoltare in PIB regional	%	0,30 (2011)	0,29 (2014)	2	Date statistice INS
		Numarul total de salariati din cercetare-dezvoltare	Nr.	3.867 (2012)	4.298 (2015)	5.000	

¹¹² Autorizate sau acreditate

¹¹³ Registrul entitati de inovare si transfer tehnologic nu a mai fost actualizat in 2017

¹¹⁴ Calcule realizate fara cifra de afaceri din agricultura(nu sunt date publicate)

¹¹⁵ Initial a fost utilizata valoarea pentru personalul total din unitatile locale. Intrucat, din anul 2013 nu mai sunt furnizate date pentru nivelul personalului se utilizeaza in prezent valoarea pentru numarul total al salariatilor

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
	3. Imbunatatirea accesului firmelor la servicii de afaceri de calitate	Rata anuala de creare de noi intreprinderi	%	3,3 (2012)	3,2 (2015)	6	Date statistice INS, prelucrari date INS, studii, analize
		Indicele productivitatii muncii la nivel regional fata de nivelul national	%	73,5 (2012)	75,5 (2015)	85	
	4. Sprijinirea exporturilor si competitivitatii produselor locale la export	Aportul adus de regiune la valoarea totala a exporturilor Romaniei	%	4,7 (2013)	4,63 (2016)	8	Date statistice INS, studii
	5. Sprijinirea dezvoltarii zonelor urbane	Numar de planuri/ strategii integrate de dezvoltare/ regenerare urbana	Nr.	18 ¹¹⁶	40 ¹¹⁷ (2017)	25	Informatii furnizate de UAT-uri, vizite de monitorizare PDR Nord-Est
	6. Sprijinirea dezvoltarii zonelor rurale	Numar de planuri/ strategii de dezvoltare locala(SDL)	Nr.	30 ¹¹⁸	46 ¹¹⁹	10	Informatii furnizate de UAT-uri, vizite de monitorizare PDR Nord-Est, informatii Ministerul Agriculturii si Dezvoltarii Rurale
		Ponderea populatiei ocupate in	%	41,50 ¹²⁰ (2012)	35,07 (2016)	35	Date statistice Eurostat, date statistice INS

¹¹⁶ Elaborate pentru perioada de programare 2007-2013

¹¹⁷ Elaborate si aprobate HCL

¹¹⁸ Numar SDL in perioada de programare 2007-2013

¹¹⁹ Elaborate

¹²⁰ Revizuit INS

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
		agricultura in total populatie ocupata					
	7. Sprijinirea valorificarii potentialului turistic existent	Indicele de utilizare a capacitatii de cazare in functiune	%	21,5 (2013)	26,5 (2016)	50	Date statistice INS, studii, analize
		Durata medie de sedere	Nopti pe turist	2,13 (2013)	2,03 (2016)	3	
		Numarul total anual de sosiri	Mii	756 (2013)	1.084 (2016)	900	
Prioritatea 4 Optimizarea utilizarii si protejarea resurselor naturale	1. Promovarea eficientei energetice	Ponderea gospodariilor care au beneficiat de lucrari de reabilitare termica	%	11,5 ¹²¹ (2011)	-	25 - 2011	Rapoarte de monitorizare POR 2014-2020, anchete INS, studii de monitorizare
		Ponderea institutiilor publice care beneficiaza de lucrari de reabilitare termica	%	-	-	40	
	2. Protejarea mediului si biodiversitatii prin realizarea de investitii specifice	Ponderea populatiei din gospodariile conectate la retele de alimentare cu apa potabila	%	45,5 (2012)	46,2 (2016)	80	Rapoarte judetene privind starea mediului, informatii furnizate de Agentiile Judetene de Mediu, Raportul anual privind starea mediului in Romania, informatii
Ponderea populatiei din gospodariile		%	35,5 (2012)	34,1 (2016)	65		

¹²¹ Nivel revizuit in raport cu rezultatele finale Recensamantul populatiei si locuintelor 2011

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
		conectate la retele de canalizare					furnizate de Agentia Nationala pentru Protectia Mediului
		Ponderea populatiei in gospodariile deservite de servicii salubritate	%	67,5 (2010)	83,4 (2015)	80	
		Suprafata totala afectata de fenomenele de panta	Mii ha	1.129 (2012)	1.129 (2015)	880	
		Numar de situri reabilitate	Nr.	0 (2014)	13 ¹²² 6 ¹²³ (2017)	36	Studii, rapoarte anuale judetene privind starea mediului, informatii furnizate de Agentia Nationala pentru Protectia Mediului
		Arii naturale protejate cu planuri de management elaborate si aprobate ¹²⁴	Nr.	2 (2014)	77 (2017)	60	Studii, rapoarte anuale judetene privind starea mediului, informatii furnizate de Agentia Nationala pentru Protectia Mediului

¹²² Reabilitate

¹²³ In curs de reabilitare

¹²⁴ Prin hotarare de guvern

CAPITOLUL 3 - PORTOFOLIUL DE PROIECTE PRIORITARE AFERENT PLANULUI DE DEZVOLTARE REGIONALA NORD-EST 2014-2020

Localizare spatiala	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST				
Judetul Bacau	Consiliul Judetean Bacau	OT 7	Modernizarea si dezvoltarea infrastructurii de transport aerian la Aeroportul International "George Enescu" Bacau	93.232.342
		OT 7	Cresterea capacitatii portante si modernizarea pistei de decolare aterizare si a suprafetelor de miscare aferente la Aeroportul International „George Enescu” Bacau	212.399.616
	Municipiul Bacau	OT 4	Reabilitare sistem de iluminat public, inclusiv monitorizare trafic in municipiul Bacau	207.000.000
	Municipiul Onesti	OT10	Cresterea calitatii infrastructurii educationale din municipiul Onesti	32.835.625
		OT4	Reabilitarea termica a blocului de locuinte sociale din strada Libertatii nr. 1, municipiul Onesti	1.400.000
	Municipiul Moinesti	OT 4 OT 7 OT 9 OT 10	Cresterea competitivitatii economice si a incluziunii sociale in municipiul Moinesti prin dezvoltarea infrastructurii locale (educationale, sociale, rutiere, etc)	75.000.000
	Orasul Buhusi	OT9	Reabilitarea, modernizarea si extinderea Ambulatoriului Spitalului Orasenesc Buhusi	15.500.000
		OT4	Imbunatatirea mediului urban din orasul Buhusi pentru zonele piata agroalimentara, strada Pionierului, bloc NATO, cantina, zona Marginea	8.500.000
	Orasul Comanesti	OT 3 OT 4 OT 5 OT 6 OT 7 OT 9	Promovarea competitivitatii economice si dezvoltare zonala, in domeniul public si privat - localitatea Comanesti, judetul Bacau	735.000.000

Localizare spatia	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST				
	Orasul Darmanesti	OT9	Centru cultural multifunctional Darmanesti	5.000.000
		OT 6	Alimentare cu energie electrica zona Podei-Izvorul Alb, orasul Darmanesti, judetul Bacau	5.638.900
	Orasul Slanic Moldova	OT 3	Complex de agrement turistic de relaxare si sportiv in orasul Slanic Moldova, jud Bacau	29.204.655
	Orasul Targu Ocna	OT7	Modernizare 4 strazi in orasul Targu Ocna, judetul Bacau	7.844.370
		OT 7	Reabilitarea strazilor din orasul Tirgu Ocna, judetul Bacau	4.549.204
Judetul Botosani	Consiliul Judetean Botosani	OT 3	Structura de afaceri/Parc industrial si tehnologic/TCI	13.600.000
	Municipiul Botosani	OT 4	Modernizarea si reabilitarea transportului in comun la nivelul Municipiului Botosani	118.820.000
	Municipiul Dorohoi	OT 9	Cresterea calitatii vietii populatiei din zona municipiului Dorohoi prin modernizarea infrastructurii socio-medicale	42.000.000
		OT10	Modernizarea si dotarea unitatilor de invatamant	18.000.000
	Orasul Saveni	OT 6	Aductiune si distributie gaze naturale in orasul Saveni, jud. Botosani	5.100.000
	Orasul Bucecea*	-	-	-
	Orasul Darabani	OT6	Extinderea retelei de apa, extinderea retelei de canalizare si extinderea sursei de captare apa	11.666.000
		OT7	Asfaltare strazi principale in orasul Darabani, jud. Botosani	14.440.990
	Orasul Flamanzi	OT 7	Modernizare strazi in orasul Flamanzi, jud. Botosani	17.729.820

Localizare spatia	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST				
	Orasul Stefanesti	OT 3 OT 4 OT 6 OT 7 OT 9	Proiect de regenerare urbana a orasului Stefanesti „Stefanesti - oras modern de granita”	67.500.000
Judetul Iasi	Consiliul Judetean Iasi	OT 7	Dezvoltarea si modernizarea Aeroportului International Iasi	653.445.000
	Municipiul Iasi	OT 4	Centrul intermodal de transport Autogara Iasi	93.786.254
	Municipiul Pascani	OT 4 OT 6 OT 7	Reabilitarea infrastructurii urbane din cartierul Aerodrom	13.500.000
	Orasul Hirlau	OT 4 OT 7 OT 10	Regenerarea urbana a Orasului Hirlau, judetul Iasi, prin interventia in infrastructura economica, sociala si rutiera a localitatii	54.000.000
	Orasul Podu Iloaiei	OT 7	Modernizare strazi in cartierele Zecime si Zorilor	13.170.000
	Oras Targu Frumos	OT 7	Modernizare strazi in localitatea Targu Frumos, judetul Iasi	23.363.261
Judetul Neamt	Consiliul Judetean Neamt	OT 9	Reabilitare si modernizare Centrul de recuperare medicala Negulesti	22.000.000
	Municipiul Piatra Neamt	OT4	Reorganizarea coridorului principal de mobilitate urbana pe axa est-vest	22.278.750
	Municipiul Roman	OT9	Conservarea, restaurarea si protectia cladirii "Casa Celibidache" in vederea valorificarii patrimoniului cultural	4.161.008

Localizare spatiala	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST				
		OT4	Imbunatatirea conditiilor de mediu si de viata in Municipiul Roman prin amenajarea Parcului Zavoi	4.616.057
	Orasul Tirgu Neamt	OT 3 OT 6	Cresterea calitatii vietii locuitorilor orasului Tirgu Neamt prin dezvoltarea infrastructurii turistice	90.000.000
	Orasul Biczaz	OT9	Restaurarea, conservarea si transformarea in muzeu a "Casei Regale" din Orasul Biczaz, Jud. Neamt	7.919.625
	Orasul Roznov	OT10	Modernizarea si dotarea unitatilor de invatamant: - Liceul Tehnologic Gh. Ruset Roznovanu - Un liceu cu un mediu educational adaptat standardelor Europene; - Scoala de arte si meserii - Modernizare liceu prin construire corp sali de clasa si sala de sport in Orasul Roznov	22.129.448
Judetul Suceava	Consiliul Judetean Suceava	OT 3	Parcul natural de agrement turistic Bucovina	241.947.650
	Municipiul Suceava	OT 4	Sistem integrat de transport public ecologic in Municipiul Suceava	121.105.000
	Municipiul Falticeni	OT 7	Centura ocolitoare a municipiului Falticeni	201.585.000
		OT4	Reabilitarea termica cladiri apartinand unor unitati de invatamant, baze sportive, muzee, din municipiul Falticeni (7 obiective)	2.980.058
	Municipiul Campulung Moldovenesc	OT 3	Infrastructura de agrement turistic in municipiul Campulung Moldovenesc	22.850.000
	Municipiul Vatra Dornei	OT 4	Reabilitarea si extinderea sistemului de iluminat public in municipiul Vatra Dornei	18.000.000

Localizare spatiala	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST				
		OT7	Reabilitare si modernizare infrastructura rutiera in statiunea balneo-climaterica Vatra Dornei	15.104.982
	Municipiul Radauti	OT 9	Creare Centru de zi pentru copii si tineri cu dizabilitati municipiul Radauti	675.000
	Orasul Gura Humorului	OT 3	Dezvoltarea integrata a infrastructurii de turism la nivelul zonei Gura Humorului	157.500.000
	Orasul Brosteni	OT 6	Reabilitare, modernizare si extindere sistem de canalizare cu statie de epurare in orasul Brosteni, jud. Suceava	11.115.449
	Orasul Cajvana	OT 9	Dezvoltarea integrata a orasului Cajvana (modernizare drumuri, extindere retea de alimentare cu apa si canalizare, modernizare iluminat public, extindere retea electrica, reabilitare scoli, construire gradinite, modernizarea si extinderea dispensarului uman, modernizarea pietei)	100.000.000
	Orasul Dolhasca	OT 6 OT 7	Reabilitarea si modernizarea infrastructurii rutiere inclusiv reseaua de canalizare si alimentare cu apa din orasul Dolhasca, judetul Suceava	44.184.538
	Orasul Frasin	OT 6	Sistem de canalizare si statie de epurare ape uzate in localitatea Frasin si satul Bucsoaia, oras Frasin, judetul Suceava	8.746.937
	Orasul Liteni	OT 4	Reducerea emisiilor de carbon in zona urbana Liteni, judetul Suceava, bazata pe Planul de mobilitate urbana durabila	22.318.000
	Orasul Milisauti	OT 6	Infiintare sistem de canalizare si statie de epurare in orasul Milisauti, judetul Suceava	7.169.380
	Orasul Salcea*	-	-	-
	Orasul Siret	OT 3	Infiintarea Parcului Industrial „East European Border” Siret	17.600.000
	Orasul Solca	OT 7	Modernizare strazi orasenesti	15.500.000

Localizare spatiala	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST				
	Orasul Vicovu de Sus	OT 7	Reabilitare strazi in orasul Vicovu de Sus, judetul Suceava	42.156.098
		OT6	Dezvoltarea infrastructurii de apa si apa uzata in Orasul Vicovu de Sus si localitatea Bivolarie	125.252.179
Judetul Vaslui	Consiliul Judetean Vaslui	OT 3	Parc agro-industrial Vaslui	22.850.000
	Municipiul Vaslui	OT 7	Varianta de ocolire Vaslui	162.028.825
	Municipiul Barlad	OT9	Reabilitarea si Modernizarea Spitalului Municipal de Urgenta "Elena Beldiman"- sectia TBC	26.000.000
	Municipiul Husi	OT 10	Colegiul Agricol „Dimitrie Cantemir” centru educational performant, vector de dezvoltare a zonei Husi, judetul Vaslui	72.570.499
	Orasul Negresti	OT 10	Modernizare Scoala de arte si meserii Liceul Tehnologic "Nicolae Iorga"	40.000.000
	Orasul Murgeni*	-	-	-
			TOTAL	4.265.570.519

* Pana la 27.11.2017, unitatea administrativ teritoriala nu a transmis catre ADR Nord-Est propuneri de proiecte prioritare.

Nota: pentru proiectele a caror valoare a fost exprimata in euro, s-a aplicat cursul de 1 euro: 4,57 lei

Lista axelor rutiere strategice din Regiunea Nord-Est pentru perioada 2014-2020

REGIUNEA NORD-EST			
Localizare spatiala	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -
Judetul Iasi si Judetul Suceava	OT 7	Regiunea Nord-Est - Axa rutiera strategica 1: Iasi - Suceava	327.030.642
Judetul Botosani si Judetul Iasi	OT 7	Regiunea Nord-Est - Axa rutiera strategica 2: Botosani - Iasi	334.307.160
Judetul Neamt si Judetul Bacau	OT 7	Regiunea Nord-Est - Axa rutiera strategica 3: Neamt - Bacau	329.435.362
Judetul Vaslui	OT 7	Regiunea Nord-Est - Axa rutiera strategica 4: Vaslui	221.333.827
		Total axe rutiere strategice	1.212.106.991
		Total general portofoliu proiecte prioritare	5.477.677.510

Repartizarea proiectelor prioritare si a bugetelor aferente pe obiectivele tematice aferente Strategiei Europa 2020

Obiective tematice	Valoare proiect -mii lei -	Valoare proiect -mii euro -
OT 1 - consolidarea cercetarii, dezvoltarii tehnologice si a inovarii	0	0
OT 2 - imbunatatirea accesului si a utilizarii si cresterea calitatii TIC	0	0
OT 3 - imbunatatirea competitivitatii intreprinderilor mici si mijlocii, a sectorului agricol si a sectorului pescuitului si acvaculturii	686.552,305	150.230,264
OT 4 - sprijinirea tranzitiei catre o economie cu emisii scazute de dioxid de carbon in toate sectoarele	798.054,119	174.628,910
OT 5 - promovarea adaptarii la schimbarile climatice si prevenirea riscurilor	122.500	26.805,252
OT 6 - protectia mediului si promovarea utilizarii eficiente a resurselor	382.281,114	83.650,134
OT 7 - promovarea sistemelor de transport durabile si eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor retelelor majore	2.887.998,767	631.947,214
OT 8 - promovarea ocuparii fortei de munca si sprijinirea mobilitatii fortei de munca	0	0
OT 9 - promovarea incluziunii sociale si combaterea saraciei	378.005,633	82.714,581
OT 10 - investitiile in educatie, competente si invatare pe tot parcursul vietii	222.285,572	48.640,169
OT 11 - consolidarea capacitatii institutionale si o administratie publica eficienta	0	0
Total general portofoliu de proiecte prioritare	5.477.677,51	1.198.616,523

Nota: Portofoliul de proiecte rezultat in urma centralizarii informatiilor din fisele de proiect primite de la autoritatile publice locale din Regiunea Nord-Est

Nota: Pentru fisele de proiect unde valoarea indicativa a bugetului a fost mentionata doar in euro, a fost folosita pentru transformarea in lei cursul euro/leu: 1 Euro: 4,57 Lei

